

รายงานการวิจัย

ประสิทธิภาพและความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายงานการวิจัย

ประสิทธิภาพและความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สนับสนุนโดย สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(เงินอุดหนุนจากงบประมาณรายได้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552)

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (The efficiency and Economic Waste of the Master Program Operating, Srinakharinwirot University) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยพิจารณาจากอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต

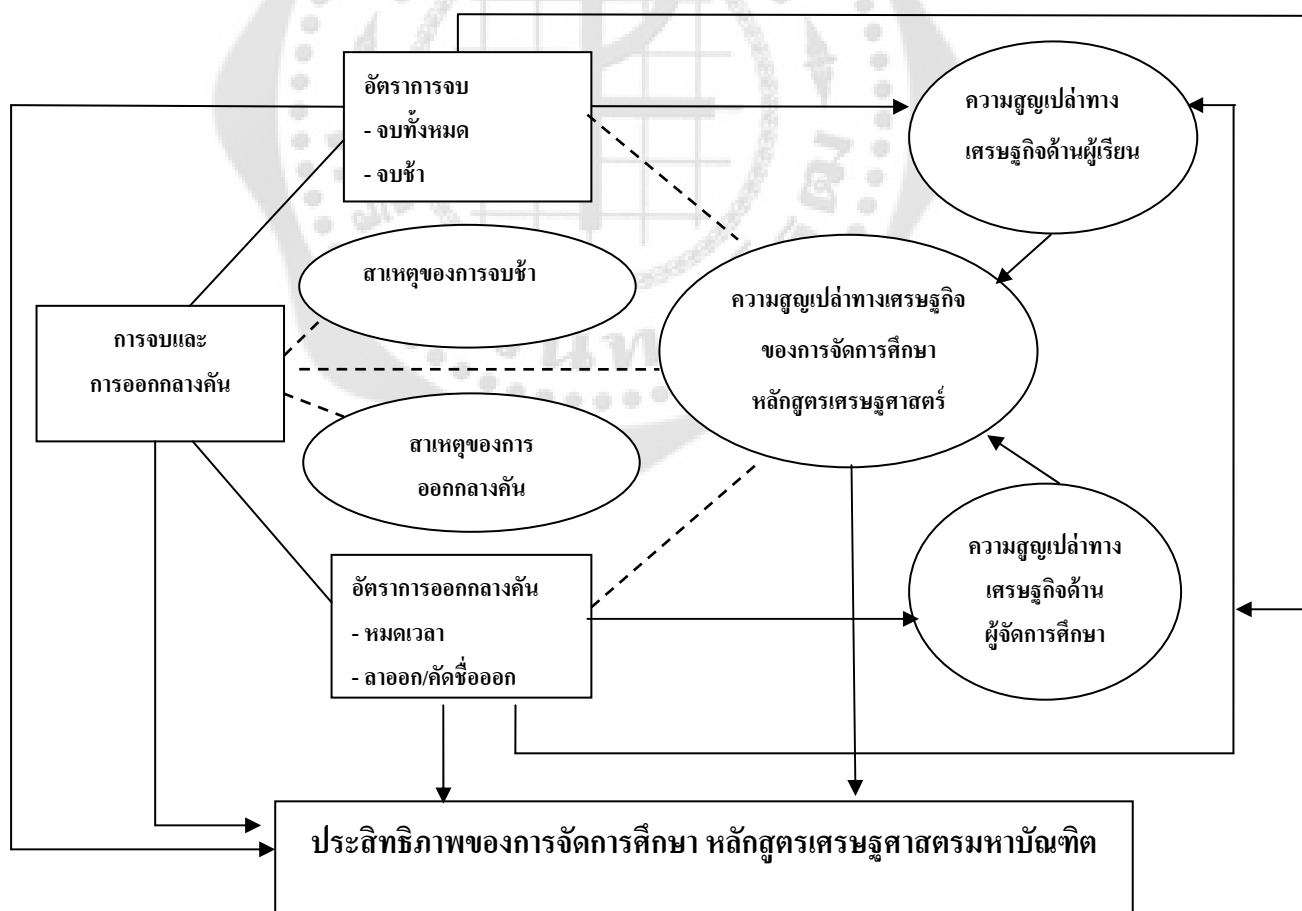
ที่มาของการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีการเปิดหลักสูตรใหม่เพิ่มขึ้น และประกาศรับนิสิตเพิ่มขึ้นในหลักสูตรเดิม โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา มีการเปิดสอนหลักสูตรใหม่ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ทั้งที่เป็นหลักสูตรภาคปกติและภาคพิเศษ จำนวนนิสิตทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในมหาวิทยาลัยจึงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายๆ หลักสูตร จากข้อมูลเบื้องต้นพบว่าอัตราการจบและอัตราการออกกลางคันของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาแต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะเกิดจากความแตกต่างด้านอุปทาน (Supply) หรือด้านผู้จัดการศึกษา เช่น ในขณะที่จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดในบางหลักสูตรมีจำนวนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย บางหลักสูตรมีจำนวนคงเดิม และบางหลักสูตรมีจำนวนลดลง เนื่องจากการเกษียณอายุและไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพื่อทดแทน หรืออาจจะเกิดจากความแตกต่างด้านอุปสงค์ (Demand) หรือด้านผู้เรียน เช่น การขาดความรู้พื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา การไม่มีเวลาเข้าเรียนได้ตลอดหลักสูตร และไม่มีเวลาทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกิดคำถามว่าการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละหลักสูตรในแต่ละรุ่น สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ในระดับใด เมื่อพิจารณาจากอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ อันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรหนึ่งซึ่งได้เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 โดยในปีแรกได้เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และได้เปิดสอนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ในปีการศึกษา 2545 และปีการศึกษา 2547 ตามลำดับ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่านิสิตในแต่ละรุ่นที่เรียนสำเร็จการศึกษา มีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละรุ่น แต่ละสาขาวิชา และแต่ละสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) การเรียนสำเร็จการศึกษาของนิสิตรุ่นต่างๆ ต้องใช้เวลาในการศึกษามากขึ้น การมี

อัตราการจบซ้ำในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และมีการออกกลางคันอย่างต่อเนื่องทุกรุ่น ข่มก่อกำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านผู้เรียน (อุปสงค์) และด้านผู้จัดการศึกษา (อุปทาน) การศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน สาเหตุของการจบซ้ำ สาเหตุของการออกกลางคัน และความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากการจบซ้ำและการออกกลางคัน นอกจากจะสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แล้วยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรบัณฑิตศึกษาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยประยุกต์หลักการและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการผลิตในการวิเคราะห์การจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตบริการการศึกษา โดยการเปรียบเทียบจำนวนผลผลิต (จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา) ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร กับทรัพยากรที่ใช้ไปและสูญเสียไปในการผลิตภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังสรุปในภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบความคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้กระทำโดยอาศัยข้อมูลข้อมูลทัศนคติและข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทัศนคติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าเรียน จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนผู้ไม่สำเร็จการศึกษา และจำนวนงบประมาณแผ่นดิน ในปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานทะเบียน สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ข้อมูลปฐมภูมิที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานก่อนเข้าและหลังเรียน ระดับรายได้ที่ได้รับระหว่างเรียน ค่าใช้จ่ายและรายได้ที่สูญเสียระหว่างเรียน สาเหตุ/ปัญหาของการจบช้า และการลาออกกลางคัน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังสำเร็จการศึกษาของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2548 – 2550 ซึ่งเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร ในปีการศึกษา 2552 (10 ธันวาคม 2553) การเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นกระทำโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยการพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการเปรียบเทียบมูลค่าต่างๆ กับเกณฑ์ที่กำหนด โดยอาศัยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์มูลค่าอนาคต (Future value analysis) ของเงิน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าอัตราการจบโดยรวมมีค่าเท่ากับร้อยละ 87.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด ($\leq$ ร้อยละ 85) และอัตราการออกกลางคันโดยรวมมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 12.40 โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบต่ำกว่านิสิตภาคพิเศษ อัตราการจบช้า ซึ่งใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา มีค่าเท่ากับร้อยละ 46.07 ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ขั้นสูงที่กำหนด ($\leq$ ร้อยละ 50) ทั้งนี้โดยการจบมีอัตราสูงสุดในภาคการศึกษาที่ 15 (ภาคการศึกษาสุดท้าย) สาเหตุสำคัญที่ทำให้จบช้า ส่วนใหญ่เป็นสาเหตุ/ปัญหาจากตัวนิสิตด้านการระงับงานมากที่สุดรองลงมาเป็นสาเหตุ/ปัญหาด้านความพร้อมทางวิชาการของนิสิต สาเหตุด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการของอาจารย์ที่ปรึกษาและสาเหตุ/ปัญหาด้านอุปนิสัยส่วนตัวของนิสิตตามลำดับ

การออกกลางคันของนิสิตเป็นการออกกลางคันเนื่องจากหมดเวลาเรียนมากกว่าการออกกลางคันเนื่องจากการลาออกหรือถูกตัดชื่อออก สาเหตุ/ปัญหาของการออกกลางคันส่วนใหญ่เกิดจากทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ไม่เสร็จ การได้งานทำทำให้มาเรียนไม่ได้ การได้เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ความไม่ชอบเนื้อหาเศรษฐศาสตร์และคิดว่าไม่เป็นประโยชน์ในการทำงาน และเนื้อหาวิชาากเกรงว่าเรียนไม่จบ

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งหมดในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ทั้งในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาช้า และกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา มีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายเท่ากับ 20,133,994 บาท ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน (ร้อยละ 95.08) มีสัดส่วนสูงกว่าด้านผู้จัดการศึกษา (ร้อยละ 4.92) และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดเกิดขึ้นในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน มีมูลค่าสูงกว่ากรณีที่นิสิตลาออก/คัดชื่อออก

ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตร กรณีที่ 1 ซึ่งพิจารณาจากอัตราการจบ โดยรวม อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา และอัตราการออกกลางคัน พบว่า มีประสิทธิภาพในระดับสูงเฉพาะในกรณีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ในกรณีของการพิจารณาโดยรวม สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ตลอดจนการศึกษาในภาคปกติและภาคพิเศษ และมีประสิทธิภาพในระดับต่ำในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์ จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพกรณีที่ 2 พิจารณาจากกรณี 1 และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิต พบว่า ระดับประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นมีระดับที่ปรับลดลง 1 ระดับ จากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 ทั้งนี้โดยรวม โดยแยกสาขาวิชาและแยกสภาพการศึกษา(ภาคปกติและภาคพิเศษ) ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการซึ่งยังคงมีประสิทธิภาพในระดับเดิม (ระดับปานกลาง) ดังตารางสรุป

ตารางสรุปประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549
 กรณีที่ 1 และกรณีที่ 2 โดยรวมและแยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

โดยรวม/สาขาวิชา/สภาพ การศึกษา (1)	สภาพที่เกิดขึ้นจริง			ระดับ ประสิทธิ ภาพ กรณีที่ 1 (5)	ค่าความสูญ เปล่าทาง เศรษฐกิจต่อหัว นิสิต (บาท) (6)	ระดับ ประสิทธิภาพ กรณีที่ 2 (7)
	อัตราการจัด ทั้งหมด (ร้อยละ) (2)	อัตราการจัด ภายใน 9 ภาค การศึกษา (ร้อยละ) (3)	อัตราการจัด ออกกลางคัน (ร้อยละ) (4)			
โดยรวม	87.60 > 85%	41.53 < 50%	12.40 < 15%	ปานกลาง	143,682* ต่ำกว่าเกณฑ์	ปานกลาง
แยกตามสาขาวิชา						
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	88.71 > 85%	62.90 > 50%	11.29 < 15%	สูง	154,133* สูงกว่าเกณฑ์ >5%	ปานกลาง
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	88.11 > 85%	30.33 < 50%	11.89 < 15%	ปานกลาง	133,403* ต่ำกว่าเกณฑ์	ปานกลาง
เศรษฐศาสตร์การพัฒนา มนุษย์	81.48 <85%	18.52 > 50%	18.52 > 15%	ต่ำ	151,933* สูงกว่าเกณฑ์ > 5%	ไม่มี ประสิทธิภาพ
แยกตามสภาพการศึกษา						
ภาคปกติ	80.87 <85%	52.17 < 50%	19.13 > 15%	ปานกลาง	220,887** สูงกว่าเกณฑ์ > 5%)	ต่ำ
ภาคพิเศษ	89.70 <85%	38.21 > 50%	10.30 < 15%	ปานกลาง	148,323*** สูงกว่าเกณฑ์ > 5%)	ต่ำ

หมายเหตุ : เกณฑ์อัตราการจัดทั้งหมด $\geq$ ร้อยละ 85

เกณฑ์อัตราการจัดภายใน 9 ภาคการศึกษา $\geq$ ร้อยละ 50

เกณฑ์อัตราการจัดออกกลางคัน $\leq$ ร้อยละ 15

* เกณฑ์ขั้นสูง = 144,128 บาท ** เกณฑ์ขั้นสูง = 207,560 บาท *** เกณฑ์ขั้นสูง = 80,696 บาท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหารจัดการ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า การจบโดยรวมมีอัตราเท่ากับ 87.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของผู้เข้าศึกษาในปีแรก แต่พบว่ามีนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 มีอัตราการจบต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และจากผลการวิเคราะห์การออกกลางคัน ซึ่งพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากหมดเวลา และลาออก/ถูกคัดชื่อออก เนื่องจากได้งานทำได้เกรดเฉลี่ยสะสมที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เนื้อหาเศรษฐศาสตร์ไม่เป็นประโยชน์ในการทำงาน เนื้อหาเศรษฐศาสตร์ยาก ตลอดจนมีปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ โดยผู้บริหารและกรรมการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ควรพิจารณาทบทวนปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ทั้งในส่วนของวิชาพื้นฐานบังคับในด้านความยากและจำนวนรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนภายใต้มาตรฐานวิชาการทางเศรษฐศาสตร์และควรทบทวนปรับปรุงเนื้อหาในส่วนรายวิชาสาขาให้มีเนื้อหาในการประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากขึ้น ตลอดจนการจัดรายวิชาที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยเพิ่มเติมในลักษณะของการเพิ่มจำนวนหน่วยกิต หรือเพิ่มรายวิชา หรือจัดโครงการบรรยายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์โดยกำหนดให้เป็นกิจกรรมบังคับที่นิสิตต้องเรียน ในกรณีของการจัดโครงการบรรยายเพิ่มเติม ควรเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่บัณฑิตวิทยาลัยควรรับผิดชอบในการจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพ/ศักยภาพในการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีการดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่องร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะต่างๆ

2. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการจบซ้ำ ซึ่งพบว่า มีบางรุ่นปีการศึกษา มีอัตราการจบซ้ำ (อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา) สูงกว่าเกณฑ์ และมีอัตราการจบในภาคการศึกษาที่ 15 (ภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร) สูงกว่าอัตราการจบในภาคการศึกษาอื่น สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะโดยผู้บริหารและกรรมการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ควรดำเนินการปรับปรุงระบบและกลไกที่เกี่ยวข้องกับปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ โดยเฉพาะในส่วนของการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และขั้นตอนกำหนดการจัดทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

3. จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นด้านผู้เรียนที่สำคัญ คือ ความสูญเปล่าจากการรักษาสภาพและรายได้ที่นิสิตสูญเสียซึ่งเป็นการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นเมื่อพิจารณามูลค่า ณ ปี 2553 เป็นสิ่งที่ไม่ควรปล่อยให้เกิดขึ้น แม้ว่าการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะข้อที่ 1 และข้อที่ 2 บรรลุผล จะทำให้อัตราการจบซ้ำ และอัตราการออกกลางคันลดลง ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจก็จะลดลงด้วยก็ตาม แต่เพื่อให้ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนจะลดลงอย่างรวดเร็วมหาวิทยาลัยโดยบัณฑิตวิทยาลัยควรดำเนินการดังนี้

3.1 ทบทวนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่ารักษาสภาพว่ามีอัตราเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากอัตราที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการลดอัตราการจบซ้ำของผู้เรียน แต่เป็นปัจจัยที่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนให้มีสัดส่วนสูงขึ้น ในขณะที่รายได้จากรักษาสภาพไม่น่าจะมีนัยยะในการเพิ่มรายรับของมหาวิทยาลัย

3.2 หากบัณฑิตวิทยาลัยจะใช้รักษาสภาพผลิต เป็นเครื่องมือ/ปัจจัยในการลดอัตราการจบซ้ำของผู้เรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ควรปรับปรุงกลยุทธการดำเนินงานดังนี้

1) การย้ายคืนค่ารักษาสภาพนิสิตจำนวนหนึ่งให้แก่นิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 6 ภาคการศึกษา

2) กำหนดให้มีการเก็บค่ารักษาสภาพนิสิตในอัตราก้าวหน้า (progressive rate) โดยการเก็บค่ารักษาสภาพในภาคการศึกษาแรกๆ ในอัตราค่าต่ำกว่าปัจจุบัน และเพิ่มอัตราการจัดเก็บให้สูงขึ้นในภาคการศึกษาหลังๆ

อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บค่ารักษาสภาพนิสิตในลักษณะดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นในลักษณะของการปรึกษาหารือเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องด้วย

4. จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตมีประสิทธิภาพกรณีที่ 1 อยู่ในระดับสูงเฉพาะในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยมีประสิทธิภาพระดับปานกลางเกือบทุกกรณี ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ซึ่งพบว่ามีประสิทธิภาพในระดับต่ำและมีในกรณีที่ 1 ประสิทธิภาพโดยรวมกรณีที่ 2 ลดลง 1 ระดับในเกือบทุกกรณี ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ เนื่องจากการเกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าร้อยละ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตจึงต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ 1, 2 และ 3 ไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มอัตราการจบโดยรวม ลดอัตราการจบซ้ำ ลดอัตราการออกกลางคัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจลดลง และส่งผลให้การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มีประสิทธิภาพสูงขึ้นจากเดิมทั้งในกรณีที่ 1 และกรณีที่ 2

5. บัณฑิตวิทยาลัยควรใช้ผลงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตรอื่นในระดับบัณฑิตศึกษา โดยกำหนดให้แต่ละหลักสูตรดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต่างๆ ภายใต้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยบัณฑิตวิทยาลัย

6. ผู้บริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาควรนำหลักการและแนวทางในการประเมินค่าเสียโอกาสทั้งในด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา และหลักการในการคำนวณมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบัน (Future and present value) ของเงินไปประยุกต์ใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหัว (Unit cost)

ของการผลิตบัณฑิตทั้งนี้เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดอัตราที่เหมาะสมของค่าเล่าเรียน(ค่าเทอม ค่าธรรมเนียม และค่ารักษาสภาพ)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตรอื่นของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
2. ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตร ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แยกเป็นกลุ่มสาขาวิชา และระดับการศึกษา พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น
3. ทำการวิจัยเพื่อกำหนดอัตราและวิธีการบริหารจัดการเก็บที่เหมาะสมของค่ารักษาสภาพนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 โดยพิจารณาจาก อัตราการจบ อัตราการจบช้า อัตราการออกกลางคัน และความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิกระทำโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม สถิติและเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์มูลค่าอนาคต ของเงิน

ผลการวิจัยพบว่าอัตราการจบและอัตราการออกกลางคันโดยรวมมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 87.60 และ 12.40 ตามลำดับ โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบต่ำกว่านิสิตภาคพิเศษ อัตราการจบช้า (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) มีค่าเท่ากับร้อยละ 46.07 การจบมีอัตราสูงสุดในภาคการศึกษาที่ 15 สาเหตุ/ปัญหาสำคัญที่ทำให้จบช้า เกิดจากตัวนิสิตด้านภาระงานมากที่สุด รองลงมาเป็นความไม่พร้อมทางวิชาการของนิสิต การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและอุปนิสัยส่วนตัวของนิสิต ตามลำดับ

การออกกลางคันเนื่องจากหมดเวลาเรียนมีส่วนมากกว่าเนื่องจากการลาออกหรือถูกตัดชื่อออก สาเหตุ/ปัญหาของการออกกลางคันส่วนใหญ่เกิดจากทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ไม่เสร็จ ได้งานทำจึงทำให้มาเรียนไม่ได้ เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ไม่ชอบเนื้อหาเศรษฐศาสตร์และคิดว่าไม่เป็นประโยชน์ในการทำงาน และเนื้อหายากเกรงว่าเรียนไม่จบ

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งหมดทั้งในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาช้า และไม่สำเร็จการศึกษา มีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายเท่ากับ 20,133,994 บาท ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน มีมูลค่าสูงกว่ากรณีที่นิสิตลาออก/ตัดชื่อออก และความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน (ร้อยละ 95.08) มีสัดส่วนสูงกว่าด้านผู้จัดการศึกษา (ร้อยละ 4.92)

ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตร กรณีที่ 1 (พิจารณาจากอัตราการจบโดยรวม อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา และอัตราการออกกลางคัน) อยู่ในระดับสูงเฉพาะในกรณีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง ในกรณีของการพิจารณาโดยรวม สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ตลอดจนภาคปกติและภาคพิเศษ และมีประสิทธิภาพในระดับต่ำในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ประสิทธิภาพกรณีที่ 2 (พิจารณาจากกรณี 1 และความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ) มีระดับที่ปรับลดลง 1 ระดับ จากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งยังคงมีประสิทธิภาพในระดับเดิม (ระดับปานกลาง)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต อัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน และความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ

ABSTRACT

The purposes of this research were to analyze about the efficiency of the Master of Economics Program, Srinakharinwirot University, operated during academic years 1999 – 2006 by analyzing the completion rates, the drop out rates and the economic wastes; by consuming time more than nine academic terms; and dropping out of the students. The questionnaires and the focus group discussions were used for primary data collecting. The statistics and method used for data analyses were the frequencies, the percentages, the arithmetic means and the money future value analysis.

The results were as follows ,

The total completion and drop out rate were 87.60 and 12.40 percents, respectively. The completion rate of the regular program were lower than the special program. The completion rate by over time consuming had been 46.07 percents and the highest rate had occurred in the last academic term .These situations had occurred because of the problems, concerning student's work load, student's academic ability, the advisor and the student's characteristics, respectively. The drop out rate by the expired time cases were higher than the others. The major factors effected the drop out rate were student's research ability weakness, a new job getting, low GPA earning, and difficult economic content facing.

The total economic wastes at current year value were 20,133,994 baht, 95.08 percents for the demand side (student side) and 4.92 percents for the supply side (faculty side)

In case I, the highest efficiency level of the Master of Economics Program Operating had only occurred in the Education Economics area, the lowest efficiency level had occurred in the Economic for Human Development area as well as the moderately efficiency level had occurred in the rests of the area. In the aspect of case II, the efficiency level were one level dropped from case I for all analyses except in the Managerial Economics area.

Keywords : Efficiency of Master of the Economic Program operating, completion rate, drop out rate and economic waste.

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีในด้านการให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลข้อมูลเบื้องต้น การจัดพิมพ์ต้นฉบับรายงานการวิจัย และการสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ ดังนี้

ขอขอบคุณ คุณ วราพันธุ์ อุดมชัชวาล นักวิชาการศึกษา งานทะเบียน สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูเกี่ยวกับจำนวนนิสิตแรกเข้า จำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษา และจำนวนนิสิตที่ออกกลางคัน รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551 และ ขอขอบคุณ นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2548 – 2550 จำนวน 50 คน ที่ให้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานของนิสิต ค่าใช้จ่ายและรายได้ที่สูญเสียระหว่างเรียน สาเหตุ/ปัญหาของการจบช้าและการลาออกกลางคัน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่นิสิตได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณพรพิมล จริยามัตถ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ที่กรุณาช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลข้อมูลเบื้องต้นของข้อมูลปฐมภูมิ

ขอขอบคุณ คุณสุริย์ วงศ์อภินิษฐ์ นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่กรุณาช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมและจัดพิมพ์ต้นฉบับของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณราตรี สีนก้านัด เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ที่กรุณาช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูและข้อมูลปฐมภูมิ การประมวลข้อมูลเบื้องต้น ตลอดจนการจัดพิมพ์ต้นฉบับและการตรวจความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่ให้การสนับสนุนทางการเงินในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

พิศมัย จารุจิตติพันธ์

มีนาคม 2555

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อ.....	ณ
ประกาศศุณยปลการ.....	ฉ
1 บทนำ.....	1
ที่มาของการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ...	7
โครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.....	8
จำนวนนิสิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551.....	9
งบประมาณ รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551.....	10
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการลงทุน การศึกษาและการพัฒนามนุษย์.....	11
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการศึกษา.....	13
แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษาและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ.....	16
แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันของเงิน.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การจบและการออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.....	27
อัตราจบ.....	27
อัตราจบช้าและสาเหตุของการจบช้า.....	38
อัตราการออกกลางคันและสาเหตุของการออกกลางคัน.....	42
ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.....	48
ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน.....	48
ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา.....	64
ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมด (ด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา).....	71
ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.....	73
ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต กรณีที่ 1.....	73
ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต กรณีที่ 2.....	74
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบเขตของการวิจัย.....	76
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
อภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก ข้อมูลประกอบการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย.....	125
ประวัติผู้วิจัย.....	130

บัญชีตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนและร้อยละของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่รับเข้าเรียนปีการศึกษา 2554-2551 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	9
2.2 จำนวนงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ที่จ่ายจริงและจำนวนนิสิตภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะปีการศึกษา 2554-2551.....	10
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนงบประมาณรายจ่ายจริงโดยรวม และเฉลี่ยต่อนิสิตของภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ.....	11
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลความคิดเห็น.....	22
3.2 เกณฑ์ขั้นสูงและที่มาของเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ.....	26
4.1 จำนวนรับ จำนวนผู้จบและผู้ไม่จบการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละภาคการศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	28
4.2 ร้อยละของผู้จบและผู้ไม่จบการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละภาคการศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	29
4.3 ร้อยละ (อัตรา) การจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 5-15 แยกตามรุ่นปีการศึกษา ที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา.....	31
4.4 ร้อยละ (อัตรา) การจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ในภาคการศึกษาที่ 5 - 15 แยกตามรุ่นปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา.....	33
4.5 อัตราการจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ในภาคการศึกษาที่ 5 – 15 แยกตามรุ่นปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา.....	35
4.6 อัตราการจบของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชา สภาพการศึกษาและรุ่นปีการศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย.....	36
4.7 อัตราการจบซ้ำของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสาขาวิชา สภาพการศึกษา และรุ่นปีการศึกษา กรณีใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา และมากกว่า 9 ภาคการศึกษา เรียงลำดับจากน้อยไปมา.....	37
4.8 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม สาขาวิชา และสภาพการศึกษา.....	39
4.9 ความถี่และร้อยละของสาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้ นิสิตจบซ้ำ.....	40

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ความถี่และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่นิสิตได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท แยกตามประโยชน์ที่ได้รับทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงิน.....	41
4.11 จำนวนและร้อยละ (อัตรา) การออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	42
4.12 อัตราการจบ อัตราการจบช้า และอัตราการออกกลางคัน ของนิสิตเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	47
4.13 ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ ต่อคนตลอดหลักสูตร ที่นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2542-2549 ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และประเภทของค่าใช้จ่าย.....	49
4.14 ค่ารักษาสภาพ ต่อคนตลอดหลักสูตรที่นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ต้องจ่ายให้มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 – 2549 ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการเรียน (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษา.....	50
4.15 ค่ารักษาสภาพ ต่อคนตลอดหลักสูตรที่นิสิตผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ต้องจ่ายให้มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 – 2549 ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ.....	51
4.16 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและค่าเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ ต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) และประเภทของค่าใช้จ่าย.....	52
4.17 ค่าใช้จ่ายของนิสิตต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาบัณฑิตในปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่เรียนสำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ (กรณีไม่รวมรายได้ที่สูญเสีย)	54
4.18 ค่าใช้จ่ายของนิสิตต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่เรียนสำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ (กรณีรวมรายได้ที่สูญเสีย)	55

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของค่ารักษาสภาพทั้งหมด ในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลามากกว่า 2 ปี (ใช้เวลามากกว่า 6 ภาคการศึกษา) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ)	56
4.20 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของค่ารักษาสภาพ ในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี (ใช้เวลามากกว่า 9 ภาคการศึกษา) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ)	57
4.21 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากหมดเวลาเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542-2549 แยกตามประเภทของค่าใช้จ่ายและสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ).....	58
4.22 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามประเภทของค่าใช้จ่ายและสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ).....	59
4.23 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผู้เรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในกรณีที่สำเร็จการศึกษา(ใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา) และกรณีที่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) มูลค่า ณ ปีที่จ่าย.....	61
4.24 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผู้เรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในกรณีที่สำเร็จการศึกษา(ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) และกรณีที่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย.....	62
4.25 มูลค่าความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนที่เกิดขึ้นจริงต่อหัวนิสิต ของค่ารักษาสภาพและรายได้ที่สูญเสียของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา.....	63
4.26 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่มหาวิทยาลัยสูญเสียในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน และกรณีลาออก/คัดชื่อออก แยกตามรุ่นปีการศึกษาและสภาพการศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย.....	65

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัยสูญเสียในการจัดการศึกษาหลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากครบเวลาเรียน และลาออก/คัดชื่อออก ภายใน 2 ปีแรก ของการศึกษาแต่ละรุ่น ปีการศึกษาแยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษามูลค่า ณ ปีที่จ่าย.....	67
4.28 มูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของงบประมาณแผ่นดินที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะจ่ายในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ซึ่งไม่จบการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากหมดเวลาเรียน แยกตามสาขาวิชา และสภาพการศึกษา.....	69
4.29 ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของงบประมาณแผ่นดิน ที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และ นโยบายสาธารณะจ่ายในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่นิสิตรุ่น ปีการศึกษา 2542 – 2549 ซึ่งไม่จบการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก แยกตามสาขาวิชา และสภาพการศึกษา.....	70
4.30 ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตร มหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในด้านผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา แยกตาม สภาพการศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย.....	72
4.31 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 - 2549 กรณีที่ 1 และกรณีที่ 2 โดยรวมและแยกตามสภาพสาขาวิชาและสภาพการศึกษา	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบที่

หน้า

1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาของการวิจัย

การที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ได้มีนโยบายในปี 2544 ให้สถาบันอุดมศึกษาไทย ปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสถานศึกษาและปรับปรุงความสามารถในการพึ่งตนเองทางการเงิน โดยกำหนดเป้าหมายให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งปรับเปลี่ยนสถานะจากการเป็นส่วนราชการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการบริหารงานภายใต้การกำกับของรัฐบาลใน พ.ศ. 2548 และการที่ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) และการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (Asian Community) ซึ่งจะเริ่มอย่างเป็นทางการในปี 2558 ทำให้สถานศึกษาต่างประเทศสามารถเปิดสอนหลักสูตรต่างๆ ในประเทศไทยได้โดยเสรี ในขณะที่นักศึกษาต่างชาติมีแนวโน้มจะเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาไทยเพิ่มขึ้น ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ได้มุ่งเน้นที่จะเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน และผู้นำท้องถิ่น จึงได้มีการเปิดหลักสูตรต่างๆ เพิ่มขึ้น ทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งที่เป็นหลักสูตรภาคปกติและภาคพิเศษ โดยสถาบันอุดมศึกษาส่วนหนึ่งคาดหวังว่าน่าจะเป็นช่องทางหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพในการพึ่งตนเองทางการเงินของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีการเปิดหลักสูตรใหม่เพิ่มขึ้น และประกาศรับนิสิตเพิ่มขึ้นในหลักสูตรเดิม โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา มีการเปิดสอนหลักสูตรใหม่ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ทั้งที่เป็นหลักสูตรภาคปกติและภาคพิเศษ จำนวนนิสิตทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในมหาวิทยาลัยจึงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายๆ หลักสูตร จากข้อมูลเบื้องต้นพบว่าอัตราการจบและอัตราการออกกลางคันของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาแต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะเกิดจากความแตกต่างด้านอุปทาน (Supply) หรือด้านผู้จัดการศึกษา เช่น ในขณะที่จำนวนอาจารย์ประจำที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดในบางหลักสูตรมีจำนวนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย บางหลักสูตรมีจำนวนคงเดิม และบางหลักสูตรมีจำนวนลดลง เนื่องจากการเกษียณอายุและไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพื่อทดแทน หรืออาจจะเกิดจากความแตกต่างด้านอุปสงค์ (Demand) หรือด้านผู้เรียน เช่น การขาดความรู้พื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา การไม่มีเวลาเข้าเรียนได้ตลอดหลักสูตร และไม่มีเวลาทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เกิดคำถามว่าการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละหลักสูตรในแต่ละรุ่น สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ในระดับใด เมื่อพิจารณาจากอัตราการจบ

อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ อันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรหนึ่งซึ่งได้เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 โดยในปีแรกได้เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และได้เปิดสอนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ในปีการศึกษา 2545 และปีการศึกษา 2547 ตามลำดับ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่านิสิตในแต่ละรุ่นที่เรียนสำเร็จการศึกษา มีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละรุ่น แต่ละสาขาวิชา และแต่ละสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) การเรียนสำเร็จการศึกษานิสิตรุ่นต่างๆ ต้องใช้เวลาในการศึกษามากขึ้น การมีอัตราการจบช้าในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และมีการออกกลางคันอย่างต่อเนื่องทุกรุ่น ย่อมก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านผู้เรียน (อุปสงค์) และด้านผู้จัดการศึกษา (อุปทาน) การศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน สาเหตุของการจบช้า สาเหตุของการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคัน นอกจากจะสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แล้วยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรบัณฑิตศึกษาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 โดยพิจารณาจากอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจกจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต

3. ประโยชน์ของการวิจัย

3.1 ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

3.2 ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตที่ศึกษา และสำเร็จการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2542-2549

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. จำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549
2. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละช่วงเวลา ปีการศึกษา 2542-2549 แยกแต่ละรุ่น
3. จำนวนเวลา (จำนวนภาคการศึกษา) ที่นิสิตแต่ละคนใช้ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนสำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 แยกแต่ละรุ่น
4. จำนวนนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่ออกกลางคันในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 แยกแต่ละรุ่น
5. จำนวนเวลา (จำนวนภาคการศึกษา) ที่นิสิตแต่ละคนใช้ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนลาออกกลางคันในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 แยกแต่ละรุ่น
6. จำนวนค่าใช้จ่ายและรายได้ที่นิสิตสูญเสียในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
7. จำนวนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน ของภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นในการจัดและการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
8. ความคิดเห็นของนิสิตกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้จบช้าและลาออกกลางคัน ค่าใช้จ่ายและรายได้ที่นิสิตสูญเสียระหว่างเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาโทที่ศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2542-2549

อัตราจบ หมายถึง ร้อยละของจำนวนนิสิตที่จบการศึกษา (สำเร็จการศึกษา) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ต่อจำนวนนิสิตทั้งหมดที่เข้าศึกษาในปีแรก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาทั้งในภาพรวมและศึกษาแยกในแต่ละสาขาวิชา แต่ละสภาพการศึกษา และแต่ละรุ่นปีการศึกษา

อัตราจบช้า หมายถึง ร้อยละของจำนวนนิสิตที่ไม่จบการศึกษาคณะเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภายใน 9 ภาคการศึกษา ต่อจำนวนนิสิตทั้งหมดที่เข้าศึกษาในปีแรก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาทั้งในภาพรวมและศึกษาแยกในแต่ละสาขาวิชา แต่ละสภาพการศึกษา และแต่ละรุ่นปีการศึกษา

สาเหตุของการจบช้า หมายถึง เหตุผลหรือปัจจัยที่ส่งผลให้นิสิตจบการศึกษาตามหลักสูตรช้าโดยใช้เวลามากกว่า 3 ภาคการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในปีการศึกษา 2553

นิสิตที่ออกกลางคัน หมายถึง นิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดหรือครบเวลาเรียนแต่ยังไม่ได้สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ และเนื่องจากลาออกและการถูกตัดชื่อออกก่อนครบเวลาเรียนตลอดหลักสูตร

อัตราการออกกลางคัน หมายถึง ร้อยละของจำนวนนิสิตที่ออกกลางคันต่อนิสิตทั้งหมดที่เข้าศึกษาในปีแรก

สาเหตุของการออกกลางคัน หมายถึง เหตุผลหรือปัจจัยที่ส่งผลให้นิสิตไม่จบการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลจากการบันทึกของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ค่าเสียโอกาสของผู้เรียน หมายถึง จำนวนเงินหรือรายได้ที่นิสิตควรจะได้รับจากการทำงาน แต่ต้องสูญเสียไปเนื่องจากเข้ามาเรียนในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเสียโอกาสของผู้จัดการศึกษา หมายถึง จำนวนเงินที่ภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะต้องจ่ายในการจัดการศึกษาให้แก่นิสิตที่สำเร็จการศึกษาช้าและนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดินของภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดการหลักสูตร หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของรายจ่ายและค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่จ่ายและ ณ มูลค่าในปี 2553 ที่ผู้เรียน (นิสิต) และผู้จัดการศึกษา (มหาวิทยาลัย) ได้จ่าย หรือสูญเสียไป เพื่อการศึกษาอันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคัน (ไม่จบ) ของนิสิต

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของรายจ่ายในช่วงเวลาที่จ่ายและ ณ มูลค่าในปี 2553 ที่ผู้เรียน (นิสิต) ได้จ่ายเพื่อการศึกษาอันเนื่องจากการจบช้าและการออกกลางคัน (ไม่จบ) ของนิสิต

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของรายจ่ายในช่วงเวลาที่จ่ายและ ณ มูลค่าในปี 2553 ที่ผู้จัดการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ) ได้จ่ายในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียน (นิสิต) ที่จบช้าและออกกลางคัน (ไม่จบ) ในการวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาจากรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดิน ปี 2544-2553

ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาหลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีอัตราการจบสูงที่สุดภายใต้ระยะเวลาที่ น้อยที่สุด และมีความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจต่ำที่สุดของการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากอัตราการจบ อัตราการจบช้า อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

รายจ่ายที่นิสิตจ่ายเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยรายจ่ายที่จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยเพื่อการศึกษา ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตและรายจ่ายที่จ่ายเพื่อกิจกรรมอื่นที่สนับสนุนและเกี่ยวข้องกับการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แต่เป็นรายจ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

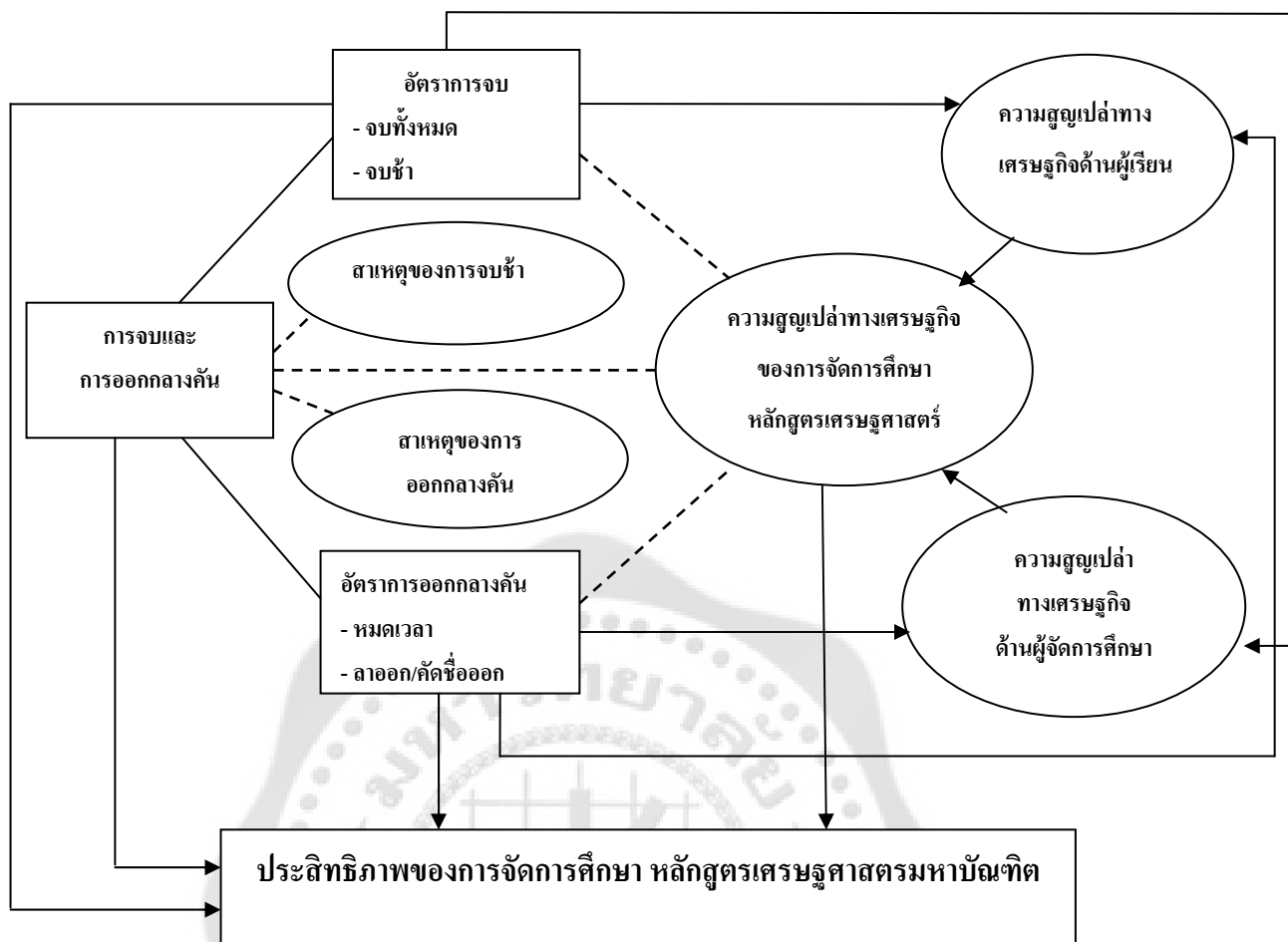
รายจ่ายที่นิสิตจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย รายจ่ายก่อนเข้าเรียน ได้แก่ ค่าใบสมัคร ค่าสมัครสอบ รายจ่ายระหว่างที่เรียน ได้แก่ ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ ค่าธรรมเนียมที่สำคัญ ประกอบด้วย ค่าสมัครสอบพิเศษ (ค่าสมัครสอบภาษาอังกฤษและค่าสมัครสอบประมวลความรู้ ค่าสมัครสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ค่าสมัครสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ และ ค่ารักษาสุขภาพในแต่ละภาคเรียน การวิจัยครั้งนี้ไม่รวมค่าปรับ

รายจ่ายที่จ่ายเพื่อกิจกรรมอื่น ประกอบด้วย รายจ่ายที่นิสิตจ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการทำรายงาน ค่าทำกิจกรรม ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากการสอบถาม/ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

รายจ่ายที่มหาวิทยาลัยจ่าย คือ รายจ่ายที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จ่ายเพื่อการจัด การศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 ในการวิจัยครั้งนี้จะ พิจารณาจากรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดินของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

6. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยประยุกต์หลักการและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิตบริการการศึกษา ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือประสิทธิภาพของการ ผลิต ซึ่งพิจารณาจากการเปรียบเทียบจำนวนผลผลิต (จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา) ที่มีคุณภาพตาม มาตรฐานของหลักสูตร กับทรัพยากรที่ใช้ไปและสูญเสียไปในการผลิตภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่ง การวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 จากอัตราการจบ อัตราการจบช้า(ใช้เวลา เรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากการการจบช้าและการออกกลางคันของนิสิต ดังสรุปเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1.1 โครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
 - 1.2 จำนวนนิสิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551
 - 1.3 งบประมาณ รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการลงทุน การศึกษาและการพัฒนามนุษย์
 - 2.2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการศึกษา
 - 2.3 แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษาและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ
 - 2.4 แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
 - 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันของเงิน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยบัณฑิตวิทยาลัยและภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ (ปัจจุบัน คือ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ) ได้เปิดสอนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นแรกในปีการศึกษา 2542 โดยเปิดสอนเฉพาะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ต่อมาได้เปิดสอนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ในปีการศึกษา 2545 และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ในปีการศึกษา 2547 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ได้เปิดรับนิสิต ทั้ง 3 สาขาวิชาเรื่อยมาจนกระทั่งได้รับการปรับสถานะจากภาควิชาเป็นสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2551 โดยเป็นหน่วยงานที่มีสถานะเทียบเท่าคณะ และได้รับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นรุ่นสุดท้าย ในปีการศึกษา 2551 ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคปลาย)

ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนตลอดหลักสูตรรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551

1.1 โครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนหลักสูตร

หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2542 และปีการศึกษา 2545 กำหนดให้มีการเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต โดยมีโครงสร้างหลักสูตรแบ่งเป็น 2 แผน ดังนี้

แผน ก(2) กำหนดให้เรียน 45 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาต่างๆ ดังนี้

วิชาพื้นฐานบังคับ 15 หน่วยกิต

วิชาสาขา 18 หน่วยกิต

ปริญญานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

แผน ข กำหนดให้เรียน 45 หน่วยกิต ประกอบด้วยหมวดวิชาต่างๆ ดังนี้

วิชาพื้นฐานบังคับ 15 หน่วยกิต

วิชาสาขา 18 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

สารนิพนธ์ 6 หน่วยกิต

ในช่วงปีการศึกษา 2542 -2551 มีการเปิดสอน แผน ก (2) เฉพาะในภาคปกติ และเปิดสอน แผน ข เฉพาะในภาคพิเศษ การเรียนรายวิชาต่างๆ ได้กำหนดเป็นแผนการเรียนแยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) ดังนี้

	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ
ภาคการศึกษาที่ 1 (ภาคต้น)	12 หน่วยกิต	9 หน่วยกิต
ภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคปลาย)	12 หน่วยกิต	9 หน่วยกิต
ภาคการศึกษาที่ 3 (ภาคฤดูร้อน)	-	6 หน่วยกิต
ภาคการศึกษาที่ 4 (ภาคต้น)	9 หน่วยกิต	9 หน่วยกิต
รวม 33 หน่วยกิต		
ภาคการศึกษาที่ 5 (ภาคฤดูร้อน)	-	6 หน่วยกิต
		รวม 39 หน่วยกิต

เมื่อนิสิตเรียนรายวิชาต่างๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามแผนการเรียน ดังกล่าวแล้วนิสิตทุกคนจะต้องลงทะเบียนจ่ายค่าธรรมเนียมการเป็นนิสิตจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้โดยนิสิตแต่ละคนมีสิทธิลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 15 ภาคการศึกษา ในกรณีของนิสิตภาคปกติไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมในภาคการศึกษาฤดูร้อน ยกเว้นในกรณีของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในภาคฤดูร้อนที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

1.2 จำนวนนิสิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551 (ตารางที่ 2.1)

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ได้รับนิสิตเข้าศึกษารุ่นแรกในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ในปีการศึกษา 2542 รวม 37 คน เป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 10 คน และภาคพิเศษจำนวน 27 คน ต่อมาในปีการศึกษา 2545 ได้เปิดรับนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ รวม 37 คน เป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 7 คน และนิสิตภาคพิเศษ จำนวน 30 คน และในปีการศึกษา 2547 ได้เปิดรับนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ รวม 32 คน เป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 7 คน และนิสิตภาคพิเศษ จำนวน 25 คน

จำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รวมทั้ง 3 สาขาวิชา ในทุกรุ่นปีการศึกษา เป็นนิสิตภาคพิเศษมากกว่าภาคปกติ โดยนิสิตภาคพิเศษมีสัดส่วนอยู่ในช่วง ร้อยละ 64.58 – 89.71 ในขณะที่นิสิตภาคปกติมีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 10.29 – 35.42

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลสอดคล้องและครอบคลุม การวิเคราะห์ประเด็นต่างๆของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลในส่วนของจำนวนนิสิต เฉพาะในช่วงรุ่นปีการศึกษา 2542 -2549

ตารางที่ 2.1 จำนวนและร้อยละของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่รับเข้าเรียนปีการศึกษา 2542 –2551 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

หน่วย : คน (ร้อยละ)

ปีการศึกษา	เศรษฐศาสตร์ การศึกษา		เศรษฐศาสตร์ การจัดการ		เศรษฐศาสตร์ การพัฒนามนุษย์			รวมทุกสาขาวิชา		
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
2542	10	27	0	0	0	0	0	10 (27.03)	27 (72.97)	37 (100)
2543	17	31	0	0	0	0	0	17 (35.43)	31 (64.58)	46 (100)
2544	14	33	0	0	0	0	0	14 (29.79)	33 (70.21)	47 (100)
2545	9	26	7	30	0	0	0	16 (22.22)	56 (77.78)	72 (100)
2546	10	9	11	41	0	0	0	21 (29.58)	50 (70.42)	71 (100)
2547	0	0	11	39	7	25	32	18 (21.95)	64 (78.05)	82 (100)
2548	0	0	12	47	0	0	0	12 (20.34)	47 (79.66)	59 (100)
2549	0	0	4	42	3	19	22	7 (10.29)	61 (89.71)	68 (100)
2550	0	0	16	42	6	24	30	22 (25.00)	66 (75.00)	88 (100)
2551	0	6	12	30	0	12	12	12 (20.00)	48 (80.00)	60 (100)
2542 - 2549	60	126	45	199	10	44	54	115 (23.76)	369 (76.24)	484 (100)
2542 - 2550	60	126	61	241	16	68	84	137 (23.95)	435 (76.05)	572 (100)
2542 - 2551	60	132	73	271	16	80	96	149 (23.58)	483 (76.42)	632 (100)

ที่มา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ วันที่ 20 มีนาคม 2552.

1.3 งบประมาณรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551 (ตารางที่ 2.2 และ ตารางที่ 2.3)

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ดำเนินการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัย โดยมีแหล่งเงินทุนในการดำเนินการ 2 แหล่ง คือ การจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณรายได้ เนื่องจากงบประมาณรายได้เป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งมีแหล่งที่มา คือ รายจ่ายค่าเทอมและ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรในส่วนนี้มีจำนวนมากขึ้นอยู่กับ ค่าเทอมและ ค่าธรรมเนียมที่นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ส่วนงบประมาณแผ่นดินเป็นงบประมาณส่วนที่รัฐบาลจัดสรร ได้แก่ภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ โดยมีรายละเอียดของงบประมาณในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2551 ในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 จำนวนงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณรายได้ที่จ่ายจริงและจำนวนนิสิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ปีการศึกษา 2542 – 2551

หน่วย : บาท

ปีการศึกษา	งบประมาณ (บาท)			จำนวนนิสิต (คน)		
	แผ่นดิน	รายได้	รวม	ป.ตรี (ปีที่ 1-4)	ป.โท (ปีที่ 1-2)	รวม
2542	2,983,666	406,448	3,390,114	151	37	188
2543	2,790,081	1,732,270	4,522,351	188	85	273
2544	3,419,901	2,202,362	5,622,263	225	95	320
2545	3,514,844	1,420,770	4,935,614	253	113	366
2546	2,322,184	3,900,609	6,222,793	250	139	389
2547	3,230,759	3,930,563	7,161,322	256	149	405
2548	4,318,675.9	3,169,773	7,488,449.9	275	141	416
2549	6,252,915	1,373,489	7,626,404	293	126	419
2550	4,841,088	3,796,549	8,637,637	315	156	471
2551	4,595,820	3,929,354	8,525,147	354	148	493

ที่มา : 1. รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และรายงานการประเมินตนเอง (SAR) สำนักวิชา เศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ปีการศึกษา 2548 -2551

2. พิศมัย จารุจิตติพันธ์. รายงานการวิจัย การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตเศรษฐศาสตรบัณฑิตและเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. 2550.

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนงบประมาณรายจ่ายจริงโดยรวม และเฉลี่ยต่ออนิสิตของภาควิชาเศรษฐศาสตร์/
สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ปีการศึกษา 2542 – 2551

หน่วย : บาท

ปี การศึกษา	งปม.แผ่นดิน เฉลี่ยต่ออนิสิต	งปม.รวม เฉลี่ยต่ออนิสิต	งปม.แผ่นดินรวม สำหรับ ป.โท	งปม.รวม สำหรับ ป.โท	งปม.แผ่นดิน รวม สำหรับ ป. โท	งปม.รวม สำหรับ ป.โท
2542	15,870.56	18,032.52	587,210.83	667,203.27	164,255.36	186,630.95
2543	10,220.08	16,565.39	868,706.46	1,408,057.90	388,588.13	629,849.81
2544	10,687.19	17,569.57	1,015,288.00	1,669,109.20	304,759.42	632,358.42
2545	9,603.40	13,485.28	1,083,184.00	152,3837.00	309,507.13	434,616.07
2546	5,969.63	15,996.90	8297,77.81	2,223,568.60	1,073,112.20	2,875,635.90
2547	7,977.18	17,682.28	1,188,600.20	2,634,659.10	647,144.32	1,434,464.40
2548	10,381.43	18,001.08	1,463,781.90	2,538,152.40	1,693,157.40	2,935,882.90
2549	14,923.42	18,201.44	1,880,351.40	2,293,381.50	2,154,707.10	2,628,001.00
2550	10278.32	18338.93	1603417.60	2,860,873.30	2,784,569.5	4,968,325.20
2551	9,322.15	16,738.63	1,379,678.20	2,477,317.8	2,599,483.00	4,667,570.90

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 2.2.

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน การศึกษาและการพัฒนามนุษย์

การศึกษานับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ทั้งในมุมมองของการพัฒนามนุษย์และแง่มุมมองทางเศรษฐกิจ โดยนักวิชาการทางการศึกษาและผู้บริหารประเทศมักจะมองการศึกษาว่าเป็นกิจกรรมจำเป็นของมนุษย์ รัฐบาลของประเทศต่างๆ จึงมีนโยบายและแนวทางหรือแนวปฏิบัติที่เป็นกรอบในการสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งที่ดำเนินการโดยภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีแนวทางที่แตกต่างกัน ในกรณีของประเทศไทยได้กำหนดเป็นกฎหมายดังปรากฏเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และในหมวด 2 ของพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวได้ระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 8 ว่าด้วย “ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา” มาตรา 60 ได้กำหนดว่า “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้” (1).....(2).....(3).....(4)จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้แก่สถานศึกษาของรัฐตาม

นโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา (5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน (6)....(7).....”

ในแง่มุมของนักเศรษฐศาสตร์ได้พิจารณาว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมที่เป็นทั้งการบริโภค (Consumption) และการลงทุน (Investment) การพิจารณาว่าการศึกษาเป็นการบริโภค เนื่องจากการศึกษาทั้งในขณะที่กำลังศึกษาและเมื่อสิ้นสุดการศึกษาได้ก่อให้เกิดความพึงพอใจ หรืออรรถประโยชน์ (Utility) ให้แก่ผู้เรียนหรือผู้บริโภค ความพึงพอใจหรืออรรถประโยชน์ของผู้เรียนอาจจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล เช่น บางคนมีความสุขสนุกสนาน มีความสุข และมีความภาคภูมิใจ ที่ได้ศึกษาหรือทำกิจกรรมต่างๆ ในขณะที่ศึกษา ตลอดจนมีความภาคภูมิใจที่ได้รับปริญญาบัตร และได้รับการยกย่องหรือการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้มีการศึกษา โดยผู้เรียนไม่ได้คาดหวังที่จะนำความรู้ และทักษะต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์โดยตรงในการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำเนินชีวิต

การพิจารณาว่า การศึกษาเป็นการลงทุน เกิดขึ้นในกรณีที่พิจารณาว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ที่มีลักษณะเป็นวิชาชีพ ผู้เรียนส่วนใหญ่คาดหวังที่จะนำความรู้ และทักษะต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการทำงาน เช่น สาขาวิชาบริหารการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ไม่ว่าจะพิจารณาว่า การศึกษาเป็นการบริโภคหรือการลงทุน ผู้เรียนทุกคนต้องเสียค่าใช้จ่ายในระหว่างที่ศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ในกรณีที่พิจารณาว่า การศึกษาเป็นการลงทุนทั้งของผู้จัดการศึกษาและผู้เรียน หรือเรียกว่าเป็นการลงทุนของสังคม

ผลงานวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทของทุน การศึกษา การพัฒนามนุษย์ และการพัฒนาประเทศ ได้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (พิสมัย จารุจิตติพันธ์. 2540: 14 – 15)

การยอมรับว่า “ทุน” เป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ ก่อให้เกิดความพยายามที่จะหาแนวคิดและวิธีการต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของทุน แนวคิดซึ่งได้รับการยอมรับกันมากคือ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (human resource) แนวคิดนี้พิจารณาว่า เมื่อมนุษย์ มีศักยภาพและมีคุณภาพสูงขึ้นย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการผลิตสูง และการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเพิ่มศักยภาพและคุณภาพของมนุษย์ (Yotopoulos; & Nugent. 1976: 184 - 195) จริงๆ แล้วแนวคิดที่ว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้ปรากฏมาตั้งแต่ยุคออคัม สมิท ซึ่งเปรียบเทียบคนที่ได้รับการศึกษา หรือได้รับการฝึกฝน เป็น “ทุนมนุษย์” (human capital) สามารถช่วยเพิ่มผลผลิตได้เช่นเดียวกับเครื่องจักร T.W.Schultz (Meier. 1970: 600 Citing Schultz. 1962: 9) ได้มีแนวคิดใน

เรื่องนี้ว่ากิจกรรมที่สามารถส่งผลให้มนุษย์มีศักยภาพและคุณภาพสูงขึ้น มี 5 ประการ คือ 1) การให้บริการทางด้านการรักษาสุขภาพ 2) การให้การฝึกอบรม 3) การให้บริการศึกษาในระบบโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับสูงกว่า 4) การให้บริการการศึกษาแก่ผู้ใหญ่ (การศึกษานอกระบบโรงเรียน) และ 5) การย้ายถิ่นของบุคคลและของครอบครัวเพื่อเปลี่ยนโอกาสในการทำงาน

การศึกษาและการฝึกอบรมนับเป็นกิจกรรมที่ถูกมองว่าเป็นการลงทุนในการพัฒนาทุนมนุษย์ที่ได้รับการยอมรับ และนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยมีบทความและงานวิจัยที่เผยแพร่เป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นงานเขียนและงานวิจัยในลักษณะของการวิเคราะห์ผลตอบแทนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินของการลงทุนทางการศึกษา เช่น ผลงานวิจัยของ Blaug (1971) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลตอบแทนในการลงทุนเพื่อการศึกษาในประเทศไทย และได้ผลสรุปว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ส่วนบุคคล การได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 ปี มีผลทำให้รายได้เฉลี่ยของแต่ละบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 และเมื่อพิจารณาเฉพาะอิทธิพลของระดับการศึกษา พบว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายได้ได้เกือบร้อยละ 30

นอกจากนี้ยังมีผลงานเขียนและงานวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทางการศึกษา ที่ได้รับการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องในวารสารต่างๆ เช่น ผลงานวิจัยของ G. Psaharopoulos เรื่อง Returns to Investment in Education : A Global Update (1994) ในวารสาร World Development ตลอดจนผลงานของนักวิชาการท่านอื่นๆ ที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่างๆ อาทิ The Journal of Economic Education ตลอดจนวารสารของมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศต่างๆ

2.2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ค่าใช้จ่าย และต้นทุนในการศึกษา

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ในแง่มุมทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อมีการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายของผู้จัดการศึกษา และค่าใช้จ่ายของผู้เรียน โดยค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ตัวเงินหมายถึง ค่าเสียโอกาสที่ผู้จัดการศึกษาจะนำเงินงบประมาณไปลงทุนเพื่อหารายได้ในรูปแบบอื่น และค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ที่ผู้เรียนจะได้รับรายได้จากการทำงาน ซึ่งพิจารณาจากรายได้ที่ผู้เรียนต้องสูญเสียเนื่องจากมาเรียนจึงไม่ได้ทำงาน

ในกรณีที่พิจารณาว่า การศึกษาเป็นการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา คือ ต้นทุนทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน (รังสรรค์ ธนพรพันธุ์, 2519: 223 – 231)

1. ส่วนของผู้รับบริการทางการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ต้นทุนทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้รับบริการทางการศึกษาต้องเสียในรูปของตัวเงิน ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่เกิดขึ้นจากการเข้ารับการศึกษ เช่น ค่าหนังสือ อุปกรณ์การเรียน ค่าเดินทาง และค่าอาหารเป็นต้น

1.2 ต้นทุนทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายของผู้บริการการศึกษาในรูปของค่าเสียโอกาส ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานของผู้เข้ารับการศึกษาคงจะได้ ถ้าเลือกทำงานแทนที่จะเลือกศึกษาต่อ

2. ส่วนของผู้จัดสรรบริการทางการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ต้นทุนทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาต้องจ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนด้านการดำเนินการ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สถานศึกษาต้องจ่ายในแต่ละปี เพื่อใช้ในการบริหารงานทั่วไป เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าสาธารณูปโภค และต้นทุนค่าลงทุน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของสถานศึกษาที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

2.2 ต้นทุนทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษาในรูปของค่าเสียโอกาส ได้แก่ รายได้ที่สถาบันการศึกษาควรได้ ถ้าเลือกไปลงทุนหาผลประโยชน์ทางด้านอื่นแทนที่จะลงทุนทางการศึกษา

นักวิชาการบางกลุ่ม (พิเชต เจษฎาจิตร. 2536: 16 – 19) ได้แบ่งต้นทุนของการศึกษาออกเป็นต้นทุนทางสังคม และต้นทุนส่วนบุคคล โดยให้นิยามว่า ต้นทุนทางสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดให้มีบริการการศึกษาที่เกิดขึ้นโดยสังคมเป็นผู้รับภาระ ซึ่งประกอบด้วย “ต้นทุนทางตรง” และ “ต้นทุนทางอ้อม”

“ต้นทุนทางตรงทางสังคม” ประกอบด้วย ต้นทุนดำเนินการ (Recurrent Cost) ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในแต่ละปีของสถานศึกษา ได้แก่ เงินเดือนอาจารย์ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และค่าวัสดุ ฯลฯ และต้นทุนทรัพย์สิน (Capital Cost) ซึ่งพิจารณาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์ต่างๆ ในการผลิตบริการการศึกษาทรัพย์สินเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอายุใช้งานมากกว่า 1 ปี การคำนวณต้นทุนประเภทนี้จึงคิดจาก “ค่าเช่าประมาณการต่อปี” (Imputed Rent) ซึ่งในทางทฤษฎีแล้วต้องมีค่าไม่มากกว่าค่าเสื่อมราคาบวกค่าเสียโอกาสของทรัพย์สินนั้น ส่วน “ต้นทุนทางอ้อมทางสังคม” หมายถึง มูลค่าของผลผลิตที่สังคมต้องสูญเสียไป เนื่องจากการผลิตบริการการศึกษา

“ต้นทุนส่วนบุคคล” หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการการศึกษาเป็นผู้จ่าย และเป็นผู้รับภาระ ซึ่งประกอบด้วย “ต้นทุนทางตรง” และ “ต้นทุนทางอ้อม”

“ต้นทุนทางตรงส่วนบุคคล” หมายถึง ค่าใช้จ่ายซึ่งผู้เรียน หรือผู้รับบริการการศึกษาจ่ายเพื่อการเรียน ได้แก่ ค่าลงทะเบียน ค่าพาหนะ ค่าเสื้อผ้า ค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าราย ฯลฯ ส่วน “ต้นทุนทางอ้อมส่วนบุคคล” คือ มูลค่าของผลผลิตที่ผู้เรียนต้องสูญเสียไป เนื่องจากการเป็นนิสิตหรือนักศึกษาแทนที่จะทำงาน การคำนวณต้นทุนส่วนนี้จึงมักจะคำนวณจากรายได้ที่ผู้เรียนควรจะได้รับจากการทำงาน และเนื่องจากเป็นรายได้ที่ผู้เรียนไม่ได้รับ จึงเรียกกันว่า รายได้หรือค่าตอบแทนที่ต้องสูญเสียไป (Earning Forgone)

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งที่จะวิเคราะห์ต้นทุน หรือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ภายใต้หลักการดังกล่าว โดยแบ่งค่าใช้จ่ายในการศึกษาออกเป็น 2 ด้านคือ ค่าใช้จ่ายที่ผู้จัดการศึกษา(มหาวิทยาลัย) เป็นผู้จ่าย ซึ่ง พิจารณาจากงบประมาณแผ่นดิน

และค่าเสียโอกาสของการใช้งบประมาณดังกล่าว และค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนเป็นผู้จ่าย ซึ่งพิจารณาจากค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนที่จ่ายและไม่จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย และค่าเสียโอกาสในการได้รับรายได้จากการทำงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายและต้นทุนทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับมูลค่าของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนทางการศึกษาของผู้เรียนในหลักสูตรต่างๆ หรือภาคปีการศึกษาต่างๆ หรือของสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในกรณีที่วิเคราะห์โดยรวม และไม่รวมค่าเสียโอกาส ซึ่งได้ปรากฏอย่างแพร่หลายในงานวิจัยของนักวิชาการและนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท ในมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในช่วงปี 2542 – 2547 โดยแยกพิจารณาด้านทุนออกเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 : จำแนกหมวดรายจ่าย (งบลงทุน และงบดำเนินงาน) แนวทางที่ 2 : จำแนกตามลักษณะต้นทุน (ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน) และแนวทางที่ 3 : จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่าย (เพื่อตอบสนองแรงงาน เพื่อดำเนินงาน และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา) ได้ข้อสรุปว่าค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีสัดส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายเพื่อตอบสนองแรงงาน (พิสมัย จารุจิตติพันธ์ และคณะ. 2550) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าค่าใช้จ่าย และต้นทุนที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษา แม้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานได้ในระดับหนึ่ง โดยไม่ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงทั้งหมด ค่าใช้จ่ายที่ผู้จัดการศึกษาจ่ายในการจัดการศึกษาให้แก่บัณฑิตที่ไม่สำเร็จการศึกษา และสำเร็จการศึกษาช้า จึงนับเป็นส่วนหนึ่งของความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ได้มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับสัดส่วนของการรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาของภาครัฐและของผู้เรียน เพื่อหาข้อสรุปไปใช้ประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในระดับต่างๆ ดังตัวอย่างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 15 – 19) ซึ่งได้วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียนจำแนกตามสาขาวิชาและสถานศึกษา และวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระหว่างผู้เรียนและภาครัฐ ซึ่งพบว่ามีสัดส่วนการรับภาระแตกต่างกันในแต่ละกรณี โดยมีสัดส่วนเท่ากับ 21 : 79 ในกรณีของสถาบันการศึกษาประเภทจำกัดรับ มีสัดส่วนเท่ากับ 54 : 46 ในกรณีของสถาบันการศึกษาประเภทไม่จำกัดรับและมีสัดส่วนเท่ากับ 68 : 32 ในกรณีของสถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยในกำกับ ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า ผู้เรียนมีสัดส่วนของการรับภาระสูงกว่าภาครัฐในสัดส่วนไม่มากนัก

จากการวิจัยเกี่ยวกับ การรับภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐและผู้เรียนในการศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของ ราตรี สีนกานิด (2554) โดยศึกษากรณีหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ และหลักสูตรวิจัยและพัฒนาหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลในปีการศึกษา 2548 – 2553 ได้ผลสรุปว่า สัดส่วนการรับภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐมีค่าน้อยกว่าภาระของผู้เรียน โดยหลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์ มีสัดส่วนร้อยละเท่ากับ 34 : 66 และหลักสูตรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมีสัดส่วน ร้อยละเท่ากับ 19 : 81

จากตัวอย่างผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า สัดส่วนการรับภาระของผู้เรียนและภาครัฐในระดับอุดมศึกษามีทิศทางสอดคล้องกัน คือผู้เรียนรับภาระในสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐบาล ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนในระดับปริญญาเอกต้องรับภาระในสัดส่วนที่มากกว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยรวม

2.3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษาและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

ความสูญเปล่า (Waste) หมายถึง สิ่งที่สูญหายไปในกิจกรรมต่างๆของการผลิตและการบริการ โดยไม่ได้ก่อให้เกิดมูลค่าใดๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ

นักวิชาการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้อธิบายเกี่ยวกับสาเหตุของความสูญเปล่าทางการศึกษาไว้หลายประการ เช่น ธนู แสงศักดิ์ (2513) ได้สรุปสาเหตุของความสูญเปล่าทางการศึกษา โดยครอบคลุมทั้งในเชิงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ 1) การสอบตกซ้ำชั้น 2) การเรียนรู้ไม่เต็มตามหลักสูตร 3) การสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรไม่เต็มที่ 4) การที่ไม่ได้สอนเด็กครบตามเวลาที่กำหนด 5) การใช้ห้องเรียน อาคารเรียน และอุปกรณ์ไม่เต็มที่ 6) ความหย่อนสมรรถภาพของครูเนื่องจากขาดความรับผิดชอบในการสอน 7) การไม่เตรียมการสอนทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ตามหลักสูตรและประมวลการสอน 8) การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ 9) การขาดระบบแนะแนวทำให้นักเรียนสอบตก หรือออกกลางคัน และ 10) การขาดการตรวจสอบทางสถิติและการขาดการวางแผนที่ดี ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539) ได้สรุปสาเหตุสำคัญของการสูญเปล่าทางการศึกษาไว้ 4 ประการ ได้แก่ การตกซ้ำชั้นและการออกกลางคัน การว่างงาน การเรียนรู้ไม่เต็มหลักสูตร และการทำงานไม่ตรงสาขาที่เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า ความสูญเปล่าทางการศึกษา คือ การสูญเสียชีวิตต่างๆที่เกิดขึ้นในกิจกรรมต่างๆของการศึกษา โดยไม่ก่อให้เกิดมูลค่าในด้านต่างๆ หรือก่อให้เกิดมูลค่าในด้านต่างๆ น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้จึงหมายถึง สิ่งที่สูญเสียชีวิตในการศึกษาในรูปตัวเงิน ที่เกิดจากความสูญเปล่าทางการศึกษาดังกล่าว ซึ่งในการวิจัยนี้ จะวัดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยการวัดมูลค่าที่เป็นตัวเงินของสิ่งที่สูญเสียชีวิตในการศึกษา เฉพาะในกรณีที่เกิดจากมีผู้ไม่สำเร็จการศึกษา อันเนื่องมาจากหมดเวลาเรียน ลาออก และถูกคัดชื่อออก และในกรณีที่เกิดจากมีผู้สำเร็จการศึกษาช้ากว่า 3 ปี (9 ภาคการศึกษา) โดยการคำนวณจากสิ่งที่สูญเสียชีวิตทั้งที่เป็นตัวเงินและค่าเสียโอกาสโดยครอบคลุม ทั้งในส่วนของการสูญเสียชีวิตด้านผู้จัดการศึกษาและด้านผู้เรียน

งานวิจัยเกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษา และการออกกลางคันส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีบริบทแตกต่างจากการศึกษาในระดับ

บัณฑิตศึกษา การนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ จึงนำเสนอเฉพาะผลงานวิจัยที่มีบริบทใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้เพียง 2 เรื่อง ดังนี้

จากการศึกษาของ ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2536) เกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ลาออกระหว่างปีการศึกษา 2529-2531 โดยการสอบถามนักศึกษาที่ลาออก ซึ่งได้รับคำตอบจำนวน 909 ฉบับ ได้ผลสรุปว่า สาเหตุสำคัญมี 3 ประการ ประการที่ 1 เป็นปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม จำแนกเป็น 1) ปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ไม่มีเวลาในการศึกษา ไม่มีความพร้อมทางการศึกษา มีโครงการศึกษาต่อที่อื่น 2) ปัญหาครอบครัว ได้แก่ มีภาระในครอบครัวและปัญหาในครอบครัว 3) ปัญหาด้านรูปแบบการศึกษา ได้แก่ ขาดความมั่นใจต่อระบบการเรียนการสอนทางไกล ขาดการแนะนำปรึกษาจากผู้สอนอย่างเพียงพอ 4) ปัญหาด้านหลักสูตรศึกษา ได้แก่ เนื้อหาในเอกสารการสอนมีเนื้อหาเยิ่นเย้อเกินไป และ 5) ปัญหาด้านการบริการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ได้รับเอกสารและวัสดุการศึกษาล่าช้า การติดต่อและการให้คำปรึกษาในด้านบริการจากมหาวิทยาลัยไม่สะดวก ประการที่ 2 เป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาเกือบทั้งหมดตอบว่า ด้านเศรษฐกิจมีปัญหาน้อยที่สุด และ ประการที่ 3 เป็นปัญหาอื่นๆ ได้แก่ เอกสารการสอนมีเนื้อหาเยิ่นเย้อเกินไป มีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาศึกษาเอกสาร เข้าศึกษาในสถานศึกษาอื่นทำให้มีเวลาเรียนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชน้อยลง เมื่อมีปัญหาไม่ทราบจะสอบถามใคร

จากงานวิจัยของ พรพิมล จริยาฉัตร (2553) เกี่ยวกับความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคันของนิสิตปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคันของนิสิต เกิดขึ้นสูงในสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาอนุชีววิทยา ความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการออกกลางคัน ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละสาขาวิชา ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นความสูญเสียที่นิสิตเป็นผู้รับภาระ นอกจากนี้ยังพบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตต้องออกกลางคันคือ ระยะเวลาในการศึกษา การจัดสรรเวลาของตัวนิสิตเอง หน้าที่การงานที่ต้องรับผิดชอบ รวมทั้งหลักสูตรสาขาที่นิสิตเลือกเรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

2.4 แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

หลักการสำคัญของเศรษฐศาสตร์ คือ การมุ่งจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และอย่างเป็นธรรม (Equity) โดยเฉพาะในกรณีของการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการผลิต นักเศรษฐศาสตร์ได้นำหลักประสิทธิภาพไปใช้ในการวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการทุกสาขาการผลิต โดยนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้นิยาม คำ “ประสิทธิภาพ” ในแนวทางเดียวกันว่า “ประสิทธิภาพ หมายถึง ภาวะการณ์ซึ่งได้ผลผลิตจำนวนมากที่สุดจากการใช้ทรัพยากรจำนวนหนึ่ง” (Pindyck; & Rubinfeld. 1998: 597) ในการผลิตสินค้าและบริการโดยทั่วไป ผู้ผลิตทุกรายจะดำเนินการภายใต้หลักความมีประสิทธิภาพ ในขณะที่หลักการ “ความเป็นธรรม” เป็นหลักการที่ขาดไม่ได้ในการวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นสินค้าและบริการคุณธรรม (Merit goods and services) เช่น บริการกา

รักษาพยาบาล และบริการทางการศึกษา เป็นต้น โดย “ความเป็นธรรม” จะถูกใช้ในความหมายเป็นภาวะการณ์ซึ่งบุคคลต่างๆ มีโอกาสได้รับประโยชน์อย่างละทั่วถึง/เท่าเทียมกันจากการใช้ทรัพยากร/จัดสรรทรัพยากรจำนวนหนึ่งในการผลิตสินค้าและบริการ

เนื่องจากนักเศรษฐศาสตร์ได้พิจารณาว่า ในแง่ของผู้เรียน การศึกษามีลักษณะเป็นทั้ง “การลงทุน” (Investment) และ “การบริโภค” (Consumption) และในแง่ของผู้จัดการการศึกษา และการจัดการศึกษา คือ “การลงทุน” และ “การผลิต” ค่าใช้จ่ายที่ผู้จัดการศึกษาใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนของการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานการศึกษา คือ มูลค่าของทรัพยากรที่จัดสรรในการผลิตบัณฑิต และบริการการศึกษารูปแบบต่างๆ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการผลิตบริการการศึกษาหรือประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร หรือระดับหน่วยงาน ได้แก่ ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย จึงสามารถใช้หลักการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการผลิตโดยทั่วไป คือการพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนหรือมูลค่าของผลผลิตที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ ได้แก่ จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กับจำนวนหรือมูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา หรือมูลค่าทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิต 1 คน (ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต) อัตราการจบ รวมทั้งอัตราการออกกลางคัน ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจและการศึกษา (Economic and Education Waste) และนับเป็นต้นทุนส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำหลักการแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการศึกษา จึงพิจารณาผลผลิตจากจำนวนผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ภายใต้งบประมาณของเวลาที่กำหนด และพิจารณาทรัพยากรที่ใช้ไปจากมูลค่าของค่าใช้จ่ายที่ผู้จัดการศึกษา (ภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ) และผู้เรียน (นิสิต) ได้ใช้จ่ายไปในการศึกษา รวมถึงค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นทั้งในด้านผู้จัดการศึกษาและด้านผู้เรียน

ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ประกอบด้วยประสิทธิภาพภายใน ซึ่งพิจารณาจากการเปรียบเทียบจำนวนหรือมูลค่าของผลผลิตที่ได้รับกับจำนวน หรือมูลค่าของทรัพยากร/ปัจจัยการผลิตที่ได้ใช้ไป และประสิทธิภาพภายนอก ซึ่งพิจารณาจากประโยชน์ หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษา

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา นิยมกระทำโดยการพิจารณาจากอัตราการจบ หรืออัตราการศึกษาสำเร็จการศึกษา และอัตราการออกกลางคัน โดยการเปรียบเทียบระหว่างรุ่นปีการศึกษา หรือระหว่างระดับการศึกษา หรือระหว่างสถานศึกษา หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด หรือเกณฑ์มาตรฐาน ดังตัวอย่างงานวิจัย ของ สนอง โลหิตวิเศษ และพิศมัย จารุจิตติพันธ์ (2550: 20 – 23) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาเทียบเท่าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเทียบเท่าจากอัตราการจบ และอัตราการออกกลางคัน ภายใน 4 ภาคเรียน ระดับประเทศ จังหวัด และสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของการจัดการศึกษาในต่างประเทศ ทั้งนี้โดยพิจารณาประสิทธิภาพภายนอกโดยการพิจารณาประโยชน์หรือผลลัพธ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการศึกษาคด้วย

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันของเงิน

เนื่องจากมูลค่าที่เป็นตัวเงินของค่าใช้จ่าย หรือรายได้ที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่ได้เกิดขึ้นภายในเวลาเดียวกัน แต่เกิดขึ้นในคนละช่วงเวลาและเกิดขึ้นติดต่อกันหลายๆ ปี ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิเคราะห์มูลค่าดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ตรงตามสภาพจริง และเอื้อประโยชน์ได้มากขึ้น นักวิชาการจึงได้สร้างเครื่องมือและเทคนิคในการวิเคราะห์มูลค่าเงิน โดยคำนึงถึงปัจจัยเวลา (พิสมัย จารุจิตติพันธ์ และสายพิน ชินตระกูลชัย, 2553) ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องมือและเทคนิคการวิเคราะห์ที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกลงทุนทางการเงินในโครงการต่างๆ ได้ทั้งในระดับบุคคล/ระดับหน่วยงาน และในระดับที่เป็นภาพรวมของสังคม/ระดับประเทศแล้วยังเป็นเครื่องมือหรือเทคนิควิธีการวิเคราะห์ที่เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเศรษฐกิจและการจัดการอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง เช่น การนำไปใช้ในการวิเคราะห์กระแสเงินสดไหลเข้าและไหลออกของหน่วยธุรกิจ การนำไปใช้ในการตัดสินใจจัดสรรสินทรัพย์ของหน่วยธุรกิจในรูปเงินสดหรือหลักทรัพย์ทางการเงิน การวิเคราะห์มูลค่าของเงิน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านเวลาจะครอบคลุมทั้งในด้านการวิเคราะห์มูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันของเงินที่คาดว่าจะได้รับหรือคาดว่าจะจ่ายในลักษณะต่างๆ ได้แก่ มูลค่าเงินจำนวนหนึ่ง มูลค่าเงินรายปีที่มีค่าเท่ากันทุกปี มูลค่าเงินรายปีที่มีค่าแตกต่างกันในแต่ละปี ตลอดจนมูลค่าเงินที่คาดว่าจะได้รับหรือคาดว่าจะจ่ายในช่วงต้นปี หรือในช่วงสิ้นปี

หน่วยธุรกิจสามารถนำแนวคิดเรื่องมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันมาใช้พิจารณาการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งได้ เนื่องจากเงินลงทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนมักจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และในบางกรณีเงินลงทุนและผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนอาจเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีตราบเท่าที่หน่วยธุรกิจนั้นยังคงสามารถผลิตสินค้าได้ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านเวลาด้วย เนื่องจากมูลค่าของเงินในปัจจุบันจะมีค่ามากกว่ามูลค่าของเงินจำนวนเดียวกันในอนาคต ซึ่งในการเปรียบเทียบเงินลงทุนในการผลิตและผลตอบแทนจากการลงทุนเมื่อคำนึงถึงปัจจัยด้านเวลา สามารถทำได้โดยการเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนทั้งหมดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

นักวิชาการได้สรุปเครื่องมือหรือสูตรในการคำนวณมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบันของเงินจำนวนหนึ่ง ไว้ดังนี้

$$FV_n = PV \times (1 + i)^n$$

FV_n ย่อจาก Future Value ในปีที่ n หมายถึงมูลค่าอนาคตของเงินในปีที่ n

PV ย่อจาก Present Value หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของเงินในปีที่จ่ายหรือปีที่รับ

i ย่อจาก Interest rate หมายถึง อัตราดอกเบี้ยรับจากการฝากเงินที่สถาบันการเงิน

n หมายถึง จำนวนปีที่ฝากเงิน

เนื่องจากในทางวิชาการเรียก $(1 + i)^n$ ว่า Future Value Interest Factor หรือ FVIF จึงเขียนสรุปได้ว่า

$$FV_n = PV \times FVIF_{i,n}$$

ตัวอย่างการคำนวณมูลค่าอนาคตของเงินจำนวน 100 บาท (PV) ณ สิ้นปีที่ 5 (n) เมื่อดอกเบี้ยมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 3 ต่อปี (i) สามารถสรุปได้ว่า

$$FV_5 = 100 \times (FVIF_{3\%, 5})$$

ผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์มูลค่าอนาคต ณ ปี 2553 ของค่าใช้จ่ายหรือมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่เกิดขึ้นในปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยกำหนดให้อัตราดอกเบี้ย (r) ที่ใช้ในการคำนวณคืออัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของเงินฝากประจำ 12 เดือนในตลาดเงินของประเทศไทยในช่วงปี 2544-2553 ซึ่งรายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีรายละเอียดกับวิธีดำเนินการวิจัยและประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เกี่ยวกับ จำนวนผู้เข้าเรียนในปีแรก จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมทั้งหมดและในแต่ละภาคการศึกษา จำนวนผู้ไม่สำเร็จการศึกษา และจำนวนงบประมาณของหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2542-2549 โดยมีแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือบัณฑิตวิทยาลัย และสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างสถานภาพการทำงานก่อนและระหว่างการศึกษาและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในด้านการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษาและสาเหตุที่ทำให้ต้องใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี อีกส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เกี่ยวกับจำนวนค่าใช้จ่ายและรายได้ที่สูญเสียในระหว่างการศึกษาลงแหล่งข้อมูลคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2547-2549 ที่สำเร็จการศึกษาไม่เกินปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นิสิตที่เข้าศึกษาและสำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ และเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ รุ่นปีการศึกษา 2547-2549 จำนวน 189 คน โดยมีจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งในงานวิจัยนี้ มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.45 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

การเลือกกลุ่มตัวอย่างกระทำโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเลือกตามความสะดวก (Convenience sampling) การเลือกแบบเจาะจง ใช้ในการเลือกตัวอย่างจากประชากรที่สำเร็จการศึกษาและรายงานตัว เพื่อเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนธันวาคม 2553 ที่เข้ากิจกรรมสนทนาจำนวน 30 คน ส่วนการเลือกตามความสะดวกใช้ในการเลือกตัวอย่างจากกลุ่มประชากร ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสนทนาดังกล่าว จำนวน 20 คน ได้จำนวนตัวอย่างรวมดังสรุปได้ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลความคิดเห็น

หน่วย : คน (ร้อยละ)

สาขาวิชา	จำนวนประชากร			จำนวนตัวอย่าง		
	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	รวม	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	รวม
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	22	123	145	10	31	41(28.28)
เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์	6	38	44	1	8	9(20.45)
รวม	28	168	189	11	39	41(26.46)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 แบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบฟอร์มเพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลสถิติเกี่ยวกับสถิติจำนวนนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่รับเข้าศึกษาในปีแรก จำนวนนิสิตที่สำเร็จ/จบการศึกษา จำนวนนิสิตที่ไม่สำเร็จ/ไม่จบการศึกษานี้เนื่องจากหมดเวลาเรียนและเนื่องจากลาออกหรือถูกคัดชื่อออก ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลการลาออก/ถูกคัดชื่อออก จำนวนนิสิตทุกระดับการศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และจำนวนงบประมาณของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามมีลักษณะเป็นคำปลายปลายเปิดและปลายปิด มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: เป็นการสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2: เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3: เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและรายได้ที่กลุ่มตัวอย่างสูญเสียไปในระหว่างการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ตอนที่ 4: เป็นการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม กระทำโดยการทดลองใช้แบบสอบถามฉบับร่างกับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 10 คน แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ประเด็นข้อคำถามในด้านการวัดความตรง (Validity) ของเนื้อหา ก่อนจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยมีกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับจำนวนนิสิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตในแต่ละชั้นปี แยกตามรุ่นปีการศึกษาที่เข้าเรียน แยกตามสาขาวิชา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) จำนวนงบประมาณที่จ่ายจริงและจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาทั้งหมดจากสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

การเก็บรวบรวมในขั้นตอนนี้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวม 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนเมษายน 2553 และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเป็นครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2555

4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าเรียน ผู้สำเร็จการศึกษาและจำนวนนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากการออกกลางคัน ของนิสิตแต่ละปีของหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยรวบรวมจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่ในการช่วยรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 คน โดยมีการดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม 2553 และดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเป็นครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2555

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 เกี่ยวกับสภาพการทำงานก่อนและระหว่างการศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่ได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษา สาเหตุที่ทำให้ต้องใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี (9 ภาคการศึกษา) ค่าใช้จ่ายและรายได้ที่สูญเสียในระหว่างการศึกษา และข้อคิดเห็นอื่นๆ ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ ดำเนินการในวันซ้อมรับปริญญาบัตร (10 ธันวาคม 2553) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน โดยมีผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน

4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2547 – 2549 ที่สำเร็จการศึกษาก่อนปีการศึกษา 2552 และที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 ที่มาซ้อมรับปริญญาบัตรวันที่ 10 ธันวาคม 2553 แต่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่ม รวม 20 คน

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในวันที่ 10 ธันวาคม 2553 และกลุ่มตัวอย่างได้ส่งคืนผู้วิจัยภายใน วันที่ 10 มกราคม 2554

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

5.1 การวิเคราะห์อัตราการจบ และอัตราการออกกลางคันของนิสิต กระทำโดยการพรรณนาด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยวิเคราะห์แยกแต่ละรุ่น แต่ละสาขาวิชา และแต่ละสภาพการศึกษา

5.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการจบซ้ำ สาเหตุของการออกกลางคัน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายหลังเรียนสำเร็จการศึกษา กระทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

5.3 การวิเคราะห์ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจกระทำโดยการพรรณนา มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจจากค่าใช้จ่ายที่สูญเสียไปในการศึกษา ด้วยสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์แยกเป็นมูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน (นิสิต) และมูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา (มหาวิทยาลัย/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ) โดยวิเคราะห์ทั้งในมูลค่า ณ ปีที่จ่ายและมูลค่า ณ ปี 2553 โดยใช้หลักเกณฑ์วิเคราะห์มูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบัน(Future and present value) ของเงิน

5.4 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาจากข้อมูลเชิงปริมาณ กระทำโดยการพรรณนาข้อมูลจากผลการวิเคราะห์อัตราการจบ และอัตราการออกกลางคัน

หลักการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ

1) การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูง เมื่อมีอัตราการจบสูง อัตราการออกกลางคันต่ำ ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจต่ำ

2) การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพต่ำ เมื่อมีอัตราการจบต่ำ อัตราการออกกลางคันสูง ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจสูง

เกณฑ์การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ

กรณีที่ 1 : กรณีพิจารณา ระดับประสิทธิภาพจากอัตราการจบ และอัตราการออกกลางคัน

เกณฑ์การวิเคราะห์ประสิทธิภาพกรณีที่ 1 กำหนดภายใต้หลักการที่มุ่งเน้นความสำคัญของจำนวนผลผลิตที่ได้รับภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากรเวลาที่กำหนด และเงื่อนไขทรัพยากรเวลาที่เหมาะสม (ควรจะเป็น) โดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

ข้อ 1. เกณฑ์ขั้นต่ำ ของอัตราการจบโดยรวม	$\geq 85\%$
ข้อ 2. เกณฑ์ขั้นต่ำของอัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา	$\geq 50\%$
ข้อ 3. เกณฑ์ขั้นสูงของอัตราการออกกลางคัน	$\leq 15\%$

ผลการดำเนินงาน	ระดับประสิทธิภาพเกณฑ์ที่ 1
เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ (3 อัตรา)	สูง
เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 2 ข้อ (2 อัตรา)	ปานกลาง
เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 0-1 ข้อ (0-1 อัตรา)	ต่ำ

เกณฑ์ที่ 2 : กรณีพิจารณาจากอัตราการจบ อัตราการออกกลางคัน และค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

เกณฑ์การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 2 กำหนดภายใต้หลักการที่มุ่งเน้นความสำคัญของจำนวนผลผลิตที่ได้รับภายใต้เงื่อนไขของการใช้ทรัพยากรที่วัดมูลค่าเป็นตัวเงินอย่างประหยัด (น้อย) ที่สุด ภายใต้เงื่อนไขของเวลาที่กำหนด และเงื่อนไขทรัพยากรเวลาที่เหมาะสม (ควรจะเป็น) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับประสิทธิภาพเกณฑ์ที่ 1	มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ด้านผู้เรียนต่อหัวนิสิต	ระดับประสิทธิภาพเกณฑ์ที่ 2
สูง	$\leq$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูง	สูง
สูง	$>$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูงไม่เกินร้อยละ 5	ปานกลาง
ปานกลาง	$\leq$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูง	ปานกลาง
ปานกลาง	$>$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูงไม่เกินร้อยละ 5	ต่ำ
ต่ำ	$\leq$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูง	ต่ำ
ต่ำ	$>$ มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจตามเกณฑ์ขั้นสูง	ไม่มีประสิทธิภาพ

มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิต ตามเกณฑ์ขั้นสูงในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณโดยแยกพิจารณา จากค่าเสียโอกาสด้านผู้เรียนในกรณีของรายการที่มีความแตกต่างกันเนื่องจากสำเร็จการศึกษา และไม่สำเร็จการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ ค่ารักษาสภาพนิสิต ทั้งในกรณี

ที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่า 9 ภาคการศึกษา และรายได้ที่สูญเสียเนื่องจากมาศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีเกณฑ์และที่มาของเกณฑ์การวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์ขั้นสูงและที่มาของเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ประเภทของความสูญเสียทางเศรษฐกิจ	มูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนต่อหัวนิสิต		
	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	เฉลี่ย
ค่ารักษาสุขภาพ			
(ใช้เวลาเรียน 9 ภาคการศึกษา)	ไม่เกิน	ไม่เกิน	ไม่เกิน
	17,000 บาทต่อคน	14,000 บาทต่อคน	15,500 บาทต่อคน
รายได้ที่สูญเสีย			
(คำนวณจากฐานเงินเดือนของผู้สำเร็จการศึกษา)	ไม่เกิน	ไม่เกิน	ไม่เกิน
ระดับปริญญาตรี ตามระเบียบของส่วนราชการ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับเดือนละ 7,940 บาท)	195,560 บาทต่อคน	66,696 บาทต่อคน (35% ของภาคปกติ)	128,628 บาทต่อคน
รวม	ไม่เกิน	ไม่เกิน	ไม่เกิน
(เกณฑ์ขั้นสูง)	207,560 บาทต่อคน	80,696 บาทต่อคน	144,128 บาทต่อคน

การคำนวณรายได้ที่สูญเสียของนิสิตภาคปกติ และภาคพิเศษ แตกต่างกันดังนี้

รายได้ที่นิสิตภาคปกติสูญเสียคำนวณจากรายได้ที่สูญเสียรวม 2 ปี ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 195,560 บาท ($7,940 \times 12 \text{ เดือน} \times 2 \text{ ปี}$)

รายได้ที่นิสิตภาคพิเศษสูญเสียคำนวณจาก สัดส่วนรายได้ที่นิสิตภาคพิเศษสูญเสียต่อรายได้ภาคพิเศษที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 35 ของรายได้ที่สูญเสียของภาคปกติ เนื่องจากนิสิตภาคพิเศษส่วนพหุร้อยละ 84 (จากข้อมูลตารางที่ 4.8) เป็นผู้ที่ทำงานในระหว่างเรียน

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุหรือเหตุผล/ปัญหาของการจบซ้ำ และการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับจากการสำเร็จการศึกษา กระทำโดยการพรรณนาข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ นับตั้งแต่การเปิดสอนรุ่นแรก (ปีการศึกษา 2542) จนถึงรุ่นปีการศึกษา 2549 ได้ผลการวิเคราะห์แยกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การจบและการออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ตอนที่ 1 การจบและการออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

1. อัตราการจบ (ตารางที่ 4.1 และ ตารางที่ 4.2)

จากการดำเนินการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษา จำนวนผู้จบ / ผู้สำเร็จการศึกษา และจำนวนผู้ไม่จบ / ไม่สำเร็จการศึกษา ทั้งโดยรวม แยกตามสาขาวิชาและแยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) ดังข้อมูลในตารางที่ 4.1 และสรุปอัตราการจบและไม่จบการศึกษาในตารางที่ 4.2

1.1 อัตราการจบโดยรวม รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 (ตารางที่ 4.2)

นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 รวมทุกสาขาวิชาทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีอัตราการจบร้อยละ 87.6 โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบ (ร้อยละ 80.87) น้อยกว่าอัตราการจบของนิสิตภาคพิเศษ ซึ่งมีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 98.7

เมื่อพิจารณาแยกแต่ละสาขาวิชา พบว่านิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มีอัตราการจบใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 88.71 และร้อยละ 88.11 ตามลำดับและเป็นอัตราการจบที่สูงกว่า สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ซึ่งมีอัตราการจบร้อยละ 81.48

เมื่อพิจารณาแยกแต่ละรุ่นปีการศึกษา พบว่า นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 มีอัตราการจบสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 96.61 โดยนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบสูงถึงร้อยละ 100 และรุ่นปีการศึกษา 2546 มีอัตราการจบต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 62.20

นิสิตรุ่นที่มีอัตราการจบสูงสุด (ร้อยละ 100) ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2542 รุ่นปีการศึกษา 2544 และรุ่นปีการศึกษา 2545 และนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2548

นิสิตรุ่นที่มีอัตราการจบต่ำสุด ได้แก่ นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2549 โดยมีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 25

ตารางที่ 4.1 จำนวนรับ จำนวนผู้จบและผู้ไม่จบการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละภาคการศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

หน่วย : คน

ภาคการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	เศรษฐศาสตร์การศึกษา (2542 – 2549)			เศรษฐศาสตร์การจัดการ (2545 – 2549)			เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์ (2547 – 2549)			รวม		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
5	1	4	5	0	4	4	0	0	0	1	8	9
6	3	12	15	1	6	7	0	0	0	4	18	22
7	15	18	33	1	19	20	2	2	4	18	39	57
8	9	24	33	2	19	21	1	2	3	12	45	57
9	19	12	31	5	17	22	1	2	3	25	31	56
10	0	11	11	6	11	17	0	3	3	6	25	31
11	0	7	7	2	8	10	0	3	3	2	18	20
12	1	12	13	1	23	24	0	2	2	2	37	39
13	2	5	7	1	9	10	0	0	0	3	14	17
14	0	2	2	1	4	5	0	5	5	1	11	12
15	3	5	8	14	61	75	2	19	21	19	85	104
รวมจำนวนผู้จบ	53	112	165	34	181	215	6	38	44	93	331	424
จำนวนผู้ไม่จบ	7	14	21	11	18	29	4	6	10	22	38	60
จำนวนรับ	60	126	186	45	199	244	10	44	54	115	369	484

ที่มา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

1.2 อัตราการจบโดยรวมของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 (ตารางที่ 4.2)

1) อัตราการจบโดยรวมของนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา

นิสิตที่เข้าศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 รวมทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีอัตราการจบโดยรวมสูงที่สุด (ร้อยละ 21.49) ในภาคการศึกษาที่ 15 รองลงมาคือ ภาคการศึกษาที่ 7 และภาคการศึกษาที่ 8 โดยมีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 11.78 และมีอัตราการจบโดยรวมต่ำสุด (ร้อยละ 1.86) ในภาคเรียนที่ 5

เมื่อพิจารณาอัตราการจบโดยรวม แยกระหว่างภาคปกติ และภาคพิเศษ พบว่า นิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 23.03) ในภาคการศึกษาที่ 15 รองลงมาเป็นนิสิตภาคปกติ

สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 9 และภาคการศึกษาที่ 15 โดยมีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 21.74 และร้อยละ 16.52 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอัตราการจบโดยรวมแยกแต่ละสาขาวิชา พบว่า นิติศาสตราวุฒิศาสตร์ การพัฒนามนุษย์ ภาคพิเศษมีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 43.18) ในภาคการศึกษาที่ 15 รองลงมา คือ นิติศาสตราวุฒิศาสตร์การศึกษา ภาคปกติและนิติศาสตราวุฒิศาสตร์การจัดการภาคปกติ โดยมีอัตราการจบในภาคการศึกษาที่ 9 เท่ากับร้อยละ 31.67 ในภาคการศึกษาที่ 15 เท่ากับ ร้อยละ 31.11 ตามลำดับ ทั้งนี้โดยนิติศาสตราวุฒิศาสตร์การศึกษาภาคปกติ มีอัตราการจบต่ำที่สุด (ร้อยละ 1.67) ในภาคการศึกษาที่ 5 และภาคการศึกษาที่ 12

ตารางที่ 4.2 ร้อยละของผู้จบและผู้ไม่จบการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละภาค การศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

หน่วย : ร้อยละ

ภาคการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	เศรษฐศาสตรศึกษา (2542 – 2546)			เศรษฐศาสตรจัดการ (2545 – 2549)			เศรษฐศาสตรพัฒนามนุษย์ (2547 – 2549)			รวม		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
5-6	6.67	12.69	10.73	2.22	5.03	4.51	-	-	-	4.35	7.05	6.41
5	1.67	3.17	2.67	-	2.01	1.64	-	-	-	0.87	2.17	1.86
6	5.00	9.52	8.06	2.22	3.02	2.87	-	-	-	3.48	4.88	4.55
7-9	71.67	42.86	52.15	17.77	27.64	25.83	40.00	13.65	18.53	47.82	31.16	35.13
7	25.00	14.29	17.74	2.22	9.55	8.20	20.00	4.55	7.41	15.65	10.57	11.78
8	15.00	19.05	17.74	4.44	9.55	8.61	10.00	4.55	5.56	10.43	12.20	11.78
9	31.67	9.52	16.67	11.11	8.54	9.02	10.00	4.55	5.56	21.74	8.40	11.57
10-12	1.67	23.80	16.66	19.99	21.91	20.91	-	18.19	14.82	8.70	21.68	18.59
10	-	8.73	5.91	13.33	5.33	6.97	-	6.82	5.56	5.22	6.78	6.40
11	-	5.55	3.76	4.44	4.02	4.10	-	6.82	5.56	1.74	4.89	4.13
12	1.67	9.52	6.99	2.22	11.56	9.84	-	4.55	3.70	1.74	10.03	8.06
13-15	8.33	9.63	9.14	35.55	37.18	36.89	20.00	54.54	48.15	20.00	29.81	27.48
13	3.33	3.97	3.76	2.22	4.52	4.10	-	-	-	2.61	3.79	3.51
14	-	1.59	1.08	2.22	2.01	2.05	-	11.36	9.26	0.87	2.98	2.48
15	5.00	3.97	4.30	31.11	30.65	30.74	20.00	43.18	38.89	16.52	23.03	21.49
ร้อยละรวมของผู้จบ	88.33	88.89	88.71	75.56	90.95	88.11	60.00	86.36	81.48	80.87	89.70	87.60
จำนวนผู้ไม่จบ	11.67	11.11	11.29	24.44	9.05	11.89	40.00	13.64	18.52	19.13	10.30	12.40
จำนวนรับ (คน)	60	126	186	45	199	244	10	44	54	115	369	484

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 4.1

2) อัตราการจบโดยรวมของนิสิตในแต่ละช่วงภาคการศึกษา

นิสิตที่เข้าศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2542 - 2549 รวมทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีอัตราการจบโดยรวมสูงที่สุด ในช่วงภาคการศึกษาที่ 7 – 9 โดยมีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 35.13 รองลงมา คือ ภาคการศึกษาที่ 13 – 15 ภาคการศึกษาที่ 10 -12 และภาคการศึกษาที่ 5 – 6 โดยมีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 27.48 ร้อยละ 18.59 และร้อยละ 6.41 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา อัตราการจบโดยรวม ในช่วงรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 พบว่า นิสิตภาคพิเศษ มีอัตราการจบโดยรวม (ร้อยละ 89.70) สูงกว่านิสิตภาคปกติ ซึ่งมีอัตราการจบโดยรวมเท่ากับ ร้อยละ 80.87 แต่เมื่อพิจารณาอัตราการจบแยกตามช่วงของภาคการศึกษา พบว่า นิสิตภาคปกติมีอัตราการจบสูงกว่านิสิตภาคพิเศษ ในกรณีของการสำเร็จการศึกษา ในช่วง 7 – 9 ภาคการศึกษา และกรณีของการสำเร็จการศึกษาในช่วง 10 – 12 ภาคการศึกษา โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 47.82 และร้อยละ 8.70 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอัตราการจบในแต่ละช่วงภาคการศึกษาแยกแต่ละสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ภาคปกติมีอัตราการจบสูงที่สุด ในช่วง 7 – 9 ภาคการศึกษา โดยมีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 54.54 และร้อยละ 42.86 ตามลำดับ

1.3 อัตราการจบของนิสิตแต่ละรุ่นปีการศึกษาแยกตามสาขาวิชา

1) อัตราการจบของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา (ตารางที่ 4.3)

เมื่อพิจารณาอัตราการจบของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2542 – 2546 ในตารางที่ 4.3 สรุปดังนี้

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2546 มีอัตราการจบโดยรวม เท่ากับ 88.71 โดยนิสิตภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 88.33 และร้อยละ 88.89 ตามลำดับ

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มีอัตราการจบโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 (อัตราการจบร้อยละ 100) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2543 (อัตราการจบร้อยละ 93.75) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2544 (อัตราการจบร้อยละ 93.62) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 (อัตราการจบร้อยละ 83.78) และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2543 (อัตราการจบร้อยละ 52.63) ตามลำดับ

นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 และ 2543 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดในภาคเรียนที่ 8 โดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 8 -12 ในขณะที่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2544 – 2546 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดในภาคเรียนที่ 5 โดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 5 - 9 และเป็นที่น่าสนใจว่านิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 มีอัตราการจบโดยรวมสูงที่สุด (ร้อยละ 100) และมีอัตราการจบโดยใช้เวลาเรียนน้อยกว่านิสิตรุ่นปีการศึกษาอื่นๆ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 97.14 สำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 9 มีเพียงร้อยละ 2.86 ที่สำเร็จการศึกษา ในภาคเรียนที่ 13

ตารางที่ 4.3 ร้อยละ (อัตรา) การจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ในภาคการศึกษาที่ 5 - 15 แยกตามรุ่นปีการศึกษา ที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา

ภาคการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	รุ่นปีการศึกษา 2542			รุ่นปีการศึกษา 2543			รุ่นปีการศึกษา 2544			รุ่นปีการศึกษา 2545			รุ่นปีการศึกษา 2546			รุ่นปีการศึกษา 2542 - 2546		
	พิเศษ	รวม	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
5	0	0	0	0	0	0	0	12.12	8.51	0	0	0	10.00	0	5.25	1.67	3.17	2.69
6	0	0	0	0	0	0	14.29	33.33	27.66	0	3.85	2.86	10.00	0	5.26	5.00	9.52	8.06
7	0	0	0	0	0	0	64.29	15.15	29.79	66.67	38.46	45.71	0	33.33	15.79	25.00	14.29	17.74
8	40.00	0	10.81	11.77	22.58	18.75	0	12.12	8.51	11.11	50.00	40.00	20.00	0	10.53	15.00	19.05	17.74
9	50.00	0	13.51	64.71	19.36	53.42	14.29	3.03	6.38	11.11	7.69	8.57	0	33.33	15.79	31.67	9.52	16.67
10	0	25.93	18.92	0	12.90	8.33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.73	5.91
11	0	22.22	16.22	0	3.23	2.08	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.55	3.76
12	10.00	11.11	10.81	0	25.81	16.67	0	3.03	2.13	0	0	0	0	0	0	1.67	9.52	6.99
13	0	7.41	5.41	5.88	3.23	4.17	0	6.06	4.26	11.11	0	2.86	0	0	0	3.33	3.97	3.76
14	0	3.70	2.70	0	0	0	0	3.03	2.13	0	0	0	0	0	0	0	1.59	1.08
15	0	4.41	5.41	11.77	6.45	8.33	7.14	3.03	4.26	0	0	0	0	0	0	5.00	3.97	4.3
รวม	100	77.78	83.78	94.12	93.55	93.75	100	90.91	93.62	100	100	100	40.00	66.67	52.63	88.33	88.89	88.71
ไม่จบ	0	22.22	16.22	5.88	6.45	6.25	0	9.09	6.38	0	0	0	60.00	33.33	47.37	11.67	11.11	11.29
จำนวนรับ (คน)	10	27	37	17	31	48	14	33	47	9	26	45	10	9	19	60	126	186

ที่มา : จากการคำนวณ.

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ที่มีอัตราการจบโดยรวมสูงสุด (ร้อยละ 100) คือนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 นิสิตที่มีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 100 ได้แก่ นิสิตภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2542 รุ่นปีการศึกษา 2544 รุ่นปีการศึกษา 2545 และ นิสิตภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2545 ส่วนนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2544 มีอัตราการจบโดยรวมสูงใกล้เคียงกัน คืออัตราร้อยละ 93.75 และร้อยละ 93.62 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอัตราการจบแยกแต่ละภาคการศึกษา พบว่า นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 มีอัตราการจบโดยรวม (ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ) สูงที่สุดในภาคการศึกษาที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 45.71 โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบสูงถึงร้อยละ 66.67

นิสิตภาคปกติรุ่นปีการศึกษา 2545 มีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 66.67) ในภาคการศึกษาที่ 7 รองลงมาคือนิสิตภาคปกติรุ่นปีการศึกษา 2543 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 9 และ นิสิตภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2544 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 7 โดยมีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 64.71 และร้อยละ 64.29 ตามลำดับ

2) อัตราการจบของนิสิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ (ตารางที่ 4.4)

การพิจารณาอัตราการจบของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ที่เปิดสอนในภาคการศึกษา 2545 – 2549 สรุปผลได้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ร้อยละ (อัตรา) การจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ในภาคการศึกษาที่ 5 - 15 แยกตามรุ่นปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา

หน่วย : ร้อยละ

ภาคการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	รุ่นปีการศึกษา 2545			รุ่นปีการศึกษา 2546			รุ่นปีการศึกษา 2547			รุ่นปีการศึกษา 2548			รุ่นปีการศึกษา 2549			รุ่นปีการศึกษา 2545 - 2549		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
5	0	10.00	8.11	0	2.44	1.92	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.05	1.64
6	14.29	13.33	13.51	0	2.44	1.92	0	0	0	0	2.13	1.69	0	0	0	2.22	3.02	2.87
7	14.29	26.67	24.32	0	0	0	0	5.13	4.00	0	19.15	15.3	0	0	0	2.22	9.55	8.2
8	0	20.00	16.22	18.18	7.32	9.62	0	15.39	12.00	0	8.51	6.78	0	0	0	4.44	9.55	8.61
9	14.29	3.33	5.41	0	4.88	3.85	3.36	10.26	16.00	0	8.51	6.78	0	14.2	13	11.11	8.54	9.02
10	28.57	0	5.41	0	7.32	5.77	9.09	15.39	14.00	16.7	2.13	5.09	25.00	2.38	4.35	13.33	5.53	6.79
11	0	3.33	2.70	18.18	2.44	5.77	0	2.56	2.00	0	2.13	1.69	0	9.52	8.70	4.44	4.02	4.10
12	0	0	0	0	12.20	9.62	0	10.26	8.00	8.33	4.26	5.08	0	28.57	26.1	2.22	11.56	9.84
13	0	0	0	9.09	0	1.92	0	2.56	2.00	0	10.64	8.48	0	7.14	6.52	2.22	4.52	4.10
14	0	0	0	9.09	0	1.92	0	0	0	0	6.38	5.08	0	2.38	2.17	2.22	2.01	2.05
15	14.29	13.33	13.51	0	36.50	28.9	54.6	30.77	36.00	58.3	36.17	40.9	0	30.95	28.3	31.11	30.65	30.74
รวม	85.71	90.00	89.19	54.55	75.6	71.2	100	92.31	94.00	83.3	100.00	9.61	25.00	95.24	89.1	75.56	90.95	88.11
ไม่จบ	14.29	10.00	10.81	45.45	24.4	28.9	0	7.69	6.00	16.7	0	3.39	75.00	4.76	10.9	24.44	9.05	11.89
จำนวนรับ (คน)	7	30	37	11	41	52	11	39	50	12	47	59	4	42	46	45	199	244

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จากข้อมูลในตารางที่ 4.4 สรุปได้ดังนี้

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2545 – 2549 มีอัตราการจบโดยรวม เท่ากับร้อยละ 88.11 ในภาคการศึกษาโดยนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบสูงถึง ร้อยละ 90.95 ซึ่งสูงกว่าอัตราการจบของนิสิตภาคปกติที่มีอัตราการจบเท่ากับ 75.56

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการโดยรวม ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษมีอัตราการจบโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 (อัตราการจบร้อยละ 96.61) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2547 (อัตราการจบร้อยละ 94.00) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 (อัตราการจบร้อยละ 89.19) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 (อัตราการจบร้อยละ 89.13) และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 (อัตราการจบร้อยละ 71.15) ตามลำดับ

นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 – 2549 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดในภาคการศึกษาที่ 5 โดยนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 5 – 11 มีเพียงร้อยละ 13.51 ที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 15 นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 – 2548 สำเร็จการศึกษาระบายในภาคการศึกษาที่ 5 – ภาคการศึกษาที่ 15 ในขณะที่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดในภาคเรียนที่ 9 และมีอัตราการจบกระจุกตัวสูงในภาคเรียนที่ 15

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มีอัตราการจบโดยรวมสูงที่สุด (ร้อยละ 96.61) คือนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 นิสิตที่มีอัตราการจบเท่ากับ ร้อยละ 100 ได้แก่ นิสิตภาคปกติรุ่นปีการศึกษา 2547 และนิสิตภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2548 รองลงมาได้แก่นิสิตภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2549 (อัตราการจบ ร้อยละ 95.24) นิสิตภาคพิเศษรุ่นปีการศึกษา 2547 (อัตราการจบร้อยละ 92.31) และนิสิตภาคพิเศษรุ่นปีการศึกษา 2545 (อัตราการจบร้อยละ 90.00) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอัตราการจบแยกแต่ละภาคการศึกษา พบว่า นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 มีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 40.68) โดยสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 15 ทั้งนี้โดยนิสิตภาคปกติรุ่นปีการศึกษา 2548 มีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 58.33) รองลงมาเป็นนิสิตภาคปกติรุ่นปีการศึกษา 2547 (อัตราการจบร้อยละ 54.55) และนิสิตภาคพิเศษรุ่นปีการศึกษา 2546 (อัตราการจบร้อยละ 36.50) ตามลำดับ

3) อัตราการจบของนิสิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ (ตารางที่ 4.5)

เมื่อพิจารณาอัตราการจบของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2547 - 2549 สรุปผลได้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 อัตราการจบของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ในภาคการศึกษาที่ 5 – 15
แยกตามรุ่นปีการศึกษาที่เข้าศึกษาและสภาพการศึกษา

หน่วย : ร้อยละ

ภาคการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	รุ่นปีการศึกษา 2547			รุ่นปีการศึกษา 2549			รุ่นปีการศึกษา 2547 – 2549		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	28.57	4	9.38	0	5.26	4.35	20.00	4.55	7.41
8	14.29	8.00	9.38	0	0	0	10.00	4.55	5.56
9	14.29	0	3.13	0	10.53	9.09	10.00	4.55	5.56
10	0	8.00	6.25	0	5.26	4.55	0	6.82	5.56
11	0	8.00	6.25	0	5.26	4.55	0	6.82	5.56
12	0	0	0	0	10.53	9.00	0	4.55	3.7
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
14	0	16.00	12.50	0	5.26	4.55	0	11.36	9.26
15	14.29	44.00	37.50	33.33	42.11	40.91	20.00	43.18	38.89
รวม	71.43	88.00	84.38	33.33	84.21	77.27	60.00	86.36	81.487
ไม่จบ	28.57	12.00	15.62	66.67	15.79	22.73	40.00	13.64	18.52
จำนวนรับ (คน)	7	25	32	3	19	22	10	44	54

ที่มา: จากการคำนวณ ข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จากตารางที่ 4.5 สรุปได้ดังนี้

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2547 – 2549 มีอัตราการจบโดยรวมเท่ากับ ร้อยละ 81.48 โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบร้อยละ 60.00 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการจบของนิสิตภาคพิเศษ (ร้อยละ 86.36)

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ รุ่นปีการศึกษา 2547 มีอัตราการจบโดยรวม (ร้อยละ 84.38 สูงกว่านิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีอัตราการจบรวม ร้อยละ 77.27 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นิสิตภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2547 มีอัตราการจบสูงที่สุด (ร้อยละ 88.00) รองลงมาคือนิสิต ภาคพิเศษ รุ่นปีการศึกษา 2549 (ร้อยละ 84.21) และนิสิตภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2547 (ร้อยละ 71.43) โดยมีนิสิตภาคปกติ รุ่นปีการศึกษา 2549 มีอัตราการจบต่ำที่สุด คือร้อยละ 33.33

นิตยรุ่นปีการศึกษา 2547 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดใน ภาคการศึกษาที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 9.38 และสำเร็จการศึกษาช้าที่สุดในภาคการศึกษาที่ 15 โดยมีอัตราการจบสูงถึงร้อยละ 37.50 ซึ่งสูงกว่าอัตราการจบในภาคการศึกษาอื่น

ทั้งนี้โดยนิตยภาคปกติมีอัตราการจบ ร้อยละ 44.00 และนิตยภาคพิเศษมีอัตราการจบร้อยละ 44.00 ตามลำดับ

นิตยรุ่นปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาเร็วที่สุดในภาคการศึกษาที่ 7 คิดเป็นร้อยละ 4.35 และสำเร็จการศึกษาช้าที่สุดในภาคการศึกษาที่ 15 โดยมีอัตราการจบสูงถึงร้อยละ 40.91 ซึ่งสูงกว่าอัตราการจบในภาคการศึกษาอื่น ทั้งนี้โดย นิตยภาคปกติ มีอัตราการจบ ร้อยละ 33.33 และนิตยภาคพิเศษ ซึ่งมีอัตราการจบร้อยละ 42.11 ตามลำดับ

จากข้อมูลในตารางที่ 4.1 – 4.5 สามารถสรุปอัตราการจบและอัตราการจบช้าของ นิตยหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ได้ดังตารางที่ 4.6 และตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.6 อัตราการจบของนิตยหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549

แยกตามสาขาวิชา สภาพการศึกษาและรุ่นปีการศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย

หน่วย : ร้อยละต่อจำนวนนิตยที่แรกรับ

สาขาวิชา/สภาพการศึกษา/รุ่นปีการศึกษา	อัตราการจบ
1. กรณีแยกตามสาขาวิชา	
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา	88.71
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ	88.11
สาขาวิชาการพัฒนามนุษย์	81.48
2. แยกตามสภาพการศึกษา	
ภาคพิเศษ	89.70
ภาคปกติ	80.87
3. กรณีแยกตามรุ่นปีการศึกษา	
รุ่นปีการศึกษา 2548	96.61
รุ่นปีการศึกษา 2545	94.44
รุ่นปีการศึกษา 2543	93.75
รุ่นปีการศึกษา 2544	93.62
รุ่นปีการศึกษา 2547	90.24
รุ่นปีการศึกษา 2549	85.29
รุ่นปีการศึกษา 2542	83.78
รุ่นปีการศึกษา 2546	66.19
รวม	87.60

ตารางที่ 4.7 อัตราการจบซ้ำของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549
แยกตามสาขาวิชา สภาพการศึกษา และรุ่นปีการศึกษา กรณีใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา
และมากกว่า 9 ภาคการศึกษา เรียงลำดับจากน้อยไปมาก

หน่วย : ร้อยละต่อจำนวนนิสิตที่แรกรับ

สาขาวิชา/สภาพการศึกษา/รุ่นปีการศึกษา	ใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา	ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา
1. กรณีแยกตามสาขาวิชา		
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา	77.95	25.80
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ	83.63	57.80
สาขาวิชาการพัฒนามนุษย์	81.50	57.80
2. แยกตามสภาพการเรียน		
ภาคปกติ	76.52	28.70
ภาคพิเศษ	82.65	51.49
3. กรณีแยกตามรุ่นปีการศึกษา		
รุ่นปีการศึกษา 2545	81.94	12.50
รุ่นปีการศึกษา 2544	57.45	12.77
รุ่นปีการศึกษา 2546	60.56	39.43
รุ่นปีการศึกษา 2543	93.75	39.58
รุ่นปีการศึกษา 2542	83.78	59.46
รุ่นปีการศึกษา 2547	90.23	62.18
รุ่นปีการศึกษา 2548	94.91	66.10
รุ่นปีการศึกษา 2549	85.29	72.06
รวมเฉลี่ย	81.20	46.08

2. อัตราการจบซ้ำและสาเหตุของการจบซ้ำ

2.1 อัตราการจบซ้ำ

จากตารางที่ 4.7 อธิบายได้ว่า นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวมส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.20 เรียนสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา โดยนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่ เรียนสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษามีอัตราต่ำสุด คือ ร้อยละ 77.95 ทั้งนี้โดยมีอัตราจบซ้ำ (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) ร้อยละ 46 .08 โดยนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่ เรียนสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษามีอัตราต่ำสุด คือ ร้อยละ 25 .80 ซึ่งต่ำกว่าเฉลี่ย ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์มีอัตราจบซ้ำเท่ากับ ร้อยละ 57.80 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราโดยเฉลี่ย ทั้งนี้โดยมีข้อสังเกตว่านิสิตภาคปกติมีอัตราการจบซ้ำน้อยกว่านิสิตภาคปกติ

2.2 สาเหตุของการจบซ้ำ

ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ / ปัญหาที่ทำให้นิสิตจบซ้ำเป็นข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน มีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 4.8)

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามรวม 50 คน มีคุณลักษณะดังข้อมูลในตารางที่ 4.8 คือ ทั้งหมด เป็นนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการและสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นผู้ที่ศึกษาในภาคพิเศษ เป็นเพศชาย 22 คน หญิง 28 คน มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 68) ส่วนใหญ่ร้อยละ 82 มีงานทำก่อนเข้าศึกษาและในขณะที่ศึกษาเป็นผู้ที่มีงานทำร้อยละ 84 งานที่ทำมากที่สุดเป็นงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 69.05 ของงานที่ทำทั้งหมด

ผู้ที่ทำงานในขณะที่ศึกษาจำนวน 42 คน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ จำนวน 31 คน (ร้อยละ 62) ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.29 มีรายได้อยู่ในช่วง 10,000 – 19,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 22.58 มีรายได้อยู่ในช่วง 20,000 -29,999 บาทต่อเดือน โดยมีรายได้สูงสุดเท่ากับ 100,000 บาท ต่อเดือน มีรายได้ต่ำสุดเท่ากับ 9,000 บาทต่อเดือน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 20,792 บาท

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแยกตาม สาขาวิชา และสภาพการศึกษา

หน่วย : คน (ร้อยละ)

คุณลักษณะ	เศรษฐศาสตร์การจัดการ		เศรษฐศาสตร์การพัฒนาศา		รวม		รวม
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	จำนวนคน (ร้อยละ)
เพศ							
ชาย	7	13	1	1	8	14	22 (44)
หญิง	2	19	0	7	2	26	28 (56)
อายุ (ปี)							
< 25	1				1		1(2)
26-30	7	18	1	8	8	26	34 (68)
31-35	1	10	0	0	1	10	11 (22)
36-40	0	3	0	0	0	3	3 (6)
41-45	0	1	0	0	0	1	1(2)
รวม					20	80	100
สภาพการทำงานก่อนเข้าศึกษา							
ไม่ทำงาน	5	2	0	1	6	3	9 (18.00)
ทำงาน	4	30	1	7	4	37	41 (82.00)
รวม							50
สภาพการทำงานในระหว่างศึกษา							
ไม่ทำงาน	5	2	0	1	5	3	8 (16)
ทำงาน	4	30	1	7	5	37	42 (84)
ส่วนราชการ/							
หน่วยงานในกำกับของรัฐ	0	8	0	3	0	11	11 (26.19)
บริษัท/หน่วยงานเอกชน	4	20	1	4	5	24	29 (69.05)
ธุรกิจส่วนตัว	0	2	0	0	0	2	2 (4.76)
รวม							50
รายได้ต่อเดือน (บาท)							
(n=31 คน)							
< 10,000	1	1	0	0	1	1	2 (6.45)
10,000 - 19,999	2	13	0	4	2	17	19 (61.29)
20,000 - 29,999	0	7	0	0	0	7	7 (22.58)
30,000 - 39,999	0	0	0	0	0	0	0
40,000 - 49,999	0	2	0	0	0	2	2 (6.45)
≥ 50,000	0	1	1	0	3	1	1 (3.23)
รวม					3	28	31

รายได้ต่ำสุด 9,000 บาท

รายได้สูงสุด 100,000 บาท

รายได้เฉลี่ย 20,792 บาท

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลในแบบสอบถาม.

2) สาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้หนีตจบช้า

กลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า สาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้หนีตจบช้า ส่วนหนึ่งเกิดจากตัวนิสิต อีกส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาด้านการบริหารวิชาการของหลักสูตร ดังสรุปในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความถี่และร้อยละของสาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้หนีตจบช้า

สาเหตุ/ปัญหาด้านต่างๆ	ความถี่	ร้อยละของคำตอบ รวมทุกสาเหตุ	ร้อยละของคำตอบ แต่ละกลุ่มสาเหตุ
1. สาเหตุ/ปัญหาจากตัวนิสิต	95	73.64	100
ด้านภาระงาน	35	27.13	36.84
ด้านความพร้อมทางวิชาการ	31	24.03	32.63
ด้านการเดินทาง	4	3.10	4.21
ด้านสุขภาพ	4	3.10	4.21
ด้านการเงิน	4	3.10	4.21
ด้านอุปนิสัยส่วนตัว	15	11.63	15.79
ด้านอื่นๆ	2	1.55	2.11
2. สาเหตุ/ปัญหาด้านการบริหารวิชาการ	34	26.36	100
ด้านการให้คำปรึกษา	24	18.61	70.59
ด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล	10	7.75	29.41
รวม	129	100	

ที่มา: จากการคำนวณความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดในภาคผนวก.

จากข้อมูลในตารางที่ 4.9 สรุปได้ว่าการที่หนีตจบช้า (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการเรียน) โดยเฉพาะกลุ่มที่ใช้เวลาเรียน 10-15 ภาคเรียนจำนวน 40 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.64 มีสาเหตุและปัญหาจากตัวนิสิต ซึ่งเป็นสาเหตุปัญหาด้านภาระงานร้อยละ 27.13 รองลงมาเป็นสาเหตุ/ปัญหาด้านความพร้อมวิชาการร้อยละ 24.03 และเป็นสาเหตุ/ปัญหาด้านอุปนิสัยส่วนตัวร้อยละ 11.63 ที่เหลือเป็นสาเหตุ/ปัญหาด้านการเดินทาง ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน และด้านอื่นๆ รวมกัน ร้อยละ 10.85 ตามลำดับ ในขณะที่สาเหตุ/ปัญหาด้านบริหารวิชาการ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 26.36 โดยเป็นสาเหตุ/ปัญหาด้านการให้คำปรึกษาสูงสุดร้อยละ 70.59 ของปัญหาด้านการบริหารวิชาการ ดังรายละเอียด ในภาคผนวก

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการสำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ดังในตารางที่ 4.10 โดยสรุปว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประโยชน์ ร้อยละ 82.79 ของความคิดเห็นทั้งหมดเป็นความคิดเห็นว่าได้รับประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินและเป็นตัวเงิน ร้อยละ 58.06 และร้อยละ 24.73 ของความคิดเห็นทั้งหมด ความเห็นที่ระบุว่าไม่ได้รับประโยชน์/เหมือนเดิม มีเพียง ร้อยละ 17.20 ของความคิดเห็นทั้งหมด

ตารางที่ 4.10 ความถี่และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่นิสิตได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท แยกตามประโยชน์ที่ได้รับทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าตัวเงิน

การเปลี่ยนแปลง	ความถี่	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่ตัวเงิน	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นตัวเงิน
1. ประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน	54	58.06	100	
ได้ทำงานสำคัญมากขึ้น	16	17.20	29.63	
ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	15	16.13	27.78	
ได้รับการยอมรับมากขึ้น	12	12.90	22.22	
ภูมิใจ/มั่นใจในตนเองมากขึ้น	8	8.60	14.81	
มีโอกาสด้านสังคมเพิ่มขึ้น	3	3.23	5.56	
2. ประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน	23	24.73		100
รายได้จากเงินเดือนเพิ่มขึ้น	18	19.35		78.26
รายได้จากงานพิเศษ	5	5.38		21.74
3. ไม่ได้ประโยชน์/เหมือนเดิม	16	17.20		
รวมทั้งหมด	93	100		

ในส่วนของความคิดเห็นที่ระบุว่าเป็นประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.41) เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวกับงานโดยตรง ประกอบด้วย การได้ทำงานสำคัญมากขึ้น ร้อยละ 29.63 และได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นร้อยละ 27.78 ของประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินทั้งหมด ในส่วนของความคิดเห็นที่ระบุว่าเป็นประโยชน์ด้านโอกาสด้านสังคมมีร้อยละ 42.59 ประกอบด้วย การได้รับการยอมรับมากขึ้น ร้อยละ 22.22 มีความภูมิใจ/มั่นใจในตนเองมากขึ้น ร้อยละ 14.81 และมีโอกาสด้านสังคมมากขึ้นร้อยละ 5.50 ของประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินทั้งหมด ตามลำดับ

ในส่วนของความคิดเห็นที่ระบุว่าเป็นประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.26 เป็นความคิดเห็นว่ามีรายได้จากเงินเดือนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 21.74 เป็นความคิดเห็นว่ามีรายได้จากการทำงานพิเศษ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การศึกษา			สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ			สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การพัฒนามนุษย์			รวมทุกสาขาวิชา		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
ปีการศึกษา 2545												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	9	26	35	7	30	37	0	0	0	16	56	72
(2) ออกกลางคัน (คน)	0	0	0	1	3	4	0	0	0	1	3	4
% ของ (1)	0	0	0	14.29	10	10.81	0	0	0	6.25	5.36	5.56
ลาออก/ตัดชื่อออก (คน)	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
% ของ (1)	0	0	0	0	3.33	2.7	0	0	0	0	1.79	1.39
% ของ (2)	0	0	0	0	33.33	25	0	0	0	0	33.33	25
หมดเวลาเรียน (คน)	0	0	0	1	2	3	0	0	0	1	2	3
% ของ (1)	0	0	0	14.29	6.67	8.11	0	0	0	6.25	3.57	4.17
% ของ (2)	0	0	0	100	66.67	75	0	0	0	100	66.67	75
ปีการศึกษา 2546												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	10	9	19	11	41	52	0	0	0	21	50	71
(2) ออกกลางคัน (คน)	6	3	9	5	10	15	0	0	0	11	13	24
% ของ (1)	60	33.33	47.37	45.45	24.39	28.85	0	0	0	52.38	26	33.8
ลาออก/ตัดชื่อออก (คน)	0	3	3	1	5	6	0	0	0	1	8	9
% ของ (1)	0	33.33	15.79	9.09	12.195	11.54	0	0	0	4.76	16	12.68
% ของ (2)	0	100	33.33	20	50	40	0	0	0	9.09	61.54	37.5
หมดเวลาเรียน (คน)	6	0	6	4	5	9	0	0	0	10	5	15
% ของ (1)	60	0	31.58	36.36	12.195	17.31	0	0	0	47.62	10	21.13
% ของ (2)	100	0	66.67	80	50	60	0	0	0	90.91	38.46	62.5
ปีการศึกษา 2547												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	0	0	0	11	39	50	7	25	32	18	64	82
(2) ออกกลางคัน (คน)	0	0	0	0	3	3	2	3	5	2	6	8
% ของ (1)	0	0	0	0	7.69	6	28.57	12	15.63	11.11	9.37	9.76
ลาออก/ตัดชื่อออก (คน)	0	0	0	0	2	2	1	3	4	1	5	6
% ของ (1)	0	0	0	0	5.13	4	14.285	12	12.5	5.555	7.81	7.32
% ของ (2)	0	0	0	0	66.67	66.67	50	100	80	50	83.33	75
หมดเวลาเรียน (คน)	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	2
% ของ (1)	0	0	0	0	2.56	2	14.285	0	3.13	5.555	1.56	2.44
% ของ (2)	0	0	0	0	33.33	33.33	50	0	20	50	16.67	25
ปีการศึกษา 2548												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	0	0	0	12	47	69	0	0	0	12	47	69
(2) ออกกลางคัน (คน)	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2
% ของ (1)	0	0	0	16.67	0	2.9	0	0	0	16.67	0	2.9
ลาออก/ตัดชื่อออก (คน)	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
% ของ (1)	0	0	0	8.33	0	1.45	0	0	0	8.33	0	1.45
% ของ (2)	0	0	0	50	0	50	0	0	0	50	0	50

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การศึกษา			สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ			สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การพัฒนามนุษย์			รวมทุกสาขาวิชา		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
หมวดเวลาเรียน (คน)	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
% ของ (1)	0	0	0	8.33	0	1.45	0	0	0	8.33	0	1.45
% ของ (2)	0	0	0	50	0	50	0	0	0	50	0	50
ปีการศึกษา 2549												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	0	0	0	4	42	46	3	19	22	7	61	68
(2) ออกกลางคัน (คน)	0	0	0	3	2	5	2	3	5	5	5	10
% ของ (1)	0	0	0	75	4.76	10.87	66.67	15.79	22.73	71.43	8.2	14.7
ลาออก/คัดข้อออก (คน)	0	0	0	3	2	5	0	0	0	3	2	5
% ของ (1)	0	0	0	75	4.76	10.87	0	0	0	42.86	3.28	7.35
% ของ (2)	0	0	0	100	100	100	0	0	0	60	40	50
หมวดเวลาเรียน (คน)	0	0	0	0	0	0	2	3	5	2	3	5
% ของ (1)	0	0	0	0	0	0	66.67	15.79	22.73	28.57	4.92	7.35
% ของ (2)	0	0	0	0	0	0	100	100	100	40	60	50
ปีการศึกษา 2542-2549												
(1) รับเข้าเรียน (คน)	60	126	186	45	199	244	10	44	54	115	369	484
(2) ออกกลางคัน (คน)	7	14	21	11	18	29	4	6	10	22	35	60
% ของ (1)	11.67	11.11	11.29	24.44	9.04	11.89	40	13.64	18.52	19.13	10.3	12.4
ลาออก/คัดข้อออก (คน)	0	3	3	5	10	15	1	3	4	6	16	2
% ของ (1)	0	2.38	1.61	11.11	5.02	6.15	10	6.28	7.41	5.22	4.34	4.55
% ของ (2)	0	21.43	14.29	45.45	55.56	51.72	25	50	40	27.27	42.11	36.67
หมวดเวลาเรียน (คน)	7	11	18	6	8	14	3	3	6	16	22	38
% ของ (1)	11.67	8.73	9.68	13.33	4.02	5.74	30	6.82	11.11	13.91	5.96	7.85
% ของ (2)	100	78.57	85.71	54.44	44.44	48.28	75	50	60	72.73	57.89	63.33

หมายเหตุ : ลาออกคัดข้อออก โดยยังไม่หมวดเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด
 คัดข้อออกเนื่องจากไม่ได้รับสภาพเป็นนิสิตและไม่ได้ลาออก
 หมวดเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด โดยยังไม่ได้สอบปริญญาบัตร/สารนิพนธ์

3.2 อัตราการออกกลางคันโดยรวมของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549

จากตารางที่ 4.11 สรุปได้ว่าอัตราการออกกลางคันของนิสิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 12.40 ของนิสิตที่รับเข้าเรียนทั้งหมด โดยมีอัตราการออกกลางคันในแต่ละรุ่นปี การศึกษา แตกต่างกันเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 (อัตราร้อยละ 33.80) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 (อัตราร้อยละ 16.22) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 (อัตราร้อยละ 14.70)

นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2547 (อัตราร้อยละ 9.76) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2544 (อัตราร้อยละ 6.38) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2543 (อัตราร้อยละ 6.25) และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 (อัตราร้อยละ 5.56) ตามลำดับ

ในกรณีวิเคราะห์แยกแต่ละสาขาวิชา พบว่าในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2549 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ มีอัตราการออกกลางคันโดยรวมสูงที่สุด(ร้อยละ 18.52) รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ (อัตราร้อยละ 11.89) และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา (ร้อยละ 11.29) ตามลำดับ นิสิตภาคปกติทุกสาขาวิชา มีอัตราการออกกลางคันสูงกว่านิสิตภาคพิเศษในทุกปีการศึกษา ทั้งนี้โดย นิสิตภาคปกติสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์มีอัตราการออกกลางคันสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของจำนวนนิสิตที่รับเข้าเรียนทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิตภาคปกติสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งมีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 24.44 ของนิสิตที่รับเข้าเรียนทั้งหมด

3.3 อัตราการออกกลางคันของนิสิตแต่ละรุ่นปีการศึกษาแยกตามสาขาวิชา

1) อัตราการออกกลางคันของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

เมื่อพิจารณาการออกกลางคันของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่หลักสูตรเปิดสอนในปีการศึกษา 2542 – 2546 พบว่า มีอัตราการออกกลางคัน โดยรวมดังนี้

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2546 มีอัตราการออกกลางคันโดยรวม เท่ากับร้อยละ 11.29 ของจำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษาในปีแรก ทั้งนี้โดยนิสิตภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 11.67 และร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มีอัตราการออกกลางคันโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 (อัตราร้อยละ 47.37) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 (อัตราร้อยละ 16.22) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2544 (อัตราร้อยละ 6.38) และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2543 (อัตราร้อยละ 6.25) ทั้งนี้โดยนิสิตรุ่นปีการศึกษาอื่นๆ ไม่มีการออกกลางคัน

2) อัตราการออกกลางคันของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

อัตราการออกกลางคัน ของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2545 – 2549 โดยรวมมีอัตราร้อยละ 11.89 ของจำนวนนิสิตที่รับเข้าเรียนในปีแรก ทั้งนี้โดยนิสิตภาคปกติ มีอัตราการออกกลางคันสูงร้อยละ 24.44 และนิสิตภาคพิเศษ มีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 9.04

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มีอัตราการออกกลางคันโดยรวม เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 (อัตราร้อยละ 28.85) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 (อัตราร้อยละ 10.87) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 (อัตราร้อยละ 10.81) นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2547 (อัตราร้อยละ 6.00) และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 (อัตราร้อยละ 2.90) ตามลำดับ

3) อัตราการออกกลางคันของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

อัตราการออกกลางคันของนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2547 – 2549 โดยรวมมีอัตราร้อยละ 18.52 ของจำนวนนิสิตที่รับเข้าเรียนในปีแรก ทั้งนี้โดยนิสิตภาคปกติ มีอัตราการออกกลางคัน เท่ากับร้อยละ 40.00 และนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการออกกลางคันเท่ากับร้อยละ 13.64

นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 มีอัตราการออกกลางคัน (ร้อยละ 22.73) สูงกว่า อัตราการออกกลางคันของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2547 (ร้อยละ 15.13) การออกกลางคันของนิสิตภาคปกติทั้งสองรุ่นมีอัตราสูงกว่าการออกกลางคันของนิสิตภาคพิเศษ

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า การออกกลางคันของนิสิตภาคปกติของทุกสาขาวิชา มีอัตราสูงกว่าการออกกลางคันของนิสิตภาคพิเศษ

3.4 สาเหตุของการออกกลางคัน

เมื่อพิจารณาอัตราการออกกลางคัน เนื่องจากสาเหตุต่างๆของการออกกลางคันทั้งหมดพบว่า การออกกลางคันของนิสิตโดยรวมเกิดขึ้นเนื่องจากหมดเวลาเรียนแต่ไม่จบ เพราะไม่ได้สอบปากเปล่า ปฏิญาณนิพนธ์/สารนิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 63.33 ของจำนวนนิสิตที่ออกกลางคันทั้งหมดในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2549 และเนื่องจากนิสิตลาออก/คัดชื่อออก คิดเป็นร้อยละ 36.67 ของจำนวนนิสิตที่ออกกลางคันทั้งหมด ในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2549 จากข้อมูลในตารางที่ 4.12 พบว่าอัตราการออกกลางคันของนิสิต เนื่องจากครบเวลาเรียนแต่ไม่จบส่วนใหญ่มีสัดส่วนสูงกว่าอัตราการออกกลางคันเนื่องจากการลาออก/คัดชื่อออก ทั้งในกรณีของนิสิตภาคปกติและนิสิตภาคพิเศษ ทั้งในกรณีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ยกเว้นในกรณีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการในการศึกษาภาคพิเศษ ซึ่งอัตราการออกกลางคันเนื่องจากการครบเวลาเรียนแต่ไม่จบมีสัดส่วนน้อยกว่าอัตราการออกกลางคันเนื่องจากการลาออก/คัดชื่อออก

จากการวิเคราะห์สาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้นิสิตต้องออกกลางคัน พบว่า นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ออกกลางคันเนื่องจากครบเวลาเรียนแต่ยังไม่ได้เริ่มทำปฏิญาณนิพนธ์/สารนิพนธ์ หรือได้เริ่มทำปฏิญาณนิพนธ์/สารนิพนธ์ โดยนำเสนอเค้าโครง/โครงการต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัยมีอัตราร้อยละ 63.33 ของจำนวนนิสิตที่ออกกลางคันทั้งหมด ในขณะที่นิสิตที่ออกกลางคัน เนื่องจากการลาออกหรือถูกคัดชื่อออกก่อนครบเวลาเรียน มีอัตราเท่ากับร้อยละ 36.67

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนบัณฑิตวิทยาลัยและข้อมูลจากการประชุมกลุ่มกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า เหตุผล/ปัญหาที่ทำให้นิสิตลาออกหรือถูกคัดชื่อออกก่อนครบเวลาเรียน มี 5 ประการ ดังนี้

- 1) ได้งานทำ ทำให้มาเรียนไม่ได้
- 2) เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีโอกาสสูงที่จะหมดสภาพการเป็นนิสิต
- 3) ไม่ชอบเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ และคิดว่าไม่เป็นประโยชน์ในการทำงานของผู้เรียน
- 4) เนื้อหาวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ยากเกรงว่าเรียนไม่จบ
- 5) มีปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ตอนที่ 1 สามารถสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจบและการออกกลางคัน ได้ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 อัตราการจบ อัตราการจบช้า และอัตราการออกกลางคัน ของนิสิตเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

ภาคการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	เศรษฐศาสตรศึกษา			เศรษฐศาสตรการจัดการ			เศรษฐศาสตรการพัฒนา มนุษย์			รวมทุกสาขาวิชา		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
รับเข้าเรียน	60	126	186	45	199	244	10	44	54	115	369	484
สำเร็จการศึกษา	53	112	165	34	181	215	6	38	44	93	331	424
อัตราการจบ (ร้อยละ)	(88.33)	(88.89)	(88.71)	(75.56)	(90.96)	(88.11)	(60.00)	(86.36)	(81.48)	(80.87)	(89.70)	(87.60)
สำเร็จการศึกษาภายใน 9 ภาคการศึกษา	47	70	117	9	65	74	4	6	10	60	141	201
อัตราการจบ (ร้อยละ)	(78.33)	(55.56)	(62.90)	(20.00)	(32.66)	(30.33)	(40.00)	(13.64)	(18.52)	(52.17)	(38.21)	(41.53)
สำเร็จการศึกษาช้า(ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา)	6	42	48	25	116	141	2	32	34	33	190	223
อัตราการจบ (ร้อยละ)	((10.00)	(33.33)	(25.81)	(55.56)	(58.29)	(57.79)	(20.20)	(72.73)	(62.96)	(28.70)	(51.49)	(46.07)
ออกกลางคัน (ไม่สำเร็จการศึกษา)	7	14	21	11	18	29	4	6	10	22	38	60
อัตราการออกกลางคันโดยรวม (ร้อยละ)	(11.67)	(11.11)	(11.29)	(24.44)	(9.05)	(11.89)	(40.00)	(13.64)	(18.52)	(19.13)	(10.30)	(12.40)
หมดเวลาเรียน	7	11	18	6	8	14	3	3	6	16	22	38
อัตราการออกกลางคัน (ร้อยละ)	(11.67)	(8.73)	(9.68)	(13.33)	(4.02)	(5.74)	(6.82)	(6.82)	(11.11)	(13.91)	(5.96)	(7.85)
ลาออก/คัดชื่อออก	0	3	3	5	10	15	1	3	4	6	16	22
อัตราการออกกลางคัน (ร้อยละ)	(0)	(2.38)	(1.61)	(11.11)	(5.02)	(6.15)	(10.00)	(6.82)	(7.41)	(5.22)	(4.34)	(4.55)

ที่มา : จากการคำนวณข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเหตุ : ลาออก/คัดชื่อออก โดยยังไม่หมดเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด

: คัดชื่อออกเนื่องจากขาดการรักษาสภาพการเรียนและไม่ได้ลาออก

: หมดเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด โดยยังไม่ได้สอบปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

การวิเคราะห์ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตในงานวิจัยนี้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับมูลค่าที่เป็นตัวเงินของรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่จ่าย (ปี 2542 – 2549) และมูลค่าในปี 2553 ที่ผู้เรียน (นิสิต) และมหาวิทยาลัยได้จ่ายหรือสูญเสียไปเนื่องจากการจบซ้ำและการออกกลางคัน (ไม่จบ) เนื่องจากสาเหตุต่างๆของนิสิต ดังนั้นการวิเคราะห์ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตร ต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ทั้งในกรณีที่นิสิตเป็นผู้จ่ายและในกรณีที่เป็นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย

1. ค่าใช้จ่ายและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน

1.1 ค่าใช้จ่ายของนิสิตในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ค่าใช้จ่ายของนิสิตในการศึกษาตลอดหลักสูตร ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่นิสิตต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย และค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

1.1.1 ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

ค่าใช้จ่ายที่นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ทุกคนต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ และค่ารักษาสภาพนิสิต

1) ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ ประกอบด้วยค่าใบสมัคร ค่าสมัครสอบเข้า ค่าเทอม ค่าสอบภาษาอังกฤษ ค่าสอบประมวลความรู้ ค่าสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์ (ค่าสอบ 3 บท) ค่าสอบปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ (ค่าสอบ 5 บท)

ผู้เรียน/นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มีค่าใช้จ่ายต่อคนตลอดหลักสูตร ในส่วนของค่าเทอมและค่าธรรมเนียมในกรณีที่สำเร็จการศึกษา และไม่สำเร็จการศึกษา (การออกกลางคัน) แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ ต่อคนตลอดหลักสูตร ที่นิสิตหลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2542 – 2549 ในกรณีที่สำเร็จ การศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และประเภท ของค่าใช้จ่าย

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ประเภทของค่าใช้จ่าย	กรณีสำเร็จ การศึกษา		กรณีไม่สำเร็จการศึกษา (การออกกลางคัน) *			
			เนื่องจากหมดเวลาเรียนโดย เสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์/ โครงการสารนิพนธ์แล้ว		เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก โดยยังไม่ได้เสนอเค้าโครง ปริญญานิพนธ์/โครงการสาร นิพนธ์และยังไม่ได้สอบ ประมวลความรู้	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
ค่าใบสมัคร	100	100	100	100	100	100
ค่าสมัครสอบเข้า	500	500	500	500	500	500
ค่าเทอม **	82,500	97,500	82,500	97,500	82,500	97,500
ค่าสอบภาษาอังกฤษ	400	400	400	400	400	400
ค่าสอบประมวลความรู้	700	700	700	700	-	-
ค่าสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์ (3 บท)	4,000	5,000	4,000	5,000	-	-
ค่าสอบปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ (5 บท)	4,000	8,000	-	-	-	-
ค่ารักษาสภาพนิสิต	*	*	*	*	*	*
รวม	92,200	112,200	88,200	104,200	83,500	98,500
ร้อยละของกรณีสำเร็จการศึกษา			95.66	92.87	90.56	87.79

ที่มา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเหตุ : * 1. ยังไม่รวมค่ารักษาสภาพนิสิต เนื่องจากค่ารักษาสภาพที่นิสิตแต่ละคนต้องจ่าย มีจำนวน แตกต่างกัน ตามจำนวนภาคเรียนและ

2. ค่ารักษาสภาพนิสิตในภาคเรียนต้น 5,000 บาท ภาคเรียนปลาย 5,000 บาท ภาคเรียนฤดูร้อน 2,000 บาท

** 1. นิสิตภาคปกติเรียน 33 หน่วยกิต นิสิตภาคพิเศษเรียน 39 หน่วยกิต (ไม่นับรวมจำนวน หน่วยกิตของปริญญานิพนธ์และสารนิพนธ์)

2. ค่าเทอมหน่วยกิตละ 2,500 บาท

จากข้อมูลในตารางที่ 4.13 อธิบายได้ว่า กรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา หรือต้องออกกลางคัน ทั้งในกรณีที่หมดเวลาเรียน หรือในกรณีที่ลาออก/คัดชื่อออก นิสิตมีภาระต้องจ่าย ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมให้แก่มหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87.79 ของค่าใช้จ่ายของนิสิต ที่สำเร็จ การศึกษา ซึ่งนับเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นของการหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

2) ค่ารักษาสภาพ หมายถึงมูลค่าของรายจ่ายที่นิสิตจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย เพื่อ รักษาสถานภาพการเป็นนิสิต ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้จ่าย ภาคการศึกษาละ 5,000 บาท สำหรับภาค การศึกษาที่ 1 (ภาคต้น) และภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคปลาย) และกำหนดให้จ่ายเท่ากับ 2,000 บาท สำหรับ ภาคฤดูร้อน รายจ่ายค่ารักษาสภาพนิสิตจึงแตกต่างกัน ในกรณีสำเร็จการศึกษา และไม่สำเร็จการศึกษา และแตกต่างกันในกรณีที่สำเร็จการศึกษา (จบการศึกษา) โดยใช้เวลาในการเรียนต่างกัน ดังข้อมูลใน ตารางที่ 4.14 และตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.14 ค่ารักษาสภาพ ต่อคนตลอดหลักสูตรที่นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ต้องจ่าย ให้มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 – 2549 ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตาม สภาพการเรียน (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษา

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ภาคการศึกษา ที่	กรณีสำเร็จการศึกษา * (จ่าย ณ ภาคการศึกษา ที่จบ)		กรณีไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)			
			เนื่องจากหมดเวลาเรียนโดยเสนอ เค้าโครงปริญญานิพนธ์/โครงการ สารนิพนธ์แล้ว ** (จ่ายในแต่ละภาคการศึกษา)		เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออกโดยยัง ไม่ได้เสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์ ***	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
5 (ปลาย)	5,000	-	5,000	-	-	-
6 (ฤดูร้อน)	7,000	2,000	-	2,000	-	-
7 (ต้น)	10,000	7,000	5,000	5,000	-	-
8 (ปลาย)	15,000	12,000	5,000	5,000	-	-
9 (ฤดูร้อน)	17,000	14,000	-	2,000	-	-
10 (ต้น)	20,000	19,000	5,000	5,000	-	-
11 (ปลาย)	25,000	24,000	5,000	5,000	-	-
12 (ฤดูร้อน)	27,000	26,000	-	2,000	-	-
13 (ต้น)	30,000	31,000	5,000	5,000	-	-
14 (ปลาย)	35,000	36,000	5,000	5,000	-	-
15 (ฤดูร้อน)	37,000	38,000	-	2,000	-	-
รวม			35,000	38,000		

หมายเหตุ : * 1. ค่ารักษาสภาพนิสิตในภาคต้น = 5,000 บาท

ค่ารักษาสภาพนิสิตในภาคปลาย = 5,000 บาท

ค่ารักษาสภาพนิสิตในภาคปลาย = 2,000 บาท

* 2. นิสิตภาคปกติไม่ต้องเสียค่ารักษาสภาพในภาคฤดูร้อน ยกเว้นในกรณีที่ประสงค์จะสำเร็จการศึกษาในภาคฤดูร้อนใด นิสิตภาคปกติจะต้องเสียค่ารักษาสภาพเฉพาะในภาคฤดูร้อนนั้น

* 3. จำนวนเงินค่ารักษาสภาพที่นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องจ่ายซึ่งแตกต่างกันตามภาคการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เช่น นิสิตภาคปกติที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 7 ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพเพียง 5,000 บาท นิสิตภาคปกติที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 9 ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพ 12,000 บาท (ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพในภาคฤดูร้อน) และนิสิตภาคปกติที่สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 10 ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพ 15,000 บาท (ไม่ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพในภาคฤดูร้อน)

** นิสิตกลุ่มนี้ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพเท่ากันทุกคน ภาคปกติ = 35,000 บาท ภาคพิเศษ = 38,000 บาท

*** นิสิตกลุ่มนี้ไม่ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพ

ตารางที่ 4.15 ค่ารักษาสภาพ ต่อคนตลอดหลักสูตรที่นิสิตผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ต้องจ่ายให้มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 – 2549 ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ภาค การศึกษา ที่จบ	ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่นิสิตทุกคนต้องจ่าย *		ค่ารักษาสภาพนิสิต **		รวมค่าใช้จ่ายต่อหัวที่นิสิตต้อง จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
5 (ปลาย)	92,200	112,200	5,000	-	97,200	112,200
6 (ฤดูร้อน)	92,200	112,200	7,000	2,000	99,200	114,200
7 (ต้น)	92,200	112,200	10,000	7,000	102,200	119,200
8 (ปลาย)	92,200	112,200	15,000	12,000	107,200	124,200
9 (ฤดูร้อน)	92,200	112,200	17,000	14,000	109,200	126,200
10 (ต้น)	92,200	112,200	20,000	19,000	112,200	131,200
11 (ปลาย)	92,200	112,200	25,000	24,000	117,200	136,200
12 (ฤดูร้อน)	92,200	112,200	27,000	23,000	119,200	138,200
13 (ต้น)	92,200	112,200	30,000	31,000	122,200	143,200
14 (ปลาย)	92,200	112,200	35,000	36,000	127,200	148,200
15 (ฤดูร้อน)	92,200	112,200	37,000	38,000	129,200	150,200

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากตารางที่ 4.13

** 1. ค่ารักษาสภาพนิสิต ภาคเรียนต้น = 5,000 บาท ภาคเรียนปลาย = 5,000 บาท ภาคเรียนฤดูร้อน = 2,000 บาท

2. นิสิตภาคปกติไม่ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพในภาคเรียนฤดูร้อน ยกเว้นในกรณีที่ประสงค์จะจบในภาคเรียนฤดูร้อนต้องจ่ายค่ารักษาสภาพในภาคเรียนฤดูร้อนที่ประสงค์จะจบ

1.1.2 ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

ค่าใช้จ่ายส่วนที่สองที่นิติศาสตร์ต้องจ่ายในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยนิติศาสตร์ไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน และรายได้ที่สูญเสียระหว่างเรียน

1) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการทำรายงาน ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ค่าพาหนะไปกลับระหว่างบ้าน/ที่ทำงาน กับมหาวิทยาลัย และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่นๆ ในระหว่างเรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้คำนวณค่าใช้จ่ายต่างๆ เหล่านี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี

2) รายได้ที่สูญเสีย เป็นมูลค่าของรายได้ที่นิติศาสตร์ต้องสูญเสีย เนื่องจากการมาเรียน ในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ทำให้เกิดค่าเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้จากการทำงาน

ค่าใช้จ่ายในส่วนที่นิติศาสตร์ไม่ได้เสียให้แก่มหาวิทยาลัย มีมูลค่าแตกต่างกัน ในกรณีที่ นิติศาสตร์เรียนสำเร็จ และไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน) และแตกต่างกันในกรณีที่ออกกลางคัน เนื่องจาก หมดเวลาเรียน และเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก

ตารางที่ 4.16 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและค่าเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ ต่อคนตลอด หลักสูตรในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ที่นิติศาสตร์ไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ปี การศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) และประเภทของค่าใช้จ่าย

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ประเภทค่าใช้จ่าย	กรณีสำเร็จการศึกษา		กรณีไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)			
			เนื่องจากหมดเวลาเรียนโดย เสนอเค้าโครงปริญญา นิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์ แล้ว		เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออกโดย ยังไม่ได้เสนอเค้าโครงปริญญา นิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
(1) ค่าทำรายงาน	11,416	19,012	8,562	15,843	8,562	15,843
ปีที่ 1	5,708	9,506	5,708	9,506	5,708	9,506
ปีที่ 2	5,708	9,506	2,854	6,337	1,854	6,337
(2) ค่าทำกิจกรรม	7,112	10,238	5,334	8,532	5,334	8,532
ปีที่ 1	3,556	5,119	3,556	5,119	3,556	5,119
ปีที่ 2	3,556	5,119	1,778	3,413	1,778	3,413
(3) ค่าพาหนะ	5,786	3,110	4,340	2,592	4,340	2,592
ปีที่ 1	2,893	1,555	2,893	1,555	2,893	1,555
ปีที่ 2	2,893	1,555	1,447	1,037	1,447	1,037

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ประเภทค่าใช้จ่าย	กรณีสำเร็จการศึกษา		กรณีไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)			
			เนื่องจากหมดเวลาเรียนโดย เสนอค่าโครงการปริญญา นิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์ แล้ว		เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออกโดย ยังไม่ได้เสนอค่าโครงการปริญญา นิพนธ์/โครงการสารนิพนธ์	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
(4) ค่าใช้จ่ายส่วนตัว	1,500	4,534	1,125	3,778	1,125	3,778
ปีที่ 1	750	2,267	750	2,267	750	2,267
ปีที่ 2	275	2,267	375	1,511	375	1,511
รวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การเรียน (1)+ (2) + (3) + (4)	25,814	36,894	19,361	30,745	19,361	30,745
ร้อยละ	10.59	32.36	8.16	28.50	17.70	37.42
ปีที่ 1	12,907	18,447	12,907	18,447	12,907	18,447
ปีที่ 2	12,907	18,447	6,454	12,298	6,454	12,298
(5) รายได้ที่สูญเสีย *	218,000	77,117	218,000	77,117	109,361	51,411
รวมทั้งหมด (1)+ (2) + (3) + (4) + (5)	243,814	114,011	237,361	107,862	128,722	82,156
ร้อยละต่อค่าใช้จ่ายรวม ทั้งหมด	89.41	67.64	91.84	71.50	82.30	62.58

- หมายเหตุ : 1. การคำนวณค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัยในรายการที่ (1) – (4) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายภายในระยะเวลา 2 ปี
2. รายการที่ (1) – (4) กรณีไม่สำเร็จการศึกษา
ภาคปกติ ค่าใช้จ่ายในปีที่ 2 เท่ากับ 1/2 ของค่าใช้จ่ายในปีที่ 1 ภาคพิเศษ ค่าใช้จ่ายในปีที่ 2 เท่ากับ 1/2 ของค่าใช้จ่ายในปีที่ 1
3. รายการที่ (5) กรณีไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก
ภาคปกติ ค่าใช้จ่ายเท่ากับ 1/2 ของกรณีสำเร็จการศึกษา ภาคพิเศษ ค่าใช้จ่ายเท่ากับ 2/3 ของกรณีสำเร็จการศึกษา
4. รายการที่ (5) กรณีไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลา
ภาคปกติ ค่าใช้จ่ายเท่ากับกรณีสำเร็จการศึกษา ภาคพิเศษ ค่าใช้จ่ายเท่ากับกรณีสำเร็จการศึกษา
5. รายได้ที่สูญเสีย หมายถึง รายได้ที่ผู้เรียน/นิสิตต้องสูญเสียไปเนื่องจากการเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ทำให้ไม่สามารถทำงานได้ จึงไม่ได้รับรายได้ดังกล่าว

จากตารางที่ 4.16 สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นค่าเสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ หรือมูลค่าของรายได้ที่สูญเสียไป เนื่องจากมาเรียนมีสัดส่วนค่อนข้างสูงอยู่ระหว่างร้อยละ 62.58 – ร้อยละ 91.84 ทั้งนี้โดยรายได้ที่สูญเสียของภาคปกติมีสัดส่วนสูงกว่าภาคพิเศษ ทั้งในกรณีที่นิสิตเรียนสำเร็จและไม่สำเร็จการศึกษา ในขณะที่นิสิตภาคพิเศษมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสัดส่วนที่สูงกว่านิสิตภาคปกติในทุกประเภทของค่าใช้จ่าย

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปค่าใช้จ่ายในส่วนที่นิสิตต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ได้ดังตารางที่ 4.17 และตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.17 ค่าใช้จ่ายของนิสิตต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่เรียนสำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ (กรณีไม่รวมรายได้ที่สูญเสีย)

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ภาคการศึกษา ที่จบ	ค่าใช้จ่ายที่นิสิตจ่ายให้ แก่มหาวิทยาลัย *		ค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้ จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย **		รวม		สัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่ นิสิตจ่าย : ไม่จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
5 (ปลาย)	97,200	112,200	25,814	36,894	123,014	154,094	3.76 : 1	3.04 : 1
6 (ฤดูร้อน)	99,200	114,200	25,814	36,894	125,014	156,094	3.84 : 1	3.10 : 1
7 (ต้น)	102,200	119,200	25,814	36,894	128,014	161,094	3.96 : 1	3.23 : 1
8 (ปลาย)	107,200	124,200	25,814	36,894	133,014	166,094	4.15 : 1	3.37 : 1
9 (ฤดูร้อน)	109,200	126,200	25,814	36,894	135,014	168,094	4.23 : 1	3.42 : 1
10 (ต้น)	112,200	131,200	25,814	36,894	138,014	173,094	4.35 : 1	3.56 : 1
11 (ปลาย)	117,200	136,200	25,814	36,894	143,014	178,094	4.54 : 1	3.69 : 1
12 (ฤดูร้อน)	119,200	138,200	25,814	36,894	145,014	180,094	4.62 : 1	3.75 : 1
13 (ต้น)	122,200	143,200	25,814	36,894	148,014	185,094	4.73 : 1	3.88 : 1
14 (ปลาย)	127,200	148,200	25,814	36,894	153,014	190,094	4.39 : 1	4.02 : 1
15 (ฤดูร้อน)	129,200	150,200	25,814	36,894	155,014	192,094	5.01 : 1	4.07 : 1

หมายเหตุ : * จากข้อมูลในตารางที่ 4.15

** 1. จากข้อมูลในตารางที่ 4.16 (กรณีที่ไม่นรวมค่าเสียโอกาสของรายได้)

2. นิสิตที่สำเร็จการศึกษาแต่ละคนจ่ายไม่เท่ากัน ไม่ว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด

ตารางที่ 4.18 ค่าใช้จ่ายของนิสิตต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่เรียนสำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติและภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ (กรณีรวมรายได้ที่สูญเสีย)

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ภาค การศึกษาที่ จบ	ค่าใช้จ่ายที่นิสิตจ่ายให้แก่ มหาวิทยาลัย *		ค่าใช้จ่ายที่นิสิต ไม่ได้จ่าย ให้แก่มหาวิทยาลัย รวมรายได้ ที่สูญเสีย **		รวม		สัดส่วนค่าใช้จ่ายที่นิสิตจ่าย : ไม่จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
5 (ปลาย)	97,200	112,200	234,814	114,011	341,014	226,211	1 : 2.42	0.10 : 1
6 (ฤดูร้อน)	99,200	114,200	234,814	114,011	343,014	233,211	1 : 2.37	1.00 : 1
7 (ต้น)	102,200	119,200	234,814	114,011	346,014	238,211	1 : 2.33	1.05 : 1
8 (ปลาย)	107,200	124,200	234,814	114,011	351,014	243,211	1 : 2.19	1.09 : 1
9 (ฤดูร้อน)	109,200	126,200	234,814	114,011	353,014	245,211	1 : 2.15	1.11 : 1
10 (ต้น)	112,200	131,200	234,814	114,011	356,014	250,211	1 : 2.09	1.15 : 1
11 (ปลาย)	117,200	136,200	234,814	114,011	361,014	255,211	1 : 2.00	1.19 : 1
12 (ฤดูร้อน)	119,200	138,200	234,814	114,011	363,014	257,211	1 : 1.97	1.21 : 1
13 (ต้น)	122,200	143,200	234,814	114,011	366,014	262,211	1 : 1.92	1.25 : 1
14 (ปลาย)	127,200	148,200	234,814	114,011	371,014	267,211	1 : 1.85	1.30 : 1
15 (ฤดูร้อน)	129,200	150,200	234,814	114,011	373,014	269,211	1 : 1.82	1.32 : 1

หมายเหตุ : * ที่มา : จากข้อมูลในตารางที่ 4.15

** ที่มา : จากข้อมูลในตารางที่ 4.16 (กรณีรวมค่าเสียโอกาสของรายได้)

(นิสิตที่สำเร็จการศึกษาแต่ละคนจ่ายเท่ากันไม่ว่าจะสำเร็จในภาคการศึกษาใด)

ข้อมูลในตารางที่ 4.17 และตารางที่ 4.18 แสดงค่าใช้จ่ายของนิสิตต่อคนตลอดหลักสูตรในการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีเรียนสำเร็จและไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) และภาคการศึกษาที่จบ

กรณีที่ไม่วมรายได้ที่สูญเสีย ค่าใช้จ่ายที่นิสิตจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย มีสัดส่วนสูงกว่า ค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย ประมาณ 3.76 ถึง 5.01 เท่า ในกรณีภาคปกติ และมีสัดส่วนสูงกว่า ประมาณ 3.04 ถึง 4.07 เท่า ในกรณีของภาคพิเศษ (ตารางที่ 4.17)

กรณีที่รวมรายได้ที่สูญเสีย ค่าใช้จ่ายที่นิสิตจ่ายให้มหาวิทยาลัย มีสัดส่วนน้อยกว่า ค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย ประมาณ 1.82 ถึง 2.42 เท่า ในกรณีภาคปกติ และมีสัดส่วนสูงกว่า ค่าใช้จ่ายที่นิสิตไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย ประมาณ 1.00 ถึง 1.32 เท่า ในกรณีภาคพิเศษ (ตารางที่ 4.18)

1.2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน/นิสิต

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจในส่วนที่วิเคราะห์จากค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียน/นิสิตจ่าย ประกอบด้วย ความสูญเสียในกรณีที่เรียนจบช้า และในกรณีที่เรียนไม่จบ โดยมีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.19 – ตารางที่ 4.25

1.2.1 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ กรณีที่นิสิตเรียนจบช้า

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจกรณีนิสิตเรียนจบช้า ได้ประเมินค่าความสูญเสียจากค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ารักษาสุขภาพนิสิต ในกรณีที่สำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี (6 ภาคการศึกษา) และในกรณีที่สำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี (9 ภาคการศึกษา) ดังตารางที่ 4.19 และตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.19 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของค่ารักษาสุขภาพทั้งหมด ในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลามากกว่า 2 ปี (ใช้เวลามากกว่า 6 ภาคการศึกษา) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ)

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

ภาคการศึกษาที่จบ	ภาคปกติ			ภาคพิเศษ			รวม	
	ค่ารักษา สุขภาพต่อ คน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ จบ (คน)	ค่ารักษา สุขภาพรวม ทั้งหมด (บาท)	ค่ารักษา สุขภาพต่อ คน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ จบ (คน)	ค่ารักษา สุขภาพรวม ทั้งหมด (บาท)	จำนวนนิสิตที่ จบรวมสะสม (คน)	ค่ารักษาสุขภาพ รวมสะสม (บาท)
7 (ต้น)	5,000	18	90,000	5,000	39	195,000	57	285,000
8 (ปลาย)	10,000	12	120,000	10,000	45	450,000	114	855,000
9 (ฤดูร้อน)	12,000	25	300,000	12,000	31	372,000	170	1,527,000
10 (ต้น)	15,000	6	90,000	17,000	25	425,000	201	2,042,000
11 (ปลาย)	20,000	2	40,000	22,000	18	396,000	221	2,478,000
12 (ฤดูร้อน)	22,000	2	44,000	24,000	37	888,000	260	3,410,000
13 (ต้น)	25,000	3	75,000	29,000	14	406,000	277	3,891,000
14 (ปลาย)	30,000	1	30,000	34,000	11	374,000	289	4,295,000
15 (ฤดูร้อน)	32,000	19	608,000	36,000	85	3,060,000	393	7,963,000
รวม		88	1,397,000		305	6,566,000		
ร้อยละของค่ารักษาสุขภาพรวมทั้งหมด			17.54			82.46		

หมายเหตุ : ความสูญเสียทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น เมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี (มากกว่า 6 ภาคการศึกษา)

ตารางที่ 4.20 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของค่ารักษาสุขภาพ ในกรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี (ใช้เวลามากกว่า 9 ภาคการศึกษา) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) มูลค่า ณ ปีที่จ่าย

ภาคการศึกษา ที่จบ	ภาคปกติ			ภาคพิเศษ			รวม	
	ค่ารักษา สภาพต่อ คน	จำนวน นิสิตที่ จบ	ค่ารักษา สภาพ รวม ทั้งหมด	ค่ารักษา สภาพต่อ คน	จำนวน นิสิตที่จบ	ค่ารักษา สภาพรวม ทั้งหมด	จำนวน นิสิตที่จบ รวม สะสม	ค่ารักษา สภาพ รวม สะสม
	(บาท)	(คน)	(บาท)	(บาท)	(คน)	(บาท)	(คน)	(บาท)
10 (ต้น)	5,000	6	30,000	5,000	25	125,000	31	155,000
11 (ปลาย)	10,000	2	20,000	10,000	18	18,000	51	355,000
12 (ฤดูร้อน)	12,000	2	24,000	12,000	37	444,000	90	823,000
13 (ต้น)	15,000	3	45,000	17,000	14	238,000	104	1,106,000
14 (ปลาย)	20,000	1	20,000	22,000	11	242,000	119	1,368,000
15 (ฤดูร้อน)	22,000	19	418,000	24,000	85	2,040,000	223	3,826,000
รวม		33	557,000		190	3,269,000		
ร้อยละของค่ารักษาสุขภาพรวมทั้งหมด			14.70			85.44		

หมายเหตุ : ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจ เกิดขึ้นเมื่อนิสิตสำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี หรือมากกว่า 9 ภาคการศึกษา

1) กรณีใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี (มากกว่า 6 ภาคการศึกษา)

ผู้เรียน/นิสิตที่สำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลามากกว่า 2 ปี (มากกว่า 6 ภาคการศึกษา)

ในปีการศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวน 393 คน เป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 88 คน นิสิตภาคพิเศษ จำนวน 305 คน ค่ารักษาสุขภาพ ของนิสิตภาคพิเศษ รวมทั้งหมดมูลค่าสูงถึง 6,566,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.46 ของค่ารักษาสุขภาพทั้งหมด ส่วนค่ารักษาสุขภาพของนิสิตภาคปกติมีมูลค่าเพียง 1,397,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.54 ของค่ารักษาสุขภาพทั้งหมด

2) กรณีใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี (มากกว่า 9 ภาคการศึกษา)

ผู้เรียน/นิสิตที่สำเร็จการศึกษาโดยใช้เวลามากกว่า 3 ปี (มากกว่า 9 ภาคการศึกษา)

ในปีการศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวน 223 คน เป็นนิสิตภาคปกติ รวม 33 คน นิสิตภาคพิเศษ จำนวน 190 คน ค่ารักษาสุขภาพของนิสิตภาคพิเศษ รวมทั้งหมด มีมูลค่าสูงถึง 3,269,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.44 ของค่ารักษาสุขภาพทั้งหมด 557,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.70 ของค่ารักษาสุขภาพทั้งหมด (ตารางที่ 4.20)

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นต่อคน มีค่าเท่ากับ 5,000 – 32,000 บาท ในกรณีภาคปกติ และมีค่าเท่ากับ 5,000 – 36,000 บาท ในกรณีภาคพิเศษ

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นต่อคน มีค่าแตกต่างกัน ตามภาคการศึกษาที่จบ โดยความสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อคนจะมีค่าสูงขึ้น ถ้าจบการศึกษาโดยใช้เวลาเรียนมากขึ้น และมีค่าแตกต่างกันตามสภาพการเรียน โดยความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นต่อคนของภาคพิเศษ จะมีมูลค่าสูงกว่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นต่อคนของภาคปกติ

1.2.2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ กรณีนิสิตไม่สำเร็จการศึกษา

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ กรณีนิสิตไม่สำเร็จการศึกษา ได้ประเมินค่าความสูญเสียจากค่าใช้จ่าย ทั้งในส่วนที่เป็นค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ และค่ารักษาสุขภาพนิสิต ทั้งในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน และเนื่องจากลาออก/ตัดชื่อออก โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.21 และ ตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.21 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากหมดเวลาเรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามประเภทของค่าใช้จ่ายและสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ภาคปกติ			ภาคพิเศษ			ความสูญเสีย เปล่ารวม ทั้งหมด (บาท)
	ความสูญเสีย เปล่าต่อ คน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ ไม่จบ (คน)	ความสูญเสีย เปล่ารวม ทุกคน (บาท)	ความสูญเสีย เปล่าต่อ คน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ ไม่จบ (คน)	ความสูญเสีย เปล่ารวม ทุกคน (บาท)	
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	123,200	16	1,971,200	142,200	22	3,128,400	5,099,600
ค่าเทอมและค่าธรรมเนียม ต่างๆ	88,200 (1)	16	1,411,200	104,200 (1)	22	2,292,400	370,3600
ค่ารักษาสุขภาพนิสิต	35,000 (2)	16	560,000	38,000 (2)	22	836,000	1,396,000
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้ มหาวิทยาลัย	237,361 (3)	16	3,797,776	107,862 (3)	22	2,372,964	6,170,740
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การเรียน	19,361 (4)	16	309,776	30,745 (4)	22	676,390	986,166
รายได้ที่สูญเสีย	218,000	16	3,488,000	77,117	22	1,696,574	5,184,574
รวม	360,561	16	5,768,976	250,062	22	5,611,364	11,380,340
ร้อยละของความสูญเสียเปล่าทั้งหมด			51.19			48.81	100

ที่มา : (1) จากตารางที่ 4.13 col.4 และ col.5

(2) จากตารางที่ 4.14 col.4 และ col.5

(3) จากตารางที่ 4.16 col.4 และ col.5

(4) จากตารางที่ 4.16 col.4 และ col.5

ตารางที่ 4.22 ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)
เนื่องจากลาออก/ตัดชื่อออก หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตาม
ประเภทของค่าใช้จ่ายและสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ภาคปกติ			ภาคพิเศษ			ความสูญ เปล่ารวม ทั้งหมด (บาท)
	ความ สูญเปล่า ต่อคน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ ไม่จบ (คน)	ความสูญ เปล่ารวม ทุกคน (บาท)	ความสูญ เปล่าต่อ คน (บาท)	จำนวน นิสิตที่ ไม่จบ (คน)	ความสูญ เปล่ารวม ทุกคน (บาท)	
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	83,500	6	501,000	98,500	16	1,576,000	2,077,000
ค่าเทอมและ ค่าธรรมเนียม ต่างๆ	83,500 (1)	6	501,000	98,500 (1)	16	1,576,000	2,077,000
ค่ารักษาสภาพนิสิต	(2)	-	-	(2)	-	-	-
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	109,361	6	656,166	82,156	16	1,314,496	1,970,662
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง กับการเรียน	19,361 (3)	6	116,166	30,745 (3)	16	491,920	608,086
รายได้ที่สูญเสีย	90,000	6	540,000	51,411	16	822,576	1,362,576
รวม	192,861	6	1,157,166	180,656	16	2,890,496	4,047,662
ร้อยละของความสูญเปล่ารวมทั้งหมด			28.59			71.41	100

ที่มา : (1) จากตารางที่ 4.13 col.6 และ col.7

(2) นิสิตกลุ่มนี้ไม่ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพนิสิต

(3) จากตารางที่ 4.16 col.6 และ col.7

หมายเหตุ : รายได้ที่สูญเสีย หมายถึง รายได้ของผู้เรียนต้องสูญเสียไป เนื่องจากการเข้าศึกษาในหลักสูตร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ทำให้ไม่สามารถทำงานได้ จึงไม่ได้รับรายได้ ดังกล่าว

1) กรณีไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน

ผู้เรียน/นิสิต ที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากหมดเวลาเรียน ในรุ่นปี
การศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวนรวม 38 คน เป็นนิสิตภาคปกติ จำนวน 16 คน นิสิตภาคพิเศษ จำนวน
22 คน ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นรวมทั้งหมด เท่ากับ 11,270,340 บาท เป็นความสูญเปล่า
ของนิสิตภาคปกติ ร้อยละ 51.19 และเป็นความสูญเปล่าของนิสิตภาคพิเศษ ร้อยละ 48.81 ของความสูญ
เปล่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากหมดเวลาเรียน

การที่ผู้เรียน/นิสิต เรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน ได้ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เท่ากับ 360,561 บาทต่อคน ในกรณีที่เป็นนิตภาคปกติ และมีค่าเท่ากับ 250,062 บาทต่อคน ในกรณีที่เป็นนิตภาคพิเศษ

เมื่อพิจารณาความสูญเปล่าแยกตามประเภทของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น พบว่า ความสูญเปล่าที่เกิดจากค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆที่เกิดจากค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในภาคพิเศษโดยรวม มากกว่าภาคปกติทุกประเภทของค่าใช้จ่าย ยกเว้น ค่าใช้จ่ายที่เป็นรายได้ที่สูญเสีย

2) กรณีไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก (ตารางที่ 4.22)

ผู้เรียน/นิสิตที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษา(ออกกลางคัน) เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก ในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวน 22 คน เป็นนิตภาคปกติ จำนวน 6 คน นิตภาคพิเศษจำนวน 16 คน ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งหมด เท่ากับ 4,047,662 บาท เป็นความสูญเปล่าของนิตภาคปกติ ร้อยละ 28.59 และเป็นความสูญเปล่าของนิตภาคพิเศษ ร้อยละ 71.41 ของความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก

การที่ผู้เรียน/นิสิต เรียนมาสำเร็จการศึกษา เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก ได้ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจเท่ากับ 192,861 บาท ต่อคน ในกรณีที่เป็นนิตภาคปกติ และมีค่าเท่ากับ 180,656 บาท ต่อคน ในกรณีที่เป็นนิตภาคพิเศษ

เมื่อพิจารณาความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจแยกตามประเภทของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น พบว่า ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆเกิดขึ้นในภาคพิเศษมากกว่าภาคปกติในทุกประเภทของค่าใช้จ่าย

1.2.3 ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนรวมทั้งหมด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนิสิตที่เกิดขึ้นในการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 สามารถสรุปมูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของนิสิต ได้ดังตารางที่ 4.23 และตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.23 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของผู้เรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในกรณีที่สำเร็จการศึกษา(ใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา) และกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา (ภาคปกติ ภาคพิเศษ) มูลค่า ณ ปีที่จ่าย

	ภาคปกติ		ภาคพิเศษ		รวม	
	จำนวน(บาท)	ร้อยละ	จำนวน(บาท)	ร้อยละ	จำนวน(บาท)	ร้อยละ
(1) กรณีที่สำเร็จการศึกษา	(88 คน)		(305 คน)			
(ใช้เวลามากกว่า 6 ภาคการศึกษา)	1,397,000	100	656,6000	100	796,3000	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	139,7000	100	656,6000	100	796,3000	100
ค่าทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	-	-	-	-	-	-
ค่ารักษาสุขภาพ	139,7000	100	6,566,000	100	7,963,000	100
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	-	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	-	-	-	-	-	-
รายได้ที่สูญเสีย	-	-	-	-	-	-
(2) กรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)	(16 คน)		(22 คน)			
เนื่องจากหมดเวลาเรียน	5,768,976	100	5,501,364		11,270,340	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	1,971,200	34.10	3,128,400	56.87	5,209,600	45.15
ค่าทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	1,411,200	24.41	2,292,400	41.67	3,703,600	32.86
ค่ารักษาสุขภาพ	560,000	9.69	836,000	15.20	1,396,000	12.39
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	3,797,776	65.70	2,372,964	43.13	6,170,740	54.75
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	309,776	5.36	676,390	12.29	986,166	8.75
รายได้ที่สูญเสีย	3,488,000	60.34	1,696,574	30.84	5,184,574	46.00
(3) กรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)	(6 คน)		(16 คน)			
เนื่องจากลาออก/คัดข้อออก	1,157,166		2,890,496		4,047,662	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	501,000	43.29	1,576,000	54.37	2,077,000	51.30
ค่าทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	501,000	43.29	1,576,000	54.37	2,077,000	51.30
ค่ารักษาสุขภาพ	-	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	656,166	56.69	1,314,496	45.35	1,970,662	48.68
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	116,166	10.04	491,920	16.97	608,086	15.02
รายได้ที่สูญเสีย	540,000	46.66	822,576	28.38	1,362,576	33.66
(4) รวม	8,323,142		14, 957,860		23,391,002	
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	3,869,200	46.43	11,270,400	75.35	15,139,600	65.03
ค่าทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	1,912,200	22.95	3,868,400	25.86	5,780,600	24.83
ค่ารักษาสุขภาพ	1,957,000	23.48	7,402,000	49.48	9,359,000	40.20
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	4,453,942	53.45	3,687,460	24.65	8,141,402	34.97
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	425,942	5.11	1,168,610	7.81	1,594,252	6.85
รายได้ที่สูญเสีย	4,028,000	48.34	2,519,150	16.84	6,547,150	28.12

ที่มา : (1) จากตารางที่ 4.17

(2) จากตารางที่ 4.19

(3) จากตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.24 ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของผู้เรียนหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในกรณีที่สำเร็จการศึกษา(ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) และกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา แยกตามสภาพการศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย

	ภาคปกติ		ภาคพิเศษ		รวม	
	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
(1) กรณีที่สำเร็จการศึกษาซ้ำ	(33 คน)		(190 คน)			
(ใช้เวลามากกว่า 9 ภาคการศึกษา)	557,000	100	3,269,000	100	3,826,000	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	557,000	100	3,269,000	100	3,826,000	100
- ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	-	-	-	-	-	-
- ค่ารักษาสุขภาพ	557,000	100	3,269,000	100	3,826,000	100
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	-	-	-	-	-	-
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	-	-	-	-	-	-
- รายได้ที่สูงเกินไป	-	-	-	-	-	-
(2) กรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)	(16 คน)		(22 คน)			
เนื่องจากหมดเวลาเรียน	5,768,976	100	5,501,364	100	11,270,340	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	1,971,200	34.10	3,128,400	56.87	5,099,600	45.25
- ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	1,411,200	24.41	2,292,400	41.67	3,703,600	32.86
- ค่ารักษาสุขภาพ	560,000	9.69	836,000	15.20	1,396,000	12.39
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	3,797,776	65.70	2,372,964	43.13	6,170,740	54.75
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	309,776	5.36	676,390	12.29	986,166	8.75
- รายได้ที่สูงเกินไป	3,488,000	60.34	11,696,574	30.84	5,184,574	46.00
(3) กรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา (ออกกลางคัน)	(6 คน)		(16 คน)			
เนื่องจากลาออก/คัดค้านออก	1,157,166	100	2,890,496	100	4,047,662	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	501,000	43.29	1,576,000	54.37	2,077,000	51.30
- ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	501,000	43.29	1,576,000	54.37	2,077,000	51.30
- ค่ารักษาสุขภาพ	-	-	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	656,166	56.70	1,314,496	45.35	1,970,662	48.68
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	116,166	10.04	491,920	16.97	608,086	15.02
- รายได้ที่สูงเกินไป	540,000	46.66	822,576	28.38	1,362,576	33.66
(4) รวม	7,905,842	100	11,660,860	100	19,144,002	100
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัย	3,451,900	43.66	7,973,400	68.38	11,002,600	57.47
- ค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆ	1,912,200	24.19	3,868,400	33.17	5,780,600	30.19
- ค่ารักษาสุขภาพ	1,539,700	19.47	4,105,000	35.21	5,222,000	27.28
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้มหาวิทยาลัย	4,453,942	56.34	3,687,460	31.62	8,141,402	42.53
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียน	425,942	5.39	1,168,310	10.02	1,594,252	8.33
- รายได้ที่สูงเกินไป	4,028,000	50.95	2,519,150	21.60	6,547,150	34.20

ที่มา: (1) ตารางที่ 4.20

(2) ตารางที่ 4.21

(3) ตารางที่ 4.22

จากข้อมูลในตารางที่ 4.23 และตารางที่ 4.24 พบว่า ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของนิสิตโดยรวมที่เกิดขึ้น ทั้งในกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา โดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา และมากกว่า 9 ภาคการศึกษา และในกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา เป็นความสูญเปล่าที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้มหาวิทยาลัยในสัดส่วนที่มากกว่าค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย ทั้งในกรณีภาพรวมและในกรณีภาคพิเศษ โดยมีสัดส่วนของความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจดังกล่าว ในกรณีสำเร็จการศึกษาต่ำกว่า 6 ภาคการศึกษา (ตารางที่ 4.23) เท่ากับร้อยละ 65.03 และร้อยละ 34.97 สำหรับภาพรวมและเท่ากับร้อยละ 75.35 และร้อยละ 24.65 สำหรับภาคพิเศษ ตามลำดับ และในกรณีสำเร็จการศึกษาต่ำกว่า 9 ภาคการศึกษา (ตารางที่ 4.24) สัดส่วนความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ มีค่าเท่ากับร้อยละ 57.47 และร้อยละ 42.53 สำหรับภาพรวมและเท่ากับร้อยละ 68.38 และร้อยละ 31.62 สำหรับภาคพิเศษ ตามลำดับ

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ในกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษาซ้ำ ทั้งในกรณีที่ใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 และกรณีที่ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา มีสัดส่วนสูงที่สุดในกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน รองลงมาเป็นกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก และกรณีที่ไม่สำเร็จการศึกษาซ้ำ ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนที่เกิดขึ้นจริง ในส่วนของค่ารักษาสภาพนิสิต และรายได้ที่สูญเสียเนื่องจากเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างกันตามระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา โดยสรุปดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนที่เกิดขึ้นจริงต่อหัวนิสิต ของค่ารักษาสภาพ และรายได้ที่สูญเสียของนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

หน่วย : บาทต่อคนตลอดหลักสูตร

สาขาวิชา/สภาพการศึกษา	ค่ารักษาสภาพ	รายได้ ที่สูญเสีย	รวม
แยกตามสาขาวิชา			
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา	33,727.27	120,405.71	154,132.98
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ	33,780.64	99,622.27	133,402.91
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์	38,975.00	112,958.40	151,933.40
รวมทุกสาขาวิชา	34,563.22	109,119.16	143,682.38
แยกตามสภาพการศึกษา			
ภาคปกติ	37,795.92	183,090.91	220,886.82
ภาคพิเศษ	33,816.04	114,506.81	148,322.85

ที่มา : จากการคำนวณ ดังรายละเอียดในภาคผนวก.

2. ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยวิเคราะห์จากจำนวนงบประมาณแผ่นดินที่จ่ายจริงของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ในช่วงปีงบประมาณ 2542 -2550

2.1 ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 พิจารณาเฉพาะงบประมาณแผ่นดินที่ภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2542 – 2549 โดยการประมาณการงบประมาณแผ่นดินต่อหัวนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.2 และพิจารณาเฉพาะในส่วนของการจ่ายที่จ่ายในการจัดการศึกษาให้นิสิตที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน (เรียนครบ 15 ภาคการศึกษาแต่ยังไม่จบ) เนื่องจากลาออกหรือคัดชื่อออก

2.2 ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

1) กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ กรณีนี้คำนวณจากจำนวนงบประมาณแผ่นดินที่ได้จัดสรรให้นิสิตแต่ละคนในแต่ละรุ่นปีการศึกษารวม 2 ชั้นปี ดังนี้

ชั้นปีที่ 1 พิจารณาจากงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรต่อหัวนิสิตในปีการศึกษาแรกที่ นิสิตเข้าศึกษา

ชั้นปีที่ 2 พิจารณาจากงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรต่อหัวนิสิตในปีการศึกษาที่สอง โดยภาคปกติให้คำนวณจากครึ่งหนึ่ง (1/2) ของมูลค่างบประมาณแผ่นดินต่อหัวนิสิตในรุ่นปีการศึกษาถัดไป และภาคพิเศษให้คำนวณจากสามในสี่ส่วน (3/4) ของมูลค่างบประมาณแผ่นดินต่อหัวนิสิตในรุ่นปีการศึกษาถัดไป

2) กรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจกรณีนี้คำนวณจากงบประมาณแผ่นดินที่ได้จัดสรรให้นิสิตแต่ละคนในแต่ละรุ่นปีการศึกษา ในปีการศึกษาแรกที่นิสิตเข้าศึกษา

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตารางที่ 4.26 – ตารางที่ 4.30

2.3 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวนิสิตในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยในการจัดหลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน และกรณีลาออก/คัดชื่อออก แยกตามรุ่นปีการศึกษาและสภาพการศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย

หน่วย : บาทต่อคน

รุ่นปีการศึกษา	ครบเวลาเรียน			ลาออก/คัดชื่อออก			รวม		
	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	เฉลี่ย	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	เฉลี่ย	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	เฉลี่ย
2542	20,981	23,536	22,258.5	15,871	15,871	15,871	36,852	39,407	38,129.5
2543	15,564.5	18,236.37	16,900.63	10,220	10,220	10,220	25,784.5	28,456.75	27,120.63
2544	15,490.5	17,891.25	16,690.87	10,689	10,689	10,689	26,179.5	28,580.25	27,379.88
2545	12,588	14,080.5	13,334.25	9,603	9,603	9,603	22,191	23,683.5	22,937.25
2546	9,958.5	11,952.75	10,955.63	59,710	5,970	5,970	15,928.5	17,922.75	16,925.62
2547	13,167.5	15,762.75	14,465.12	7,977	7,977	7,977	21,144.5	23,739.75	22,442.13
2548	17,842.5	21,573.25	19,707.88	10,381	10,381	10,381	28,223.5	31,954.25	30,088.88
2549	20,062	22,631.5	21,346.75	14,923	14,923	14,923	34,985	37,554.5	36,269.75
เฉลี่ย 2542 -2549	15,706.81	18,208.09	16,957.45	10,704.25	10,704.25	10,704.25	26,411.06	28,912.34	27,661.17

ที่มา : จากการคำนวณดังรายละเอียดในภาคผนวก.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.26 สรุปได้ว่า ความสูญเสียทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดจาก ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตที่มหาวิทยาลัยได้จัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตในกรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียนและกรณีที่ลาออก/คัดชื่อออก มีจำนวน/มูลค่าแตกต่างกันในแต่ละรุ่นปีการศึกษา และสภาพการศึกษา โดยรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งในกรณีที่หมดเวลาเรียนและกรณีลาออก/คัดชื่อออก เฉลี่ยต่อคน เท่ากับ 27,661 บาท เฉพาะกรณีนิสิตไม่จบการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน มีมูลค่าเฉลี่ยต่อคน เท่ากับ 16,695 เมื่อพิจารณาความสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อคนแยกเป็นภาคปกติและ

ภาคพิเศษพบว่า มีค่าเท่ากับ 26,411 บาท และ 28,912 บาท ตามลำดับ

ในกรณีวิเคราะห์แยกเป็นกรณีที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน พบว่า ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัย/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะต้องสูญเสียไปทั้งโดยรวม กรณีภาคปกติและกรณีภาคพิเศษ เฉลี่ยต่อหัวนิสิตเท่ากับ 16,957 บาท 15,707 บาท และ 18,208 บาท ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์แยกเป็นกรณีที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออกพบว่า ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัย/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะต้องสูญเสียไปทั้งโดยรวมหรือในกรณีภาคปกติหรือกรณีภาคพิเศษ มีมูลค่าเท่ากันโดยมีมูลค่าเฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 10,704 บาท

2.4 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษารวมทั้งหมดในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 (ตารางที่ 4.27)

การวิเคราะห์ค่าเสียโอกาสทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา ที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะได้สูญเสียไปในรูปของการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ให้แก่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 ที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษารวมทั้งหมด 60 คน ประกอบด้วยผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียนจำนวน 38 คน และเนื่องจากลาออกหรือถูกคัดชื่อออกจำนวน 22 คน (ดังข้อมูลในตารางภาคผนวก) โดยมีผลการวิเคราะห์ความสูญเสียทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมด มูลค่า ณ ปีที่จ่าย ดังสรุปในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่มหาวิทยาลัยสูญเสียในการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจาก

ครบเวลาเรียน และลาออก/ตัดชื่อออก ภายใน 2 ปีแรก ของการศึกษาแต่ละรุ่นปีการศึกษาแยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษามูลค่า ณ ปีที่จ่าย

รุ่นปีการศึกษา	เศรษฐศาสตรการศึกษา			เศรษฐศาสตรการจัดการ			เศรษฐศาสตรการพัฒนามนุษย์			รวม		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
2542	-	141,216	141,216	-	-	-	-	-	-	-	141,216	141,216
หมดเวลา	-	141,216	-	-	-	-	-	-	-	-	141,216	141,216
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2543	15,564.5	36,473.5	52,038	-	-	-	-	-	-	15,564.5	36,473.5	52,038
หมดเวลา	15,564.5	36,473.5	52,038	-	-	-	-	-	-	15,564.5	36,473.5	52,038
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2544	-	107,335.50	107,335.50	-	-	-	-	-	-	-	107,335.50	107,335.50
หมดเวลา	-	53,667.75	53,667.75	-	-	-	-	-	-	-	53,667.75	53,667.75
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	53,667.75	53,667.75	-	-	-	-	-	-	-	53,667.75	53,667.75
2545	-	-	-	12,588	44,966.25	57,554.25	-	-	-	12,588	44,966.25	57,554.25
หมดเวลา	-	-	-	12,588	28,161	40,749	-	-	-	12,588	28,161	40,749
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	-	16,805.25	16,805.25	-	-	-	-	16,805.25	16,805.25
2546	59,751	35,858.25	95,609.25	51,786.75	119,527.50	171,314.25	-	-	-	111,537.75	155,385.75	266,923.50
หมดเวลา	59,751	-	59,751	39,834	59,763.75	99,597.75	-	-	-	99,585	59,763.75	159,348.75
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	3,5858.25	35,858.25	11,952.75	59,763.75	71,716.50	-	-	-	11,952.75	95,622.00	107,574.75
2547	-	-	-	-	47,288.15	47,288.15	26,035.0	47,288.25	73,623.25	26,335	94,576.4	120,911.4
หมดเวลา	-	-	-	-	15,762.75	15,762.75	13,167.5	-	13,167.5	13,167.5	15,762.75	28,930.25
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	-	31,525.4	31,525.4	12,867.5	47,288.25	60,455.7	13,167.5	78,813.65	91,981.15
2548	-	-	-	35,685	-	35,685	-	-	-	-	-	-
หมดเวลา	-	-	-	17,842.5	-	17,842.5	-	-	-	-	-	-
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	17,842.5	-	17,842.5	-	-	-	-	-	-
2549	-	-	-	60,186	40,124	100,310	40,124	67,894.5	108,081.5	100,310	108,018.5	208,328.5
หมดเวลา	-	-	-	-	-	-	40,124	67,894.5	108,081.5	40,124	67,894.5	108,018.5
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	-	-	60,186	40,124	100,310	-	-	-	66186	40,124	100,310
รวม	75,315.5	320,883.25	396,198.75	160,245.75	251,905.9	412,151.6	66,459	115,182.75	181,641.75	302,020.25	687,971.9	989,992.4
หมดเวลา	75,315.5	231,357.25	306,672.75	70,264.5	103,687.5	173,951.95	53,291.5	67,894.5	121,186	198,871.5	402,939.25	601,810.75
ลาออก/ตัดชื่อออก	-	89,526	89,526	89,981.25	148,218.4	238,199.65	13,167.5	47,288.25	60,455.75	103,148.75	285,032.65	388,181.4

ที่มา : จากการคำนวณ.

จากข้อมูลในตารางที่ 4.27 สรุปได้ว่า ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมในรอบปีการศึกษา 2542 – 2549 มีจำนวน เท่ากับ 989,992 บาท เป็นความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดในภาคปกติและภาคพิเศษ เท่ากับ 302,020 บาท (ร้อยละ 30.51) และ 687,972 บาท (ร้อยละ 69.49) ตามลำดับ ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในกรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลา คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 601,811 บาท (ร้อยละ 60.79) และเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก จำนวน 388,181 บาท (ร้อยละ 39.21) ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา เกิดขึ้นในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ โดยมีมูลค่าเท่ากับ 412,152 บาท (ร้อยละ 41.63) 396,199 บาท (ร้อยละ 40.02) และ 181,642 บาท (ร้อยละ 18.35) ตามลำดับ

2.5 ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา ณ มูลค่าปี 2553

การที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินในการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตให้แก่ นิสิต ซึ่งเรียนไม่สำเร็จการศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นมูลค่า ณ ปีที่จ่ายในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2549 รวมเป็นมูลค่า 648,799 บาท ย่อมก่อให้เกิดค่าเสียโอกาสในการใช้เงินงบประมาณดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่น หรือในกรณีที่นำเงินจำนวนดังกล่าวฝากในสถาบันการเงิน /มหาวิทยาลัย/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ก็จะได้รับดอกเบี้ยจำนวนหนึ่ง หากคำนวณรายจ่ายงบประมาณที่จ่ายในแต่ละปีการศึกษาภายใต้หลักการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน (มูลค่า ณ ปี 2553) จะพบว่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน ซึ่งมีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายเท่ากับ 648,799 บาท (ตารางที่ 4.28) และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากลาออกหรือถูกคัดชื่อออก ซึ่งมีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายเท่ากับ 388,181 บาท จะมีมูลค่า ณ ปี 2553 เท่ากับ 447,435 บาท (ตารางที่ 4.29) โดยมีมูลค่าความสูญเปล่าด้านผู้จัดการศึกษารวมทั้งในกรณีหมดเวลาเรียนและกรณีลาออก/คัดชื่อออก ในรอบปีการศึกษา 2542 – 2549 ณ มูลค่าปี 2553 เท่ากับ 1,221,004 บาท

ตารางที่ 4.28 มูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของงบประมาณแผ่นดินที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบาย
สาธารณะจ่ายในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ซึ่งไม่จบการศึกษา (ออก
กลางคัน) เนื่องจากหมดเวลาเรียน แยกตามสาขาวิชา และสภาพการศึกษา

ปีที่จ่าย (1+r) ¹	มูลค่า ณ ปีที่จ่าย			มูลค่า ณ ปี 2553		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
2542 (1.2842)	-	14,1216	141,216	-	181,349.58	181,349.58
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	141,216	141,216	-	181,349.58	181,349.58
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2543 (1.2553)	15,564.5	36,473.50	52,038	19,538.12	45,785.18	65,323.30
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	15,564.5	36,473.50	52,038	19,538.12	45,785.18	65,323.30
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2544 (1.2271)	-	53,667.75	53,667.75	-	65,855.70	65,855.70
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	53,667.75	53,667.75	-	65,855.70	65,855.70
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2545 (1.1995)	12,588	28,161	40,749	15,099.31	33,779.12	48,878.43
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	12,588	28,161	40,749	15,099.31	33,779.12	48,878.43
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2546 (1.1726)	99,585	59,763.75	159,348.75	116,773.37	70,078.97	186,852.34
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	59,751	-	59,715	70,064.02	-	70,064.02
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	39,834	59,763.75	99,597.75	46,709.35	70,078.97	116,788.32
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2547 (1.1462)	12,867.5	63,051.00	75,918.50	14,748.73	72,269.06	87,017.78
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	15,762.75	157,62.75	-	18,67.26	18,067.26
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	12,867.50	47,288.25	60,155.75	14,748.73	54,201.79	68,950.52
2558 (1.1204)	17,842.50	-	17,842.50	19,990.74	-	19,990.74
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	17,842.50	-	17,842.50	19,990.74	-	19,990.74
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2549 (1.0952)	40,124	67,894.50	108,018.5	43,943.80	74,358.06	118,301.86
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	40,124	67,894.50	108,018.5	43,943.80	74,358.06	118,301.86
2542 – 2549	198,571.5	450,227.75	648,799	230,094.67	543,475.67	773,569.73
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	75,315.5	231,357.25	308,672.75	89,602.14	292,990.46	382,592.60
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	70,264.5	103,687.5	173,952	81,799.40	121,925.35	203,724.75
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	52,991.5	115,182.75	168,174.25	58,692.53	128,559.85	187,252.38

หมายเหตุ : อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของเงินฝากประจำ 12 เดือนในตลาดเงินซึ่งรายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทย
ในช่วงปีการศึกษา 2544-2553

ตารางที่ 4.29 ความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจของงบประมาณแผ่นดิน ที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะจ่ายในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่นักศึกษารุ่น ปีการศึกษา 2542 – 2549 ซึ่งไม่จบการศึกษา (ออกกลางคัน) เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก แยกตามสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

ปีที่จ่าย (1+r) ¹	มูลค่า ณ ปีที่จ่าย			มูลค่า ณ ปี 2553		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
2542 (1.2842)	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2543 (1.2553)	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2544 (1.2271)	-	53,667.75	53,667.75	-	65,855.70	65,855.70
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	53,667.75	53,667.75	-	65,855.70	65,855.70
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2545 (1.1995)	-	16,805.25	16,805.25	-	20,157.90	20,157.90
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	16,805.25	16,805.25	-	20,157.90	20,157.90
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2546 (1.1726)	11,952.75	95,622	107,574.75	14,015.79	112,126.35	126,142.15
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	35,858.25	35,858.25	-	42,047.38	42,047.38
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	11,952.75	59,763.75	71,716.50	14,015.79	70,078.97	84,094.77
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2547 (1.1462)	12,867.5	78,813.65	91,981.15	14,748.73	90,336.21	105,428.79
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	-	31,525.4	31,525.4	-	36,134.41	36,134.41
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	12,867.5	47,288.25	60,455.75	14,748.73	54,201.79	69,294.38
2558 (1.1204)	17,842.5	-	17,842.5	19,990.74	-	19,990.74
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	1,7842.5	-	17,842.5	19,990.74	-	19,990.74
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ปีที่จ่าย (1+r) ^t	มูลค่า ณ ปีที่จ่าย			มูลค่า ณ ปี 2553		
	ปกติ	พิเศษ	รวม	ปกติ	พิเศษ	รวม
2549 (1.0952)	60,186	40,124	100,310	65,915.71	43,943.80	109,859.51
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	-	-	-	-	-
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	60,186	40,124	100,310	65,915.71	43,943.80	109,859.51
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	-	-	-	-	-	-
2542 – 2549	103,148.75	285,032.65	388,181.4	114,670.97	332,419.95	447,434.79
เศรษฐศาสตร์การศึกษา	-	89,526	89,526	-	107,903.08	107,903.08
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	89,981.25	148,218.4	238,199.65	99,922.24	170,315.08	270,237.33
เศรษฐศาสตร์พัฒนามนุษย์	13,167.5	47,288.25	60,455.75	14,748.73	54,201.79	69,294.38

หมายเหตุ : อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของเงินฝากประจำ 12 เดือนในตลาดเงินซึ่งรายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงปีการศึกษา 2544-2553

3. ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมด (ด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา)

จากผลการวิเคราะห์มูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งในด้านผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหัพัตติสามารถสรุปความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจโดยรวมทั้งหมด ในรุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 ได้ดังตารางที่ 4.30

3.1 กรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาช้าโดยใช้เวลารเรียนมากกว่า 2 ปี และไม่สำเร็จการศึกษา

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยรวมทั้งหมดมีมูลค่าเท่ากับ 24,270,995 บาท ประกอบด้วยความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา เท่ากับ 23,281,002 บาท (ร้อยละ 95.92) และ 989,992 บาท (ร้อยละ 4.08) ตามลำดับ

3.2 กรณีที่นิสิตสำเร็จการศึกษาช้าโดยใช้เวลารเรียนมากกว่า 3 ปี และไม่สำเร็จการศึกษา

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยรวมทั้งหมดมีมูลค่าเท่ากับ 20,133,994 บาท ประกอบด้วยความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา เท่ากับ 19,144,002 บาท (ร้อยละ 95.08) และ 989,992 บาท (ร้อยละ 4.92) ตามลำดับ

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั้งสองกรณีส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 95 เป็นความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งในด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา ในกรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา เกิดขึ้นเนื่องจากหมดเวลาเรียนมีสัดส่วนของมูลค่าที่สูงกว่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเนื่องจากนิสิตลาออกหรือถูกคัดชื่อออก

ตารางที่ 4.30 ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 ทั้งในด้านผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา แยกตามสภาพ
การศึกษา มูลค่า ณ ปีที่จ่าย

หน่วย : บาท

	ภาคปกติ	ภาคพิเศษ	รวม
(1) ด้านผู้เรียน			
(1.1) + (1.3) + (1.4)	8,323,142	14,957,860	23,281,002
(1.2) + (1.3) + (1.4)	7,483,142 (96.62)	11,660,860 (94.43)	19,144,002 (95.08)
กรณีสำเร็จการศึกษาช้า			
(1.1) ใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี	1,397,000	6,566,000	7,963,000
(1.2) ใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี	557,000	3,269,000	3,826,000
กรณีไม่สำเร็จการศึกษา	6,926,142	8,391,860	15,318,002
(1.3) หมดเวลาเรียน	5,768,976	5,501,364	11,270,340
(1.4) ลาออก/คัดชื่อออก	1,157,166	2,890,496	4,047,662
(2) ด้านผู้จัดการศึกษา	302,020 (3.88)	687,972 (5.57)	989,992 (4.92)
กรณีสำเร็จการศึกษาช้า	-	-	-
กรณีไม่สำเร็จการศึกษา	302,020	687,972	989,992
(2.1) หมดเวลาเรียน	198,871	402,939	601,810
(2.2) ลาออก/คัดชื่อออก	103,149	285,033	388,182
(3) รวมทั้งหมด			
(3.1) + (3.3) + (3.4)	8,625,162	15,645,832	24,270,994 (100)
(3.2) + (3.3) + (3.4)	7,785,162 (100)	12,348,832 (100)	20,133,994
กรณีสำเร็จการศึกษาช้า			
(3.1) ใช้เวลาเรียนมากกว่า 2 ปี	1,397,000	6,566,000	7,963,000
(3.2) ใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี	557,000	3,269,000	3,826,000
กรณีไม่สำเร็จการศึกษา	7,228,162 (100)	9,079,832 (100)	16,307,994 (100)
(3.3) หมดเวลาเรียน	5,967,847 (82.56)	5,904,303 (65.03)	11,872,150 (72.80)
(3.4) ลาออก/คัดชื่อออก	1,260,315 (17.44)	3,175,529 (34.97)	4,435,844 (27.20)

ที่มา : จากการคำนวณ.

หมายเหตุ : มากกว่า 2 ปี หมายถึง มากกว่า 6 ภาคการศึกษา

: มากกว่า 3 ปี หมายถึง มากกว่า 9 ภาคการศึกษา

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แบ่งเป็น 2 กรณี
กรณีที่ 1 เป็นการพิจารณาจากอัตราการจบและอัตราการออกกลางคัน กรณีที่ 2 เป็นการพิจารณาจาก
อัตราการจบ อัตราการออกกลางคันและความสูญเสียค่าทางเศรษฐกิจ ด้านผู้เรียน ดังรายละเอียดในตาราง
ที่ 4.31

1. ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต กรณีที่ 1

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา
2542 – 2549 จากอัตราการจบและอัตราการออกกลางคัน ได้ผลสรุปดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549
กรณีที่ 1 และกรณีที่ 2 โดยรวมและแยกตามสภาพสาขาวิชาและสภาพการศึกษา

โดยรวม/สาขาวิชา/สภาพ การศึกษา (1)	สภาพที่เกิดขึ้นจริง			ระดับ ประสิทธิภาพ กรณีที่ 1 (5)	ค่าความสูญเสียค่าทาง เศรษฐกิจต่อหัวนิสิต (บาท) (6)	ระดับ ประสิทธิภาพ กรณีที่ 2 (7)
	อัตราการจบ ทั้งหมด (ร้อยละ) (2)	อัตราการจบ ภายใน 9 ภาค การศึกษา (ร้อยละ) (3)	อัตราการออก (ร้อยละ) (4)			
โดยรวม	87.60 > 85%	41.53 < 50%	12.40 < 15%	ปานกลาง	143,682* สูงกว่าเกณฑ์	ปานกลาง
แยกตามสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การศึกษา	88.71 > 85%	62.90 > 50%	11.29 < 15%	สูง	154,133* สูงกว่าเกณฑ์ > 5%	ปานกลาง
เศรษฐศาสตร์การจัดการ	88.11 > 85%	30.33 < 50%	11.89 < 15%	ปานกลาง	133,403* สูงกว่าเกณฑ์	ปานกลาง
เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์	81.48 < 85%	18.52 > 50%	18.52 > 15%	ต่ำ	151,933* สูงกว่าเกณฑ์ > 5%	ไม่มี ประสิทธิภาพ
แยกตามสภาพการศึกษา ภาคปกติ	80.87 < 85%	52.17 < 50%	19.13 > 15%	ปานกลาง	220,887** สูงกว่าเกณฑ์ > 5%)	ต่ำ
ภาคพิเศษ	89.70 < 85%	38.21 > 50%	10.30 < 15%	ปานกลาง	148,323*** สูงกว่าเกณฑ์ > 5%)	ต่ำ

หมายเหตุ : เกณฑ์อัตราการจบทั้งหมด $\geq$ ร้อยละ 85

เกณฑ์อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา $\geq$ ร้อยละ 50

เกณฑ์อัตราการออกกลางคัน $\geq$ ร้อยละ 15

* เกณฑ์ขั้นสูง = 144,128 บาท ** เกณฑ์ขั้นสูง = 207,560 บาท *** เกณฑ์ขั้นสูง = 80,696 บาท

จากสภาพจริงที่เกิดขึ้นโดยรวม การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 มีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีอัตราการจบทั้งหมด และอัตราการออกกลางคันเป็นไปตามเกณฑ์ของระดับประสิทธิภาพระดับสูง คือมีอัตราการจบทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริง (ร้อยละ 87.60) สูงกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 85) และมีอัตราออกกลางคัน (ร้อยละ 12.40) ต่ำกว่าเกณฑ์ ($\leq$ ร้อยละ 15) แต่มีอัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา (ร้อยละ 41.53) ต่ำกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 50)

จากการวิเคราะห์แยกตามสาขาวิชา ภายได้เกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ว่าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษามีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 1 อยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามเกณฑ์ของประสิทธิภาพระดับสูงเพียง 2 ด้าน

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการที่มีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง เพราะแม้ว่าจะมีอัตราการจบทั้งหมด (ร้อยละ 88.11) สูงกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 85) และมีอัตราการออกกลางคัน (ร้อยละ 11.89) ต่ำกว่าเกณฑ์ ($\leq$ ร้อยละ 15) แต่การจบของนิสิตภายใน 9 ภาคการศึกษายังมีสัดส่วนน้อย (ร้อยละ 30.33) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 50)

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ มีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 1 อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากอัตราที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ อัตราการจบทั้งหมด (ร้อยละ 81.48) ต่ำกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 85) ในขณะที่อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษา มีอัตราเพียงร้อยละ 18.52 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ ($\geq$ ร้อยละ 50) และการออกกลางคันมีอัตราเท่ากับ ร้อยละ 18.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ($\leq$ ร้อยละ 15)

จากการวิเคราะห์แยกตามสภาพการศึกษาภายได้หลักการและเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าภาคปกติและภาคพิเศษมีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต เกณฑ์ที่ 2

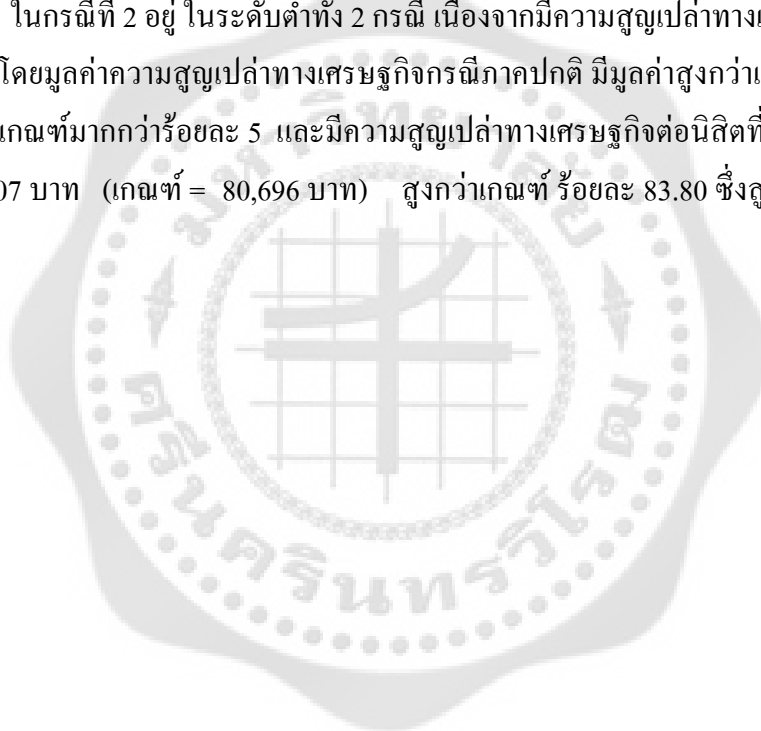
การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 จากอัตราการจบ อัตราการออกกลางคันและมูลค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ โดยการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามที่ระบุในบทที่ 3 ได้ผลสรุป (ตารางที่ 4.31) ดังนี้

การจัดหลักสูตรโดยรวมมีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับเกณฑ์ที่ 1 เนื่องจากมีค่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิต เท่ากับ 143,682 บาท ซึ่งเป็นมูลค่าที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นสูงที่กำหนด (144,128 บาท)

เมื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรแยกตามสาขาวิชา โดยการวิเคราะห์ภายได้หลักการและเกณฑ์ที่กำหนด ดังกล่าว พบว่า การจัดหลักสูตรสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

เปลี่ยนจากมีประสิทธิภาพสูงในกรณีที่ 1 เป็นมีประสิทธิภาพในระดับปานกลางในกรณีที่ 2 ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นจริงมีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์ เท่ากับร้อยละ 6.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 5 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ในกรณีที่ 2 ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกรณีที่ 1 เนื่องจากความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นจริงมีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ในขณะที่การจัดหลักสูตรสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์มีประสิทธิภาพกรณีที่ 2 ลดจากเดิม (มีประสิทธิภาพในระดับต่ำ) เป็นไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิต ที่เกิดขึ้นจริงมีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์เท่ากับ ร้อยละ 5.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 5

จากการวิเคราะห์โดยหลักการเดียวกัน สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรในภาคปกติและภาคพิเศษ มีประสิทธิภาพ ในกรณีที่ 2 อยู่ในระดับต่ำทั้ง 2 กรณี เนื่องจากมีความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตสูงกว่าเกณฑ์ โดยมูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจกรณีภาคปกติ มีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์เท่ากับ ร้อยละ 6.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 5 และมีความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นในภาคพิเศษเท่ากับ 155,1307 บาท (เกณฑ์ = 80,696 บาท) สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 83.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 5

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีสรุปผลการวิจัยทั้งหมด พร้อมทั้งอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีการนำเสนอ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบเขตของการวิจัย
2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ ความสำคัญ และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 โดยพิจารณาจาก อัตราการจบ อัตราการจบช้า อัตราการออกกลางคัน และความสูญเสียทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากจบช้า และการออกกลางคันของนิสิต

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
2. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอบเขตของการวิจัย

1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตที่ศึกษา และสำเร็จการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รุ่นปีการศึกษา 2542-2549

2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. จำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549

2. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ในแต่ละช่วงเวลา ปีการศึกษา 2542-2549
3. จำนวนเวลา (จำนวนภาคการศึกษา) ที่นิสิตแต่ละคนใช้ในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนสำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2542-2549
4. จำนวนนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตที่ออกกลางคันในช่วงปีการศึกษา 2542-2549 แยกแต่ละรุ่น
5. จำนวนเวลา (จำนวนภาคการศึกษา) ที่นิสิตแต่ละคนใช้ในการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนลาออกกลางคันในช่วงปีการศึกษา 2542-2549
6. จำนวนค่าใช้จ่ายและรายได้ที่นิสิตสูญเสียในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
7. จำนวนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน ของภาควิชาเศรษฐศาสตร์/สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
8. ความคิดเห็นของนิสิตกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้จบช้าและลาออกกลางคัน มูลค่าของค่าใช้จ่ายและรายได้ที่นิสิตสูญเสียระหว่างเรียน

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 อัตราการจบและอัตราการออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อัตราการจบ

นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 รวมทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีอัตราการจบร้อยละ 87.60 ทั้งนี้โดยนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบทั้งโดยรวมทุกสาขาวิชา และแต่ละสาขาวิชาต่ำกว่านิสิตภาคพิเศษ

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาและสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มีอัตราการจบโดยรวมในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 88.71 และร้อยละ 88.11 ตามลำดับและมีอัตราการจบสูงกว่าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ซึ่งมีอัตราการจบร้อยละ 81.48

นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2548 มีอัตราการจบสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 96.61 โดยนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบสูงถึง ร้อยละ 100 และรุ่นปีการศึกษา 2546 มีอัตราการจบต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.19

อัตราการจบโดยรวมทั้งหมดมีสัดส่วนต่ำสุดในภาคการศึกษาที่ 5 (ร้อยละ 1.86) โดยนิสิตภาคพิเศษมีอัตราการจบเท่ากับร้อยละ 23.03 และนิสิตภาคปกติมีอัตราการจบร้อยละ 16.52

เมื่อพิจารณาอัตราการจบในแต่ละภาคการศึกษาแยกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การศึกษา นิสิตมีอัตราการจบสูงที่สุดร้อยละ 17.74 ในภาคการศึกษาที่ 7 และภาคการศึกษา ที่ 8 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการนิสิตมีอัตราการจบสูงที่สุดในภาคการศึกษาที่ 15 (ร้อยละ 30.74) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ นิสิตมีอัตราการจบสูงที่สุดในภาคการศึกษาที่ 15 (ร้อยละ 38.89)

อัตราการจบโดยรวมทั้งหมดมีสัดส่วนสูงสุดในช่วงภาคการศึกษาที่ 7 – 9 (ร้อยละ 35.13) รองลงมาคือ ช่วงภาคการศึกษาที่ 13 -15 (ร้อยละ 27.48) โดยมีอัตราการจบโดยรวมทั้งหมดต่ำ ที่สุดในช่วงภาคการศึกษาที่ 5 -6 (ร้อยละ 6.41)

อัตราการจบซ้ำ

นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวมทั้งหมดทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษส่วนใหญ่มีอัตราการจบ โดยใช้เวลาเรียน มากกว่า 6 ภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.20 และใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.07

นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่จบซ้ำ โดยใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา มีอัตราน้อยที่สุด (ร้อยละ 25.80) ในกรณีที่นิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการและเศรษฐศาสตร์การ พัฒนามนุษย์มีอัตราการจบซ้ำเท่ากัน คือร้อยละ 57.80

ในกรณีพิจารณาแยกตามสภาพการศึกษา พบว่า นิสิตภาคปกติมีอัตราการจบซ้ำ (ร้อยละ 28.70) น้อยกว่านิสิตภาคพิเศษ (ร้อยละ 51.49)

เมื่อพิจารณาแยกตามรุ่นปีการศึกษา พบว่า นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2545 มีอัตราการจบซ้ำ (ร้อยละ 12.50) น้อยที่สุด รองลงมา ได้แก่ นิสิตรุ่นปีการศึกษา 2544 (อัตราการจบซ้ำ เท่ากับร้อยละ 12.77) โดยนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2549 มีอัตราการจบซ้ำสูงที่สุด (ร้อยละ 72.06)

สาเหตุของการจบซ้ำ

กลุ่มตัวอย่างได้ระบุสาเหตุ/ปัญหาที่ทำให้จบซ้ำว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.64) เกิดจากตัว นิสิต โดยระบุว่าเป็นสาเหตุ/ปัญหาจากภาระงานมากที่สุด (ร้อยละ 27.13) รองลงมาเป็นสาเหตุ/ปัญหา ด้านความพร้อมทางวิชาการของนิสิต (ร้อยละ 24.93) สาเหตุ/ปัญหาด้านการให้คำปรึกษาทางวิชาการ (ร้อยละ 18.61) และด้านอุปนิสัยส่วนตัว (ร้อยละ 11.63) ตามลำดับ

อัตราการออกกลางคัน

นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวมทั้งหมดทุกสาขาวิชา ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มีอัตราการออกกลางคัน ทั้งในกรณีที่หมดเวลา เรียน และลาออก/คัดชื่อออก รวมทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 12.4 เป็นอัตราการออกกลางคันเนื่องจากหมด เวลาเรียน (ร้อยละ 7.85) มากกว่าอัตราการออกกลางคันเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก (ร้อยละ 4.55)

นิตกลุ่มที่มีอัตราการออกกลางคันสูงสุด (ร้อยละ40) คือนิตภาคปกติสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

อัตราการออกกลางคันโดยรวมของนิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา (ร้อยละ 11.29) และของนิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ (ร้อยละ 11.89) มีอัตราใกล้เคียงกัน และมีอัตราต่ำกว่าอัตราการออกกลางคันโดยรวมของนิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ (ร้อยละ 18.52)

การออกกลางคันของนิตภาคปกติทั้งโดยรวมและของทุกสาขาวิชา มีอัตราสูงกว่าการออกกลางคันของนิตภาคพิเศษ

สาเหตุของการออกกลางคัน

การออกกลางคันส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63.33) เกิดจากหมดเวลาเรียน แต่ยังไม่จบเพราะยังไม่ได้สอบปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ส่วนเหตุผล/ปัญหาที่ทำให้นิตลาออกหรือถูกคัดชื่อออกก่อนหมดเวลาเรียน มี 5 ประการ ได้แก่ 1) ใด้งานทำที่ทำให้มาเรียนไม่ได้ 2) เกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีโอกาสสูงที่จะหมดสภาพการเป็นนิต 3) ไม่ชอบเนื้อหาเศรษฐศาสตร์และคิดว่าไม่เป็นประโยชน์ในการทำงานของผู้เรียน 4) เนื้อหาวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ยากแกรงว่าเรียนไม่จบ และ 5) มีปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

ตอนที่ 2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน กรณีที่นิตเรียนจบช้า

กรณีที่นิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 เรียนจบช้าได้ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน ในกรณีที่นิตใช้เวลาเรียนมากกว่า 6 ภาคการศึกษา รวมทั้งหมดเท่ากับ 7,763,000 บาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่า มากกว่าในกรณีที่นิตใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา (3,826,000 บาท) ประมาณ 2 เท่า

ความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน กรณีที่นิตไม่สำเร็จการศึกษา

กรณีที่นิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 เรียนไม่จบ (ไม่สำเร็จการศึกษา) ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนในกรณีที่นิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียนรวมทั้งหมดเท่ากับ 11,380,340 บาท ซึ่งมีมูลค่ามากกว่ากรณีที่นิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก (4,047,602 บาท) ประมาณ 2.8 เท่า

ในกรณีที่นิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ผู้เรียนต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย (5,009,600 บาท) มีจำนวนน้อยกว่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ผู้เรียนไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย (6,170,000 บาท) ทั้งนี้โดยความสูญเสียทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นค่ารักษาสภาพ ในกรณีที่ต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย และส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่นิตสูญเสีย ในกรณีที่ไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นในภาคปกติ (369,561 บาท) มีจำนวนมากกว่าในภาคพิเศษ (250,062 บาท) ในขณะที่ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยรวมทั้งหมดในกรณีภาคปกติ (5,768,976 บาท) มีสัดส่วนใกล้เคียงกับในกรณีที่เกิดขึ้นในภาคพิเศษ (5,611,364 บาท) คือร้อยละ 51.19 : ร้อยละ 48.81

ในกรณีนิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่ผู้เรียนต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย (2,077,000 บาท) มีจำนวนมากกว่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่ผู้เรียนไม่ได้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย (1,970,662 บาท) ทั้งนี้โดยสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งหมดเป็นค่าเทอมและค่าธรรมเนียมต่างๆในกรณีที่ต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย และส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่ต้องสูญเสียในกรณีที่ไม่ต้องจ่ายให้แก่มหาวิทยาลัย

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นในภาคปกติ (192,861 บาท) มีจำนวนมากกว่าในภาคพิเศษ (180,656 บาท) ในขณะที่ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยรวมทั้งหมดและในกรณีภาคปกติ (2,890,496 บาท) คือ ร้อยละ 28.59 : ร้อยละ 71.41

จากการวิเคราะห์ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนที่เกิดขึ้นต่อหัวนิสิตเฉพาะในส่วนของการรักษาสภาพ และรายได้ที่สูญเสียของนิสิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 พบว่า ค่ารักษาสภาพมีจำนวนสูงสุดในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ (38,975 บาท: คน) ส่วนรายได้ที่นิสิตสูญเสียมีจำนวนสูงสุดในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา (20,406 บาท: คน) ทั้งนี้โดยความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งที่เป็นค่ารักษาสภาพและรายได้ที่สูญเสียต่อหัวนิสิต เกิดขึ้นในภาคปกติ (220,887 บาท:คน) มากกว่าภาคพิเศษ (148,323 บาท: คน)

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา

จากการวิเคราะห์ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษาในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยพิจารณาจากงบประมาณแผ่นดิน สรุปได้ดังนี้

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา ทั้งเนื่องจากหมดเวลาเรียน และเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก ในรุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 มีมูลค่าเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 27,662 บาท โดยมีมูลค่าสูงสุดในรุ่นปีการศึกษา 2542 (38,130 บาท) รองลงมาได้แก่รุ่นปีการศึกษา 2549 (36,270 บาท) และรุ่นปีการศึกษา 2548 (30,089 บาท) ตามลำดับ

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา โดยรวมเฉลี่ยต่อคน ที่เกิดขึ้นในกรณีหมดเวลาเรียน (16,957 บาท) มีมากกว่าในกรณีที่ลาออก/คัดชื่อออก (10,704 บาท)

ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา โดยรวมทั้งหมดเกิดขึ้นในกรณีภาคปกติ (302,020 บาท) น้อยกว่าภาคพิเศษ (687,972 บาท) ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 30.51 ต่อ 69.49 และเป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลา (601,811 บาท) และเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก (388,181 บาท) คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 60.79 : ร้อยละ 39.21

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษาเกิดขึ้นในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการมากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ โดยมีมูลค่ารวมทั้งหมดเท่ากับ 412,152 บาท (ร้อยละ 4.63) 396,199 บาท (ร้อยละ 40.02) และ 181,642 (ร้อยละ 18.35) ตามลำดับ

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 -2549 ในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลา มีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายรวมทั้งหมดเท่ากับ 648,799 บาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่า ณ ปี 2553 เท่ากับ 773,570 บาท ในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก มีมูลค่า ณ ปีที่จ่ายรวมทั้งหมดเท่ากับ 388,181 บาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่า ณ ปี 2553 เท่ากับ 447,437 บาท

ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาซ้ำ (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 3 ปี หรือมากกว่า 9 ภาคการศึกษา และกรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียนเนื่องจากลาออก/คัดชื่อออก โดยรวมทั้งหมดเท่ากับ 20,133,994 บาท ซึ่ง ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียน มีสัดส่วนสูงกว่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา โดยความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษาเท่ากับ 19,144,002 บาท (ร้อยละ 95.08) และ 989,992 บาท (ร้อยละ 4.92) ตามลำดับ ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจทั้งในด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา ในกรณีที่นิสิตเรียนไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากหมดเวลาเรียน มีสัดส่วนสูงกว่าความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เนื่องจากนิสิตลาออก/คัดชื่อออก

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยพิจารณาจากอัตราการจบทั้งหมด อัตราการจบซ้ำ อัตราการออกกลางคัน และความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ ได้ผลสรุปดังนี้

การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวมมีประสิทธิภาพกรณีที่ 1 (พิจารณาประสิทธิภาพจากอัตราการจบทั้งหมด อัตราการจบซ้ำ และอัตราการออกกลางคัน) อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจาก มีอัตราการจบทั้งหมดสูงกว่าเกณฑ์ขั้นสูง ($\geq$ ร้อยละ 85) มีอัตราจบซ้ำ (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ($\geq$ ร้อยละ 40) และอัตราการออกกลางคัน ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นสูง ($\leq$ ร้อยละ 15)

ในการวิเคราะห์แยกตามสาขาวิชา โดยหลักการเดียวกัน พบว่า สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มีประสิทธิภาพในกรณีที่ 1 ในระดับสูง เนื่องจากอัตราที่ใช้วัดประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ทั้ง 3 อัตรา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มีประสิทธิภาพในกรณีที่ 1 ในระดับปานกลาง เนื่องจากอัตราที่ใช้วัดประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 2 อัตรา และสาขาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์มี

ประสิทธิภาพในกรณีที่ 1 ในระดับต่ำ เนื่องจากอัตราที่ใช้วัดประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์เพียง 1 อัตรา

ประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542 – 2549 โดยรวมมี กรณีที่ 2 เปลี่ยนแปลงไปจากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 และมีประสิทธิภาพกรณีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลางประสิทธิภาพโดยรวมในกรณีของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ทั้งนี้โดยประสิทธิภาพ กรณีที่ 2 ในสาขาวิชาอื่น ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ มี ระดับลดลง 1 ระดับจากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 เนื่องจากมูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นจริงมีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 5 ยกเว้นกรณีการพิจารณาโดยรวมและสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ซึ่งมูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นจริงมีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

3.1 อัตราการจบและการออกกลางคันของนิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งพบว่า นิสิตภาคปกติมีอัตราการจบโดยรวมทุกสาขาวิชา และแต่ละสาขาวิชาต่ำกว่าภาคพิเศษ โดยมีอัตราการออกกลางคัน โดยเฉพาะในกรณีที่ลาออก/คัดชื่อออกสูงกว่านิสิตภาคพิเศษ น่าจะเป็นเพราะนิสิตภาคปกติเป็นผู้ที่ยังไม่มีงานทำ เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตได้ระยะหนึ่งแล้วมีงานก็ลาออก ทำให้อัตราการจบโดยรวมมีสัดส่วนสูง โดยเฉพาะสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ ประกอบกับเหตุผล/ปัญหาที่ทำให้นิสิตลาออก/คัดชื่อออก ส่วนใหญ่ทำให้นิสิตภาคปกติไม่สามารถมาเรียนได้ ได้แก่ การได้งานทำทำให้มาเรียนไม่ได้ และไม่ชอบเนื้อหาเศรษฐศาสตร์ เพราะไม่เป็นประโยชน์ในการทำงานของผู้เรียน

ในกรณีที่อัตราการจบโดยรวมมีอัตราสูงที่สุดในภาคการศึกษาที่ 15 เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ เป็นนิสิตภาคพิเศษ และเริ่มต้นทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ช้า เนื่องจากเมื่อเรียนรายวิชาต่างๆ ครบแล้วก็กลับไปทำงาน ประกอบกับนิสิตส่วนหนึ่งขาดความพร้อมทางวิชาการ ขาดความมุ่งมั่นในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ตลอดจนการมีปัญหาในการปรึกษางานกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่ง พบว่า นิสิตที่มีอัตราการจบช้า (ใช้เวลาเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา) น้อยที่สุดคือนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา อาจเนื่องจากการเปิดสอนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา เป็นการเปิดสอนในรายแรกๆ นิสิตที่เข้าศึกษายังมีจำนวนไม่มาก จำนวนนิสิตที่

อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องให้คำแนะนำยังมีสัดส่วนน้อย การให้คำปรึกษาสามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง ทำให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

แม้ว่าผลการศึกษาซึ่งพบว่าการจบช้าในเวเรียนมากกว่า 9 ภาคการศึกษา ทั้งโดยรวม และแต่ละสาขาวิชาจะมีอัตราน้อยกว่าร้อยละ 50 ตามเกณฑ์ขั้นสูงที่กำหนดแต่พบว่า นิสิตในบางรุ่นปี การศึกษา (รุ่นปีการศึกษา 2547, 2548 และ 2549) มีอัตราการจบช้ากว่าร้อยละ 50 อีกทั้งอัตราการจบ กระจุกตัวสูงในภาคการศึกษาที่ 15 และจากปัจจัยสำคัญที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ระบุเป็นสาเหตุ/ปัญหาที่ ทำให้นิสิตจบช้า ประกอบด้วยปัจจัยด้านการะงานของนิสิต ความพร้อมทางวิชาการของนิสิต และ ปัญหาในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาสะท้อนว่าประเด็นเกี่ยวกับอัตราการจและอัตราการจบ ช้าย่อมเป็นประเด็นที่สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะควรให้ความสำคัญในการบริหาร จัดการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่สรุปว่า อัตราการออกกลางคัน เนื่องจากการหมดเวลาเรียนมี สูงกว่าอัตราการออกกลางคัน เนื่องจากการลาออก/คัดชื่อออก โดยการออกกลางคันของนิสิตภาคปกติ ทั้งโดยรวมและแต่ละสาขาวิชา มีสูงกว่าอัตราการออกกลางคันของนิสิตภาคพิเศษ เป็นผลสรุปที่เป็นไป ในทิศทางเดียวกับข้อมูลในส่วนของการจบช้า ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในภาคเรียนที่ 15 ซึ่งสะท้อนให้ เห็นว่านิสิตจำนวนหนึ่งใช้เวลาเรียนจนหมดเวลาแล้วยังไม่สามารถทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ได้ เสร็จสมบูรณ์และสอดคล้องกับเหตุ/ปัญหาของการจบช้า ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากภาระการทำงาน และการ เริ่มทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในบทที่ 2 ซึ่งระบุว่าสาเหตุสำคัญประการ หนึ่งของการออกกลางคัน คือ สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ

3.2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ผลสรุปว่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนมีสัดส่วน สูงกว่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้านผู้จัดการศึกษา และความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งในด้านผู้เรียน และผู้จัดการศึกษา ในกรณีที่เรียนไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากหมดเวลาเรียน มีสัดส่วนสูงกว่าความสูญ ญะที่ที่เกิดขึ้น เนื่องจากนิสิตลาออก/ถูกคัดชื่อออก ทั้งนี้เป็นเพราะความสูญเสียทางด้านผู้เรียนส่วนหนึ่ง เกิดจากการจ่ายค่ารักษาสภาพการเป็นนิสิต ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาช้าโดยมีอัตราการจบใน ภาคการศึกษาที่ 15 สูงที่สุด และในกรณีของนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เนื่องจากหมดเวลาเรียน ทำให้นิสิตส่วนใหญ่ต้องจ่ายค่ารักษาสภาพ ตั้งแต่เรียนจบรายวิชา จนกระทั่งภาคเรียนที่ 15 ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล จริยานวัตร และ ราตรี สีนกานิต ที่พบว่านิสิตระดับ บัณฑิตศึกษาต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่สูงกว่าการรับภาระของภาครัฐบาล

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับมูลค่าอนาคตของความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ณ ปี 2553 ซึ่งมี มูลค่าเพิ่มขึ้นจากมูลค่าของความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ณ ปีที่จ่ายจริง (ปี 2542-2549) ที่ผู้วิจัยได้ คำนวณและแสดงไว้เฉพาะในส่วนของงบประมาณแผ่นดิน ได้สะท้อนให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน

ในการจัดการศึกษาและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการศึกษามีมูลค่ามากกว่าจำนวนเงินที่มองเห็นได้ (Tangible value)

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจต่อหัวนิสิตที่เกิดขึ้นในภาคปกติมีจำนวนมากกว่าภาคพิเศษ ในขณะที่ความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น โดยรวมทั้งหมดในภาคปกติมีสัดส่วนน้อยกว่าในกรณีที่เกิดขึ้นในภาคพิเศษ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะนิสิตภาคปกติมีค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นรายได้ที่สูญเสียเนื่องจากการมาเรียนสูงกว่าภาคพิเศษ ในขณะที่นิสิตภาคพิเศษมีจำนวนมากกว่านิสิตภาคปกติ

3.3 ประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสรุปว่า การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2542-2549 มีประสิทธิภาพกรณีที่ 1 (พิจารณาประสิทธิภาพจากอัตราการจัดและอัตราการจัดออกกลางคัน) อยู่ในระดับสูงเฉพาะในกรณีของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา และมีประสิทธิภาพกรณีที่ 2 (พิจารณาประสิทธิภาพจากอัตราการจัด อัตราการจัดออกกลางคัน และมูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจ) ในระดับที่ลดลงจากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 ในทุกกรณี ยกเว้นการพิจารณาโดยรวมและสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ สะท้อนว่า การพิจารณาประสิทธิภาพตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ (ประสิทธิภาพกรณีที่ 2) ซึ่งพิจารณามูลค่าความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นค่าเสียโอกาสทั้งของรายจ่ายของผู้จัดการศึกษา และค่าเสียโอกาสในการได้รับรายได้ของผู้เรียน ทำให้สะท้อนถึงประสิทธิภาพที่แท้จริงของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตามจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่นิสิตได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งสรุปว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประโยชน์ ร้อยละ 82.79 ของความคิดเห็นทั้งหมด โดยเป็นประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน ร้อยละ 58.06 และเป็นประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน ร้อยละ 24.73 ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มีประสิทธิภาพภายในโดยรวมกรณีที่ 2 ในระดับปานกลางแต่เป็นหลักสูตรที่มีคุณค่าต่อสังคมจึงทำให้มีประสิทธิภาพภายนอกโดยรวมในระดับที่สูง ดังพิจารณาจากประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช่ว่าเงินที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรนี้

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหารจัดการ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า การจัดโดยรวมนี้อัตราเท่ากับ 87.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของผู้เข้าศึกษาในปีแรก แต่พบว่ามีนิสิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ และนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 มีอัตราการจบต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และจากผลการ

วิเคราะห์การออกกลางคัน ซึ่งพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากหมดเวลา และลาออก/ถูกคัดชื่อออก เนื่องจากได้งานทำ ได้เกรดเฉลี่ยสะสมที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เนื้อหาเศรษฐศาสตร์ไม่เป็นประโยชน์ในการทำงาน เนื้อหาเศรษฐศาสตร์ยาก ตลอดจนมีปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ โดยผู้บริหารและกรรมการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ควรพิจารณาทบทวนปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ทั้งในส่วนของวิชาพื้นฐานบังคับในด้านความยากและจำนวนรายวิชาให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนภายใต้มาตรฐานวิชาการทางเศรษฐศาสตร์และควรทบทวนปรับปรุงเนื้อหาในส่วนรายวิชาสาขาให้มีเนื้อหาในการประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากขึ้น ตลอดจนการจัดรายวิชาที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยเพิ่มเติมในลักษณะของการเพิ่มจำนวนหน่วยกิต หรือเพิ่มรายวิชา หรือจัดโครงการบรรยายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคและเครื่องมือการวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ ในกรณีของการบรรยายเพิ่มเติม ควรเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่บัณฑิตวิทยาลัยควรรับผิดชอบในการจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพ/ศักยภาพในการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีการดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่องร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของคณะต่างๆ

2. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการจบซ้ำ ซึ่งพบว่านิสิตบางรุ่นปีการศึกษา มีอัตราการจบซ้ำสูงกว่าเกณฑ์ (อัตราการจบภายใน 9 ภาคการศึกษาน้อยกว่าเกณฑ์) และมีอัตราการจบในภาคการศึกษาที่ 15 (ภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร) สูงกว่าอัตราการจบในภาคการศึกษาอื่น สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ โดยผู้บริหารและกรรมการบริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ควรดำเนินการปรับปรุงระบบและกลไกที่เกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ โดยเฉพาะในส่วนของการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และขั้นตอนกำหนดการจัดทำโครงร่างปริญญานิพนธ์/สารนิพนธ์ ฉบับสมบูรณ์

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นด้านผู้เรียนที่สำคัญ คือ ความสูญเปล่าจากการรักษาสภาพและรายได้ที่นิสิตสูญเสียซึ่งเป็นการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าทั้งในกรณีที่เงินเป็นมูลค่าในปีที่จ่ายและ มูลค่า ณ ปี 2553 จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรปล่อยให้เกิดขึ้น แม้ว่าการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะข้อที่ 1 และข้อที่ 2 บรรลุผล จะทำให้อัตราการจบซ้ำ และอัตราการออกกลางคันลดลง ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจก็จะลดลงด้วยก็ตาม แต่เพื่อให้ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนจะลดลงอย่างรวดเร็วมหาวิทยาลัยโดยบัณฑิตวิทยาลัยควรดำเนินการดังนี้

3.1 ทบทวนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่ารักษาสภาพว่ามีอัตราเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากอัตราที่จัดเก็บอยู่ในปัจจุบันไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการลดการจบซ้ำของผู้เรียน แต่เป็นปัจจัยที่เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจด้านผู้เรียนให้มีสัดส่วนสูงขึ้น ในขณะที่รายได้จากรักษาสภาพไม่ได้มีนัยในการเพิ่มรายรับของมหาวิทยาลัย

3.2 หากบัณฑิตวิทยาลัยจะใช้ค่ารักษาสภาพ เป็นเครื่องมือ/ปัจจัยในการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาควรปรับปรุงกลยุทธ์การดำเนินงานดังนี้

1) การย้ายค่านักษาสภาพนิสิตจำนวนหนึ่งให้แก่สิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 6 ภาคการศึกษา หรือ

2) กำหนดให้มีการเก็บค่ารักษาสภาพนิสิตในอัตราก้าวหน้า (progressive rate) โดยการเก็บค่ารักษาสภาพในภาคการศึกษาแรกๆ ในอัตราต่ำกว่าปัจจุบัน และเพิ่มอัตราการจัดเก็บให้สูงขึ้นในภาคการศึกษาหลังๆ อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บค่ารักษาสภาพในลักษณะดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นในลักษณะประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง (นิสิต อาจารย์ผู้สอน กรรมการบริหารหลักสูตร ตลอดจนผู้บริหารระดับต่างๆ) ด้วย

4. จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตมีประสิทธิภาพกรณีที่ 1 อยู่ในระดับสูงเฉพาะในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยมีประสิทธิภาพระดับปานกลางเกือบทุกกรณี ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ซึ่งพบว่ามีประสิทธิภาพในระดับต่ำและการมีประสิทธิภาพโดยรวมกรณีที่ 2 ลดลง 1 ระดับจากประสิทธิภาพกรณีที่ 1 ในเกือบทุกกรณี ยกเว้นสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ เนื่องจากการเกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมากกว่าร้อยละ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตจึงต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะที่ 1, 2 และ 3 ไปพร้อมๆกัน เพื่อเพิ่มอัตราการจบโดยรวม ลดอัตราการจบช้า ลดอัตราการออกกลางคัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มีประสิทธิภาพสูงขึ้นจากเดิมทั้งในกรณีที่ 1 และกรณีที่ 2

5. บัณฑิตวิทยาลัยควรใช้ผลงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตรอื่นในระดับบัณฑิตศึกษา โดยกำหนดให้แต่ละหลักสูตรอาจดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต่างๆ ภายใต้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยบัณฑิตวิทยาลัย

6. ผู้บริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาควรนำหลักการและแนวทางในการประเมินค่าเสียโอกาสทั้งในด้านผู้เรียนและด้านผู้จัดการศึกษา และหลักการในการคำนวณมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบัน (Future and present value) ของเงินไปประยุกต์ใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหัว (Unit cost) ของการผลิตบัณฑิตทั้งนี้เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดอัตราที่เหมาะสมของค่าเล่าเรียน (ค่าเทอม ค่าธรรมเนียม และค่ารักษาสภาพ)

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตรอื่นของสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
2. ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพและความสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจของหลักสูตร ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แยกเป็นกลุ่มสาขาวิชา และระดับการศึกษา พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น
3. ทำการวิจัยเพื่อกำหนดอัตราและวิธีการบริหารจัดการเก็บที่เหมาะสมของค่ารักษาสภาพนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บรรณานุกรม

- ธนุ แสงศักดิ์. (2513). **การลงทุนและความสูญเปล่าทางการศึกษา**. ประมวลความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการศึกษา. กองวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รายงานข้อมูลเกี่ยวกับนิสิต งานทะเบียน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกสารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปีการศึกษา 2542 และปีการศึกษา 2545
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2548 – 2550 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พรพิมล จริยาณวัตร. (2553). **ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคันของนิสิตระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิเชศ เจษฎาวัตร. (2536). “ทรัพยากรมนุษย์กับการลงทุนทางการศึกษา” ใน **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2540). “แนวคิดในการศึกษาปัญหาเศรษฐกิจ” ในวารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับพ.ศ.2540 หน้า 14 – 15
- พิศมัย จารุจิตติพันธ์และคณะ. (2550). **การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตเศรษฐศาสตร์บัณฑิตและเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และสายพิน ชินตระกูลชัย. (2553). “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ประยุกต์เพื่อการจัดการ” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชา เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร** หน่วยที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 1- 31 ถึง หน้า 1 – 50
- รังสรรค์ ธนพรพันธุ์. (2519). **เศรษฐศาสตร์การคลังว่าด้วยการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราตรี ลินกำเนิด. (2554). **การรับภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาลและผู้เรียนในการศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สารนิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547) รายงานการวิจัย เรื่องการเงินอุดมศึกษา
ด้านรายรับระบบใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2551 สำนักวิชา
เศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สนอง โลหิตวิเศษและพิสมัย จารุจิตติพันธ์. (2550). สรุปรายงานการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษา
เทียบเท่าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : หจก. โรงพิมพ์
อักษรไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ : บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด

Blaugh, M. (1971). **The rate of Return to Investment in Education Thailand**. A report to the
National Education Council on the Third Education Development Plan. Bangkok.

Meier, Gerald M. (1970) **Leading Issues in Economic Development**, 2nd.ed. Oxford University Press, Inc.

Pindyck, Robert S. and Eaniell L. Rubinfeld. (1998). **Microeconomic**, 4 th. Ed. New Jersey:
Printice – Hall Inc. A simon Schuster Company Upper Saddle River.

Psaharopoulos, G. (1994) “Returns to Investment in Education : A Global Update” **World
Development** Vol.22, No.9, pp 1325 – 1343, printed in Great Britain.

Yotopolos, Pan A. and Nugent, Jeffrey B. (1976). **Economic of Development : Empirical
Investigation**. New York : Harper & Row, Inc.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล พิศมัย จารุจิตติพันธ์
ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

การศึกษา

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาการเงินและการคลัง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปริญญาโท พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาการเศรษฐกิจ) สาขาการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์) เน้นการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์และการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลงานทางวิชาการ

ตำรา

1. *หลักเศรษฐศาสตร์*, กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์, พ.ศ. 2526.
2. *เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์เบื้องต้น*, กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, พ.ศ. 2526.
3. *การเงินและการธนาคาร*, กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, พ.ศ. 2531.
4. *ทฤษฎีการเงิน*, กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (อัดสำเนา) พ.ศ. 2531.
5. *มนุษย์กับสังคม* (ตอนมนุษย์กับเงิน), กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, พ.ศ. 2537.
6. *เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน* ส่วนของ “โครงสร้าง ภาพรวม และปัญหาเศรษฐกิจไทย” และ “กรอบความคิดและวิธีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจ” กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (อัดสำเนา) พ.ศ. 2541
7. *เศรษฐศาสตร์มหภาค : ทฤษฎีและนโยบาย* (บรรณาธิการ) ฉบับแปลจาก Macroeconomics : Theories and Policies เขียนโดย Richard T. Froyen สำนักพิมพ์ Pearson Education Indochina Ltd. 2544 (478 หน้า)
8. *สาระการเรียนรู้พื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม* ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 (ส่วนเศรษฐศาสตร์) พิมพ์ครั้งที่ 1 : กรุงเทพฯ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด พ.ศ. 2546
9. “ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งเป็นการเฉพาะ(2)” ในเอกสารการสอนชุดวิชา *สถาบันการเงินและการลงทุน* สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: พ.ศ. 2548
10. “บทบาทของภาครัฐต่อการจัดการธุรกิจ” และ “จริยธรรมในการประกอบธุรกิจ” ในประมวลสาระชุดวิชา *เศรษฐศาสตร์การจัดการและการประยุกต์* สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2554

11. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ประยุกต์เพื่อการจัดการ” ในเอกสารการสอนชุดวิชา เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการและการภาษีอากร สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2554
12. “การคลังและนโยบายการคลัง” ในเอกสารการสอนชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2554

งานวิจัย

1. รูปแบบ/แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองรังสิต.(2554) เงินอุดหนุนจากสำนักงานส่งเสริมการวิจัย (นักวิจัยร่วม)
2. การวิจัยประเมินสภาพการผลิตครูของสถาบันการผลิตครู. (2554) เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (นักวิจัยร่วม)
3. การจัดการศึกษาเทียบเท่าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย. (2549) เงินอุดหนุนจากสำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการและองค์การ Unesco , Bangkok เงินอุดหนุนจากสำนักบริหาร งานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และองค์การ Unesco, Bangkok. (นักวิจัยร่วม)
4. การค้าผ่านแดน : การสำรวจและการประเมินความเป็นไปได้ในเชิงการส่งสินค้าและการผ่านแดน สะหวันนะเขต. (2549) เงินอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (นักวิจัยร่วม)
5. การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตเศรษฐศาสตร์. (2549) เงินอุดหนุนจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (หัวหน้าโครงการ)
6. การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการ และหรือผู้บังคับบัญชาที่ต่อมหาบัณฑิตเศรษฐศาสตร์. (2549) เงินอุดหนุนจากภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หัวหน้าโครงการ)
7. การประเมินผลการจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. (2547) เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (นักวิจัยร่วม)
8. การวิจัยและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านทรัพยากรด้วยระบบป้องกันการศึกษาของประเทศไทย. (2544-2545/2546) เงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (หัวหน้าโครงการ)
9. การประเมินผล โครงการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พ.ศ. 2530-2536. (2537) เงินอุดหนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (นักวิจัยร่วม)
10. การประเมินหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.(2537) เงินอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (หัวหน้าโครงการ)
11. ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ และการศึกษาในอำเภอเกาะสมุย. (2534). เงินอุดหนุนจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางรำไพพรรณี กองทุนศาสตราจารย์ ดร. สุนทร เหล่าสุนทร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (หัวหน้าโครงการ)
12. การประเมิน โครงการสร้างงานในชนบทภาคกลาง. (2530) เงินอุดหนุนจากสำนักนายกรัฐมนตรี. (นักวิจัยร่วม)
13. ประสิทธิภาพและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจของการจัดหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. เงินอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หัวหน้าโครงการ)

14. การประเมินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและกองทุนเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต. เงินอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หัวหน้าโครงการ)
15. ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเกาะสมุย. เงินอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หัวหน้าโครงการ)

บทความ

1. “การจ้างงานและรายได้จากการท่องเที่ยว.” วารสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536.
2. “การจ้างงานที่เกิดจากการท่องเที่ยว.” วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2536.
3. “ผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจและการศึกษาในเกาะสมุย.” วารสารศรีนครินทรวิโรฒ วิจัยและพัฒนา ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 ธันวาคม 2536.
4. “แนวคิดในการศึกษาปัญหาเศรษฐกิจ.” วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2540.
5. “คุณภาพโดยรวมในการศึกษาระดับอุดมศึกษา.” (บทความแปลเรื่อง Total Quality in Higher Education เขียนโดย AbdulRahman Abdul Rahim and Robiah Ahmad. เสนอต่อที่ประชุมนานาชาติ เรื่อง Assessing Quality in Higher Education จัดโดย MARA INSTITUTE OF TECHNOLOGY ประเทศมาเลเซีย 27-29 กรกฎาคม 2541) วารสาร สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2542.
6. “คู่มือการศึกษา: การเลือกในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา.” วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโร ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กันยายน 2548.
7. “การวิเคราะห์ปัจจัย-ผลผลิต (Input-Output Analysis) : วิธีการวิเคราะห์ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ.” วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 2549.
8. “การข้ามแดนและผ่านแดนของแขวงสะหวันนะเขต.” ใน วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ธันวาคม 2550.
9. “ต้นทุนการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กออทิสติกในระยะเริ่มแรกถึงระดับประถมศึกษาของไทย”. ใน วารสารเศรษฐศาสตร์ และ นโยบายสาธารณะ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2553.
10. เอกสารวิชาการเรื่องเส้นวัดความยากจน (Poverty Line) เส้นลอเรนซ์ (Lorenze Curve) และค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient) : เครื่องมือในการวิเคราะห์การกระจายรายได้ (Income Distribution)
11. บทความแปลเรื่อง Educational Change and National Economic Development. เขียนโดย : Pamela Barnhouse Walters. ใน Harvard Educational Review. Vol.51 No.1 February 1981. pp.94-106.
12. บทความแปลเรื่อง Technical Secondary Schools and the Labour Market : Some Results from a Tracer Study in Kenya. เขียนโดย : Anders Narman. ใน Comparative Education Vol.24 No.1 1988. pp.19-35.
13. บทความแปลเรื่อง Vocationalism and the Japanese Educational System. เขียนโดย : Kevin McCormick. ใน Comparative Education Vol.24 No.1 1988. pp.37-50.